

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
UNIVERSITY OF NIŠ
FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 18106 Ниш, Чарнојевића 10 А, Тел: (018) 529-701, Факс: (018) 249-962, Т.Р. 840-1747666-77, ПИБ 100663853, М.Б. 07226063
E-mail: info@znrfak.ni.ac.rs, www.znrfak.ni.ac.rs

ПЛАН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА

ШКОЛСКА 2025/2026. ГОДИНА

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

МЕНАЏМЕНТ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Новембар, 2025. годин

Садржај

Увод.....	4
Временски план и распоред извођења наставе и испита.....	7
Распоред наставе у јесењем семестру	7
Распоред наставе у пролећном семестру	7
Предмети прве године мастер академских студија.....	8
Одлука о ангажовању наставника и сарадника	9
УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета.....	10
Динамички план реализације предмета Управљање заштитом животне средине	11
Снежана Живковић, Curriculum Vitae	12
Милан Вељковић, Curriculum Vitae.....	14
УПРАВЉАЊЕ И РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА - Спецификација предмета.....	16
Динамички план реализације предмета Управљање и развој људских ресурса..	18
Весна Николић, Curriculum Vitae	19
Тамара Миладиновић, Curriculum Vitae	21
ПРАВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета	23
Динамички план реализације предмета Право заштите животне средине.....	24
Александра Илић Петковић, Curriculum Vitae	25
СОЦИЈАЛНА ЕКОЛОГИЈА - Спецификација предмета	27
Динамички план реализације предмета Социјална екологија	29
Ивана Илић-Крстић, Curriculum Vitae	30
МОНИТОРИНГ АЕРОЗАГАЂЕЊА И КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА - Спецификација предмета	32
Динамички план реализације предмета Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха	33
Амелија Ђорђевић, Curriculum Vitae.....	34
Аца Божилов, Curriculum Vitae.....	36
ЕКОТОКСИКОЛОГИЈА - Спецификација предмета.....	38

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
UNIVERSITY OF NIŠ
FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 18106 Ниш, Чарнојевића 10 А, Тел: (018) 529-701, Факс: (018) 249-962, Т.Р. 840-1747666-77, ПИБ 100663853, М.Б. 07226063
E-mail: info@znrfak.ni.ac.rs, www.znrfak.ni.ac.rs

Динамички план реализације предмета Екотоксикологија	39
Татјана Голубовић, <i>Curriculum Vitae</i>	41
МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДА - Спецификација предмета	43
Динамички план реализације предмета Мониторинг квалитета вода	44
Дејан Васовић, <i>Curriculum Vitae</i>	45
ЕКОЛОШКА ПСИХОЛОГИЈА - Спецификација предмета	47
Динамички план реализације предмета Еколошка психологија	48
Снежана Живковић, <i>Curriculum Vitae</i>	49
Милан Вељковић, <i>Curriculum Vitae</i>	51
ЦИРКУЛАРНА ПРИВРЕДА - Спецификација предмета	53
Динамички план реализације предмета Циркуларна привреда	54
Срђан Глишовић, <i>Curriculum Vitae</i>	55
Петар Вранић, <i>Curriculum Vitae</i>	57
Милена Меденица, <i>Curriculum Vitae</i>	59
ПОЛИТИКА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета	60
Динамички план реализације предмета Политика заштите животне средине	61
Слободан Милутиновић, <i>Curriculum Vitae</i>	63
Александра Илић Петковић, <i>Curriculum Vitae</i>	65
УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ - Спецификација предмета	67
Динамички план реализације предмета Управљање комуналним отпадом	68
Јасмина Радосављевић, <i>Curriculum Vitae</i>	69
Милена Меденица, <i>Curriculum Vitae</i>	71
ЕКОЛОШКА АНДРАГОГИЈА - Спецификација предмета	72
Динамички план реализације предмета Еколошка андрагогија	74
Весна Николић, <i>Curriculum Vitae</i>	75
Тамара Миладиновић, <i>Curriculum Vitae</i>	77
ПОСЛОВНА ЕТИКА У ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета	79
Динамички план реализације предмета Пословна етика у заштити животне средине	80
Ивана Илић-Крстић, <i>Curriculum Vitae</i>	81
ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ - Спецификација предмета	83

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
UNIVERSITY OF NIŠ
FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 18106 Ниш, Чарнојевића 10 А, Тел: (018) 529-701, Факс: (018) 249-962, Т.Р. 840-1747666-77, ПИБ 100663853, М.Б. 07226063
E-mail: info@znrfak.ni.ac.rs, www.znrfak.ni.ac.rs

Динамички план реализације предмета Информисање и односи са јавношћу	85
Ивана Илић-Крстић, <i>Curriculum Vitae</i>	86
УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТИМА - Спецификација предмета	88
Динамички план реализације предмета Управљање пројектима.....	89
Срђан Глишковић, <i>Curriculum Vitae</i>	90
Аца Божилов, <i>Curriculum Vitae</i>	92
ЛОКАЛНИ ОДРЖИВИ РАЗВОЈ - Спецификација предмета	94
Динамички план реализације предмета Локални одрживи развој.....	95
Слободан Милутиновић, <i>Curriculum Vitae</i>	96
Ивана Илић-Крстић, <i>Curriculum Vitae</i>	98
Данијела Аврамовић, <i>Curriculum Vitae</i>	100
АДАПТАЦИЈА НА ДЕЈСТВО КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА - Спецификација предмета.....	102
Динамички план реализације предмета Адаптација на дејство климатских промена.....	103
Слободан Милутиновић, <i>Curriculum Vitae</i>	104
Петар Вранић, <i>Curriculum Vitae</i>	106
ЕКОНОМИЈА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета	108
Динамички план реализације предмета Економија заштите животне средине .	109
Тамара Рађеновић, <i>Curriculum Vitae</i>	110
СТРУЧНА ПРАКСА - Спецификација предмета	112
МАСТЕР РАД – студијско истраживачки рад - Спецификација предмета	113
МАСТЕР РАД – израда и одбрана - Спецификација предмета	114

Увод

Факултет заштите на раду у Нишу, у школској 2025/2026. години, реализује следеће студијске програме мастер академских студија акредитоване у научним областима:

1. Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду

- Инжењерство заштите на раду;
- Инжењерство заштите од пожара;
- Инжењерство заштите животне средине;
- Управљање ванредним ситуацијама.

2. Менаџмент и бизнис

- Менаџмент заштите животне средине.

Студије трају једну годину (два семестра) и имају укупно 60 ЕСПБ бодова.

Студијски програм се изводи према Плану извођења наставе који доноси Наставно-научно веће Факултета.

Планом извођења наставе се утврђују:

1. наставници и сарадници који ће изводити наставу према студијском програму;
2. место извођења наставе;
3. почетак и завршетак, као и временски план и распоред извођења наставе и испита;
4. облици наставе (предавања, семинари, вежбе, консултације, теренски рад, пројекти, консултације, провера знања и друго);
5. начин полагања испита, испитни рокови и мерила испитивања;
6. списак обавезне и помоћне литературе;
7. могућност извођења наставе на страном језику;
8. могућност извођења наставе на даљину;
9. остале важне чињенице за квалитетно извођење наставе.

Саставни део плана извођења наставе су:

1. одлука о ангажовању наставника и сарадника;
2. спецификација предмета, стручне праксе и мастер рада (студијско-истраживачки рад и израда и одбрана);
3. динамички план реализације предмета;
4. научне и стручне квалификације наставника и сарадника.

Препоручена литература за сваки предмет мора бити усклађена с обимом, садржајем и нивоом студијског програма.

План извођења наставе се објављује на интернет страници Факултета пре почетка наставе у школској години и доступан је јавности.

Промена плана извођења наставе се у оправданим случајевима може обавити и током школске године. Промена плана извођења наставе се објављује на интернет страници Факултета.

1. Наставници и сарадници који ће изводити наставу према студијском програму одређују се Одлуком о ангажовању наставника и сарадника за извођење наставе и испита на првој години мастер академских студија на Факултету заштите на раду у Нишу у школској 2025/2026. години. Одлуку о ангажовању доноси Наставно-научно веће Факултета на предлог стручних органа (Комисије за студијске програме, Катедре). За извођење наставе Факултет ангажује потребан број наставника и сарадника са одговарајућим научним и стручним квалификацијама.

2. Место извођења наставе је у седишту Факултета заштите на раду у Нишу (у Нишу, Чарнојевића 10а). Распоредом извођења наставе на првој години мастер академских студија за школску 2025/2026. годину одређују се учионице за извођење предавања и вежби за сваки предмет.

3. Почетак и завршетак школске године, као и временски план и распоред извођења наставе и испита дати су у *временском плану извођења наставе и испита* на првој години мастер академских студија за школску 2025/2026. годину и у *распореду извођења наставе* на првој години мастер академских студија за школску 2025/2026. годину.

4. Облици извођења наставе су: предавања, вежбе (рачунске, аудитивне, лабораторијске и остали облици извођења вежби), семинари, дебате, консултације, провере знања (колоквијуми, семинарски радови, графички радови, домаћи задаци). Облици извођења наставе за сваки предмет дати су у *спецификацији предмета*.

5. Начин полагања испита, испитни рокови и критеријуми за проверу знања и оцењивање студената

Испити се полагају, у складу са студијским програмом, само у писаној форми, само усмено или у писаној форми и усмено. Начин полагања испита из појединог предмета дат је у *спецификацији предмета*.

Испитни рокови су: јануарско-фебруарски, априлски, јунски, јулски, септембарски, октобар 1 и октобар 2, а организују се у складу са годишњим календаром испита на Факултету.

Рад студента у савлађивању појединог предмета континуирано се прати током наставе и изражава се у поенима.

Провера знања и оцењивање студената врши се на основу вредновања предиспитних обавеза и полагањем испита.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити 100 поена. За активности и провере знања у току семестра (предиспитне обавезе) студент може остварити, у складу са студијским програмом, 60 поена, а полагањем испита 40 поена.

На испит може изаћи студент који је задовољио све предиспитне обавезе утврђене планом извођења наставе и остварио најмање 30 поена.

Вредновање предиспитних обавеза врши се према следећим критеријумима:

- активност у току предавања и вежби - до 10 поена;
- израда пројеката - од 20 до 30 поена;
- израда семинарских и графичких радова - од 10 до 20 поена;
- израда домаћих задатака (у форми рачунских задатака, презентација тема, есеја и сл.) - до 5 поена;
- полагање колоквијума - од 15 до 30 поена;
- обављање лабораторијских вежби и израда извештаја - до 10 поена;
- учествовање у раду семинара - до 10 поена.

Успех студента на испиту изражава се оценама од 5 (није положио) до 10 (изузетан). Коначна оцена на испиту формира се на основу укупног броја поена које је студент остварио полагањем испита и испуњавањем предиспитних обавеза, а утврђује се према следећој скали:

- оцена 10 (изузетан) за остварених 91-100 поена;
- оцена 9 (одличан) за остварених 81-90 поена;
- оцена 8 (врло добар) за остварених 71-80 поена;
- оцена 7 (добар) за остварених 61-70 поена;
- оцена 6 (довољан) за остварених 51-60 поена;
- оцена 5 (није положио) за остварених 0-50 поена.

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
UNIVERSITY OF NIŠ
FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 18106 Ниш, Чарнојевића 10 А, Тел: (018) 529-701, Факс: (018) 249-962, Т.Р. 840-1747666-77, ПИБ 100663853, М.Б. 07226063
E-mail: info@znrfak.ni.ac.rs, www.znrfak.ni.ac.rs

6. Списак обавезне и помоћне литературе за сваки поједини предмет дат је у *спецификацији предмета*.

Литература за полагање испита усаглашена је са садржајем наставних предмета и усклађена са обимом предмета исказаног у ЕСПБ бодовима. Уџбеничка литература је интерна (издања Факултета намењена првенствено студентима Факултета заштите на раду у Нишу) и екстерна (издања других високошколских установа, институција и издавачких предузећа).

7. Могућност извођења наставе на страном језику.

Студијски програм је акредитован за извођење наставе само на српском језику.

8. Могућност извођења наставе на даљину.

Студијски програм није акредитован за извођење наставе на даљину.

9. Остале важне чињенице за квалитетно извођење наставе

Број група за наставу утврђен је према стандардима за акредитацију, и то за:

- предавања - 1 (једна) група;
- рачунске, аудитивне и остале облике извођења вежби – 1 (једна) група;

Временски план и распоред извођења наставе и испита

Временски план и распоред извођења наставе и испита у школској 2025/2026. години је саставни део Плана извођења наставе и биће истакнут на интернет страници Факултета пре почетка школске године, а након усвајања на седници Наставно-научног већа.

Распоред наставе у јесењем семестру

Распоред наставе за јесењи семестар школске 2025/2026. године биће истакнут на интернет страници Факултета пре почетка семестра и саставни је део Плана извођења наставе.

Распоред наставе у пролећном семестру

Распоред наставе за пролећни семестар школске 2025/2026. године биће истакнут на интернет страници Факултета пре почетка семестра и саставни је део Плана извођења наставе.

Предмети прве године мастер академских студија

Предмети прве године мастер академских студија студијског програма Менаџмент заштите животне средине

Ред. бр.	Шифра	Назив	Сем.	Активна настава				Ост.	ЕСП Б	Обавезни/Изборни (О/И)	Тип предмета
				П	В	ДОН	СИР				
ПРВА ГОДИНА											
1.	19.MMZS01	Управљање заштитом животне средине	1	2	2	0	0	0	6	О	СА
2.	19.MMZS02	Управљање и развој људских ресурса	1	2	2	0	0	0	6	О	СА
3.	19.MMZS03	Право заштите животне средине	1	2	2	0	0	0	6	О	НС
4.	19.MMZS04	Социјална екологија	1	2	2	0	0	0	6	О	НС
5.	19.MZZS04	Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха	1	2	2	0	0	0	6	И	СА
	19.MZZS06	Екотоксикологија	1	2	2	0	0	0	6	И	ТМ
	19.MZZS07	Мониторинг квалитета вода	1	2	2	0	0	0	6	И	ТМ
	19.MMZS05	Еколошка психологија	1	2	2	0	0	0	6	И	ТМ
	19.MMZS06	Циркуларна привреда	1	2	2	0	0	0	6	И	НС
6.	19.MMZS07	Политика заштите животне средине	2	2	2	0	0	0	5	О	ТМ
7.	19.MMZS08	Управљање комуналним отпадом	2	2	2	0	0	0	5	И	ТМ
	19.MMZS09	Еколошка андрагогоија	2	2	2	0	0	0	5	И	ТМ
	19.MMZS10	Пословна етика у заштити животне средине	2	2	2	0	0	0	5	И	СА
	19.MMZS11	Информисање и односи са јавношћу	2	2	2	0	0	0	5	И	ТМ
8.	19.MZNR16	Управљање пројектима	2	2	1	0.53	0	0	5	И	ТМ
	19.MMZS12	Локални одрживи развој	2	2	2	0	0	0	5	И	НС
	19.MMZS13	Адаптација на дејство климатских промена	2	2	2	0	0	0	5	И	СА
	19.MMZS14	Економија заштите животне средине	2	2	2	0	0	0	5	И	ТМ
9.	19.MMZS15	Стручна пракса	2	0	0	0	0	6	3	О	СА
10.	19.MZS16A	Мастер рад - студијско истраживачки рад	2	0	0	0	8	0	8	О	СА
11.	19.MZS16B	Мастер рад - израда и одбрана	2	0	0	0	0	4	4	О	СА
Укупно часова (предавања/вежбе + ДОН/ остали часови) и бодови на години			16	15.00-16.00	0.00-0.53	8	10	60			
Укупно часова активне наставе на години			39.53-40.00				10	60			

Одлука о ангажовању наставника и сарадника

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
UNIVERSITY OF NIŠ
FACULTY OF OCCUPATIONAL SAFETY

РЕПУБЛИКА СРБИЈА, 18106 Ниш, Чарнојевића 10 А, Тел: (018) 529-701, Факс: (018) 249-952, ТР: 840-1747666-77, ПИБ: 100563853, М.Б. 07225063
E-mail: info@zftak.ni.ac.rs, www.zftak.ni.ac.rs

Број	03-213/22
У Нишу	29.10.2025.

На основу члана 118. сходно члану 50. Статута Факултета заштите на раду у Нишу, бр. 03-88/1 од 11. 3. 2025. године-пречишћен текст, Наставно-научно веће на седници одржаној 29. 10. 2025. године донело је

ОДЛУКУ

Одређују се наставници и сарадници за извођење наставе и испита I године мастер академских студија студијског програма **Менаџмент заштите животне средине** (студијски програм акредитован 2021.год.) на Факултету заштите на раду у Нишу, у школској 2025/2026. години за предмете:

Р.Б.	ПРЕДМЕТ	ПРЕДАВАЊА И ИСПИТИ	ВЕЖБЕ
1.	УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Др Снежана Живковић	Др Милан Вељковић
2.	УПРАВЉАЊЕ И РАЗВОЈЉУДСКИХ РЕСУРСА	Др Весна Николић	Тамара Миладиновић
3.	ПРАВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Др Александра Илић Петковић	Др Александра Илић Петковић
4.	СОЦИЈАЛНА ЕКОЛОГИЈА	Др Ивана Илић-Крстић	Др Ивана Илић-Крстић
5.	ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 1:		
	МОНИТОРИНГ АЕРОЗАГАЂЕЊА И КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА	Др Амелија Ђорђевић	Аца Божилов
	ЕКОТОКСИКОЛОГИЈА	Др Татјана Голубовић	Др Татјана Голубовић
	МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДА	Др Дејан Васовић	Др Дејан Васовић
	ЕКОЛОШКА ПСИХОЛОГИЈА	Др Снежана Живковић	Др Милан Вељковић
	ЦИРКУЛАРНА ПРИВРЕДА	Др Срђан Глишовић Др Петар Вранић (виши научни сарадник) (уговор о ангажовању)	Милена Меденица
6.	ПОЛИТИКА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Др Слободан Милутиновић Др Александра Илић Петковић	Др Александра Илић Петковић Др Слободан Милутиновић
7.	ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 2:		
	УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ	Др Јасмина Радосављевић	Милена Меденица
	ЕКОЛОШКА АНДРАГОГИЈА	Др Весна Николић	Тамара Миладиновић
	ПОСЛОВНА ЕТИКА У ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Др Ивана Илић-Крстић	Др Ивана Илић-Крстић
	ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ	Др Ивана Илић-Крстић	Др Ивана Илић-Крстић
8.	ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ 3:		
	УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТИМА	Др Срђан Глишовић	Аца Божилов
	ЛОКАЛНИ ОДРЖИВИ РАЗВОЈ	Др Слободан Милутиновић Др Ивана Илић-Крстић	Др Данијела Аврамовић

9

АДАПТАЦИЈА НА ДЕЈСТВО КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА	Др Слободан Милутиновић Др Петар Вранић (виши научни сарадник) (уговор о ангажовању)	Др Слободан Милутиновић
ЕКОНОМИЈА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Др Тамара Рађеновић	Др Тамара Рађеновић

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
ФАКУЛТЕТА ЗАШТИТЕ НА РАДУ У НИШУ
ДЕКАН ФАКУЛТЕТА
Др Срђан Глишовић, ред. проф.

УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Управљање заштитом животне средине									
Наставник/наставници: Снежана Б. Живковић									
Статус предмета: Обавезан						Шифра предмета: 19.MMZS01			
Број ЕСПБ: 6									
Услов: -									
Циљ предмета Стицање знања о појму, сврси и циљевима управљања заштитом животне средине. Упознавање са системима управљања заштитом животне средине, условима, начину и поступцима вршења стратешке процене утицаја планова и програма на животну средину.									
Исход предмета Оспособљеност студената и стицање вештина за: - разумевање концепта управљања заштитом животне средине и способност очувања и унапређивања животне средине, - спровођење конкретних радњи и поступака усмерених на заштиту животне средине, - сврсиходну примену норми и поступака предвиђених моделом система управљања према серији стандарда ISO 14000.									
Садржај предмета Теоријска настава Менаџмент: Појам менаџмента. Основне функције менаџмента (планирање, организовање, управљање људским ресурсима, вођење и контрола). Подела процеса управљања. Улога и задаци менаџера. Особине, знања и способности менаџера. Појам, сврха и циљеви управљања заштитом животне средине: Основни типови управљања заштитом животне средине. Начела заштите животне средине. Принципи управљања заштитом животне средине. Системи управљања заштитом животне средине на националном нивоу: Субјекти управљања заштитом животне средине. Надлежност локалне самоуправе у области заштите животне средине. Место и улога организација цивилног друштва у систему заштите животне средине. Стратешка процена утицаја на животну средину: Услови, начин и поступак вршења процене утицаја одређених планова и програма на животну средину. Стратешка процена утицаја одређених планова и програма на животну средину. Основна начела стратешке процене; извештај о стратешкој процени. Поступак стратешке процене. Управљање заштитом животне средине: Управљање заштитом животне средине као пословни процес. Примена информационе комуникационе технологије у системима управљања заштитом животне средине. Системи управљања заштитом животне средине према међународним нормама. Модел система управљања према серији стандарда из групе ISO 14000. Управљање ризицима у складу са нормом ISO 31000:2009. Систем управљања заштитом животне средине применом модела bussines intelligence.									
Практична настава Аудиторне вежбе које су својим садржајем у складу са теоријском наставом. Презентација и одбрана семинарских радова чија се тематика односи на област менаџмента заштите животне средине (акценат на сврси и циљевима управљања заштитом животне средине, системима управљања заштитом животне средине и управљању заштитом животне средине као пословном процесу). Анализа стратешке процене утицаја на животну средину са фокусом на начелима и поступцима стратешке процене.									
Литература [1.] Живковић, С., Милутиновић, С. (2020). Управљање заштитом животне средине. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. [2.] Чрњар Младен, Чрњар Кристина, Перић Јожа, Зеленика Ратко, Денона-Боговић Нада (2009). <i>Менаџмент одрживог развоја: економија, екологија, заштита околиша</i> . Опатија: Факултет за менаџмент у туризму и угоститељству									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2	Други облици наставе	-	СИР	-	Остали часови	-
Методе извођења наставе Усмено излагање (предавања), израда семинарских радова на вежбама, дискусије, консултације.									
Оцена знања (максималан број поена 100)									
Предиспитне обавезе		Поена		Испит			Поена		
активност у току предавања		5		усмени испит (теоријски део испита)			40		
активност у току вежби		5							
колоквијум 1		15							
колоквијум 2		15							
семинарски рад		20							

Динамички план реализације предмета Управљање заштитом животне средине

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Управљање заштитом животне средине

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	предавања	Појам менаџмента; Основне функције менаџмента (планирање, организовање, управљање људским ресурсима, вођење и контрола).
	вежбе	
II	предавања	Подела процеса управљања; Улога и задаци менаџера. Особине, знања и способности менаџера.
	вежбе	
III	предавања	Појам, сврха и циљеви управљања заштитом животне средине; Основни типови управљања заштитом животне средине.
	вежбе	
IV	предавања	Начела заштите животне средине; Анализа припремног материјала за дискусију пре предавања – јачање одговорности и комуникације. Принципи управљања заштитом животне средине.
	вежбе	
V	предавања	Системи управљања заштитом животне средине на националном нивоу; Субјекти управљања заштитом животне средине.
	вежбе	
VI	предавања	Надлежност локалне самоуправе у области заштите животне средине; Место и улога организација цивилног друштва у систему заштите животне средине. Колаборативно анализирање конкретних организација – јачање тимског рада и решавање проблема.
	вежбе	
VII	предавања	Стратешка процена утицаја на животну средину; Услови, начин и поступак вршења процене утицаја одређених планова и програма на животну средину; Стратешка процена утицаја одређених планова и програма на животну средину.
	вежбе	
VIII	предавања	Основна начела стратешке процене; Извештај о стратешкој процени; Поступак стратешке процене.
	вежбе	
IX	предавања	Управљање заштитом животне средине; Анализа реалних случајева као угледних примера – јачање комуникације и мотивације. Управљање заштитом животне средине као пословни процес;
	вежбе	
X	предавања	Системи управљања заштитом животне средине према међународним нормама.
	вежбе	
XI	предавања	Модел система управљања према серији стандарда из групе ISO 14000.
	вежбе	
XII	предавања	Управљање ризицима у складу са нормом ISO 31000:2009; Систем управљања заштитом животне средине применом модела bussines intelligence. Анализа пројекта увођења одабраних ISO стандарда - рад у групама формираним методом случајног избора – јачање флексибилности/адаптибилности.
	вежбе	
XIII	предавања	Примена информационе комуникационе технологије у системима управљања заштитом животне средине. Примена ГИС-а у управљању заштитом животне средине.
	вежбе	

Предметни асистент:

др Милан Вељковић

Предметни наставник:

др Снежана Живковић, ред. проф.

Снежана Живковић, Curriculum Vitae

Име и презиме			Снежана Б. Живковић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 12.02.2007. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2004.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		Организација рада и заштите на раду
Магистратура	2001.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		Заштита на раду
Диплома	1998.	Филозофски факултет у Београду	Психологија		Психологија рада
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR42	Организација рада и заштите на раду	Предавања	Заштита на раду	ОАС
2.	19.OZNR45	Психофизиологија рада	Предавања	Заштита на раду	ОАС
3.	19.OZOP10	Организација заштите од пожара	Предавања	Заштита од пожара	ОАС
4.	19.OZOP17	Психологија група	Предавања	Заштита од пожара	ОАС
5.	19.MMZS01 19.MZZS11	Управљање заштитом животне средине	Предавања	Менаџмент заштите животне средине Инжењерство заштите животне средине	МАС
6.	19.MZNR09	Управљање заштитом на раду	Предавања	Инжењерство заштите на раду	МАС
7.	19.MMZS05	Еколошка психологија	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Живковић, С. (2008). <i>Мотивација за заштиту на раду</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Живковић, С. (2011). <i>Улога и значај лица за безбедност и здравље на раду у привредним друштвима у Републици Србији</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
3.	Живковић, С., Палачић, Д. (2015). <i>Управљање безбедношћу у пословним организацијама у Србији и Хрватској - компаративна анализа</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
4.	Живковић, С. (2011). <i>Организација заштите од пожара</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
5.	Живковић, С. (2012). <i>Психологија група</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
6.	Живковић, С., Милутиновић, С. (2020). <i>Управљање заштитом животне средине</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
7.	Живковић, С., Миленовић, М., Обреновић, Ј. (2019). <i>Психофизиологија рада</i> . Ниш: Филозофски факултет у Нишу.				
8.	Živković, S., Veljković, M., Banković-Ilić, I., Krstić, I., Konstantinović, S., Ilić, S., Avramović, J., Stamenković, O., Veljković, V. (2017). Technological, technical, economic, environmental, social, human health risk, toxicological and policy considerations of biodiesel production and use. <i>Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , Vol. 79, pp. 222-247. DOI: 10.1016/j.rser.2017.05.048.				
9.	Gjorchev, J., Malcheski, S., Rađenović, T., Vasović, D., Živković, S. (2023). <i>Transformation and Efficiency Enhancement of Public Utilities Systems: Multidimensional Aspects and Perspectives</i> . Hershey, PA: Business Science Reference. ISBN 9781668477304. DOI: 10.4018/978-1-6684-7730-4, https://www.igi-global.com/book/transformation-efficiency-enhancement-public-utilities/309379				
10.	Krstić, B., Rađenović, T., Živković, S. (2022). Occupational Health and Safety Performance Management System: Conceptual Framework, Design, and Implementation in an Enterprise. In: Snežana Živković, Bojan Krstić, Tamara Rađenović (Eds.) <i>Handbook of Research on Key Dimensions of Occupational Safety and Health Protection Management</i> (pp. 1-26). Hershey, PA: Business Science Reference, pp. ISBN 9781799881896.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					

Укупан број цитата	WoS: 717, Scopus: 292, Google Scholar: 899	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	28	
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 1	Међународни: 6
Усавршавања		
Други подаци које сматрате релевантним: Шеф Катедре за друштвени развој и хуманизацију радне и животне средине. Члан Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке на Универзитету у Нишу. Руководилац пројекта билатералне сарадње између Словеније и Србије „Investigating the Occupational Health and Safety Practices in Slovenia nad Serbia: Strengthening the OHS in Organizations and Enhancing the Well-being of Employees”. Гостујући професор на Уљановском државном универзитету у Уљановску, Русија, октобра 2012. године. Рецензент Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (НАТ). Члан Друштва „European Society of Safety Engineers” (ESSE). Члан Издавачког савета часописа „Economics of Sustainable Development” и часописа „Економика”. Рецензент бројних међународних часописа. Уредник међународних монографија Transformation and Efficiency Enhancement of Public Utilities Systems: Multidimensional Aspects and Perspectives, Handbook of Research on Key Dimensions of Occupational Safety and Health Protection Management, Prevention and Management of Soil Erosion and Torrential Floods.		

Милан Вељковић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме		Милан В. Вељковић			
Звање		Асистент			
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када		Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2014. год.			
Ужа научна област		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине			
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Докторат	2025.	Филозофски факултет у Нишу	Психологија		
Магистратура	/				
Диплома	2013.	Филозофски факултет у Нишу	Психологија		
	2009.	Филозофски факултет у Нишу	Психологија		
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR42	Организација рада и заштите на раду	Вежбе	Заштита на раду	ОАС
2.	19.OZNR45	Психофизиологија рада	Вежбе	Заштита на раду	ОАС
3.	19.OZOP10	Организација заштите од пожара	Вежбе	Заштита од пожара	ОАС
4.	19.OZOP17	Психологија група	Вежбе	Заштита од пожара	ОАС
5.	19.OZNR05	Правни основи заштите	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
6.	19.MZNR09	Управљање заштитом на раду	Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
7.	19.MZZS11 19.MMZS01	Управљање заштитом животне средине	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
8.	19.MMZS05	Еколошка психологија	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Milenović, M., Živković, S., Veljković, M. (2020). Socio-demographic characteristics and occupational injuries in miners. <i>Safety Engineering</i> , 9(2), pp. 87-90. ISSN 2217-7124 UDC: 622:314.145:331.45 DOI: 0.7562/SE2019.9.02.06				
2.	Živković, S., Veljković, M., Banković-Ilić, I., Krstić, I., Konstantinović, S., Ilić, S., Avramović, J., Stamenković, O., Veljković, V. (2017). <i>Technological, technical, economic, environmental, social, human health risk, toxicological and policy considerations of biodiesel production and use. Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , Vol. 79, pp. 222-247. DOI: 10.1016/j.rser.2017.05.048				
3.	Milenović, M., Živković, S., Veljković, M. (2019). The psychological perspective of climate changes, <i>Теме</i> , 43(3), pp. 755-767. ISSN 0353-7919 UDK 159.9:551.583				
4.	Veljković, M., Živković, S., Milenović, M. (2016). <i>Psihofiziološki uticaj buke kao stresora. Safety Engineering</i> , 6(1), 37-46.				
5.	Zivkovic, S., Milenovic, M., Krstic I. I., & Veljkovicm M. (2021). Correlation between psychosocial work factors and the degree of stress. <i>Work: A Journal Of Prevention Assessment & Rehabilitation</i> , 69(1), 235-245. ISSN 1051-9815				
6.	Veljković, M., Živković, S., Obrenović, J. (2015): <i>Stres iz životnog okruženja i njegov uticaj na psihičko zdravlje</i> , 10th International conference Management and Safety M&S 2015, str. 212-220. ISBN 978-953-58000-3-3 UDC 613.62:159.9				
7.	Veljković M., Živković S., Bijelić B. (2016) <i>Uticaj prirodnog okruženja na zdravlje, The impact of the natural environment on health</i> , 13. Nacionalna konferencija sa međunarodnim učešćem o zaštiti na radu: Unapređenje sistema zaštite na radu, Tara, Republika Srbija, ISBN 978-86-919221-1-5				
8.	Veljković, M., Stratijev, M., & Živković, S. (2023). Protection of employees from psychosocial risks in international labor regulations. In <i>Proceedings of the First International EUROSA Conference</i> (pp. 232–238). Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad. ISBN 978-86-6022-621-3				

9.	Veljković, M., & Živković, S. (2025). Moderating effects of shift schedules on the relationship between circadian rhythm and job satisfaction. SCIENCE International Journal, 4(1), 247–252.		
10.	Veljković, M., Stratijev, M., Ilić Petković, A. (2023). SEM Analysis of Environmental Attitudes, Motives, and Reuse Behavior among Students. In Nikolić, V., Jovanović, E. (Eds.), Proceedings of the 20th International Conference“ Man and Working Environment” – SEMSIE 2023 (pp. 187-191). Niš: Faculty of Occupational Safety.		
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника			
Укупан број цитата		1	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		2	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања			
Други подаци које сматрате релевантним:			

УПРАВЉАЊЕ И РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Управљање и развој људских ресурса			
Наставник/наставници: Весна М. Николић			
Статус предмета: Обавезан		Шифра предмета:	19.MMZS02
Број ЕСПБ: 6			
Услов: -			
Циљ предмета Упознавање основних теоријских питања управљања људским ресурсима и специфичности њиховог развоја у систему заштите животне средине; Развој компетенција за стручне интервенције на подручју управљања људским ресурсима у организацијама са аспекта безбедности запослених и заштите животне средине; Стицање знања и способности за ефикасно деловање ради развоја људских ресурса у овој области; Развој критичког промишљања различитих аспеката управљања и развоја људских ресурса и сагледавање могућности за иновативне приступе и деловање са циљем побољшања перформанси заштите животне средине.			
Исход предмета - Поседовање развијеног система знања о савременим концепцијама, стратегијама, процесима и могућностима менаџмента људских ресурса која су потребна за идентификацију постојећег стања људских ресурса у организацији, припреми мера унапређивања перформанси заштите животне средине и ангажовања људских ресурса на начин који унапређује еколошку културу и развија хумане и подстицајне услове рада и животне средине; - Развијене компетенције - знања и способности за ефикасно деловање ради развоја људских ресурса; - Разумевање и сагледавање свих фаза процеса менаџмента људских ресурса у непосредној вези са процесима безбедности запослених и заштите животне средине који ће омогућити остваривање стратешки постављених пословних и безбедносних циљева.			
Садржај предмета Теоријска настава Управљање људским ресурсима: историјски развој, појам, предмет, циљеви, активности, фактори, изазови; УЉР као фаза менаџмент процеса; Стратегијско управљање људским ресурсима: појам, циљеви, формулисање стратегије, типови стратегије, примена, контрола; Анализа и дизајн рада (ризика, опасности и штетности), редизајн и технике редизајнирања посла (са аспекта безбедности запослених и заштите животне средине); Планирање људских ресурса: појам, карактеристике, циљеви, активности Регрутовање људских ресурса: појам, циљ, фактори, процес регрутовања, екстерни и интерни извори; Селекција кандидата: појам, циљеви, значај, индивидуалне разлике кандидата; процес селекције; методе и инструменти; евалуација процеса селекције; Развој људских ресурса – социјализација и оријентација запослених; Развој каријере: појам, карактеристике, значај, планирање, фазе, сидра каријере, управљање каријером Обука и развој: организационо учење, менаџмент знања, андрагошки циклус, процес, фазе, традиционални и савремени приступи; Оцењивање радне успешности: појам, циљеви, предмет, функције, процес, методе, евалуација квалитета; Награђивање и мотивација запослених: значај, циљеви, мотивација, стимулација, награде; Специфичности управљања и развоја људских ресурса за безбедност и здравље на раду; за заштиту животне средине и одрживи развој; за управљање природним катастрофама и ванредне ситуације; Глобалне промене у радној и животној средини и менаџмент људских ресурса у будућности: промене, изазови, управљање људским ресурсима у будућности.			
Практична настава Аудиторне вежбе које прате теоријску наставу, презентација и одбрана семинарских радова који се односе на актуелна питања управљања људским ресурсима и проблеме њиховог развоја са аспекта заштите животне средине. Анализа иновативних приступа и студија случаја управљања људским ресурсима на примерима различитих радних организација у националном и међународном привредном контексту.			
Литература [1.] Николић Весна (2019.) <i>Менаџмент људских ресурса – интерни материјал за припрему испита</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу [2.] Гаљак Мирјана, Николић Весна (2019). <i>Менаџмент у заштити</i> . Лепосавић: Висока техничка школа струковних студија [3.] Николић Весна, Анђелковић Бранислав (2018). <i>Систем безбедности и заштите & Развој људских ресурса и управљање знањем</i> , (одређ. поглавља). Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [4.] <i>Health and Safety Guide for Human Resources Professionals</i> (2005). Ontario, Canada: Canadian Centre for Occupational Health and Safety [5.] Николић Весна (2012). <i>Тенденције управљања и развоја људских ресурса у будућности</i> , у: Управљање људским ресурсима и сигурност. Загреб: Висока школа за сигурност			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе			
Метода предавања, разговора и дискусије, демонстрације, студије случаја, консултације			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40

активност у току вежби	5		
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Управљање и развој људских ресурса

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Управљање и развој људских ресурса

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Уводни час (упознавање са циљем и очекиваним исходом предмета, програмском концепцијом и дидактичко-методичком организацијом наставних активности).
	вежбе	Уводни час – упознавање са програмском и организационом концепцијом вежби, предиспитним активностима и обавезама.
II	настава	Управљање људским ресурсима – појмовне основе, предмет, циљ и значај, активности, фактори и изазови.
	вежбе	Методологија израде семинарских радова; Основне функције, активности и изазови управљања људским ресурсима - студије случаја.
III	настава	Стратегијско управљање људским ресурсима – појам, формулација, имплементација, вредновање и аудитација.
	вежбе	Основне функције, активности и изазови стратегијског управљања људским ресурсима - студије случаја.
IV	настава	Правно - етичке димензије управљања људским ресурсима; Планирање људских ресурса.
	вежбе	Етички проблеми у управљању људским ресурсима – анализа студија случаја; Одбрана семинарских радова.
V	настава	Анализа и дизајн рада.
	вежбе	Анализа рада – чек листа; Одбрана семинарских радова.
VI	настава	Стаффинг- регрутација, селекција, социјализација и оријентација.
	вежбе	Регрутација и селекција запослених – анализа студија случаја; Одбрана семинарских радова.
VII	настава	Развој каријере запослених.
	вежбе	Белбинов тест; Одбрана семинарских радова.
VIII	настава	Образовање, оспособљавање и тренинг запослених.
	вежбе	Андрагошки циклус - анализа образовних потреба; Одбрана семинарских радова.
IX	настава	Оцењивање радне успешности, награђивање и мотивисање.
	вежбе	Мере за обogaћење посла – групни рад студената; Одбрана семинарских радова
X	настава	Безбедност и здравље запослених.
	вежбе	Управљање стресом; Одбрана семинарских радова.
XI	настава	Еколошка безбедност, ванредне ситуације и одрживи развој из дискурса управљања људским ресурсима.
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
XII	настава	Глобалне промене и тенденције у управљању и развоју људских ресурса у будућности.
	Вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
XIII	настава	Рекапитулација градива; предиспитне консултације.
	вежбе	Сумирање резултата предиспитних активности; припрема за полагање испита - предиспитне консултације.

Предметни асистент:

Тамара Миладиновић

Предметни наставник:

др Весна Николић, ред. проф.

Весна Николић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Весна М. Николић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 01.09.1991.год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2013.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2002.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита животне средине		Образовање за заштиту у радној и животној средини
Магистратура	1996.	Филозофски факултет у Београду	Андрагогија		/
Диплома	1991.	Филозофски факултет у Београду	Андрагогија		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR31	Теорија и организација образовања за заштиту	Предавања	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZNR10 19.MMZS02	Управљање и развој људских ресурса	Предавања	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MUVS06	Менаџмент људских ресурса у управљању ванредним ситуацијама	Предавања	Управљање ванредним ситуацијама	МАС
4.	19.MMZS09	Еколошка андрагогија	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Николић, В. (2017). <i>Теорија и организација образовања за заштиту</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (уџбеник)				
2.	Николић, В., Анђелковић, Б. (2018). <i>Систем безбедности и заштите & Развој људских ресурса и управљање знањем</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (монографија)				
3.	Николић, В., Живковић, Н. (2017). <i>Безбедност радне и животне средине, ванредне ситуације и образовање</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (монографија)				
4.	Nikolić, V., Taradi, J., Vukić, T., & Pedović, I. (2023). Occupational Safety Knowledge Management in Slovenia, Croatia and Serbia. <i>International Journal of Occupational Safety and Ergonomics (JOSE)</i> , DOI: 10.1080/10803548.2022.2154478 (Published online: 06 Jan 2023)				
5.	Nikolic, V., Vukic, T., Maletaski, T., & Andevski, M. (2020). Students' attitudes towards sustainable development in Serbia. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> , 21(4), 733-755.				
6.	Nikolić, V. M., & Vukić, T. M. (2021). Sustainable development as a challenge of engineering education. <i>Thermal Science</i> , 25(3A), 1921-1933.				
7.	Гаљак, М., Николић, В. (2019). <i>Менаџмент у заштити</i> . Лепосавић: Висока техничка школа струковних студија.				
8.	Milutinović, M., Nikolić, V. (2014). Rethinking higher education for sustainable development in Serbia: An assessment of Copernicus Charter principles in current higher education practices. <i>Journal of Cleaner Production</i> . Vol. 62, pp.107–113.				
9.	Nikolić, V., Milutinović, S., Nedanovski, P., Mrnjajus, K. (2017). ESD Professional Development of University Educators in Serbia, Croatia and Macedonia – comparative analisys. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> . Vol. 18, Issue 6, pp.923-938.				
10.	Nikolić, V., & Vukić, T. (2020). Sustainability Competencies from the University Discourse. <i>ERAZ 2020: Knowledge Based Sustainable Development – Selected papers</i> (pp. 71-83). Belgrade: Association of Economists and Managers of the Balkans.				

Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника		
Укупан број цитата		964 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		18
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1 Међународни: -
Усавршавања	<i>Institut für Arbeit und Gesundheit (IAG) der Deutschen Gesetzlichen Unfallversicherung Drezden,</i> <i>European Network Education and Training in Occupational Safety and Health</i> Сертификат Lead Auditor ISO 45001:2018 НАТ- обука за рецензенте студијских програма и установа у процесу акредитације Сертификат Human resourse management, МЦБ, Београд Сертификат Trening trenera, МЦБ, Београд НОКС – Квалификација, компетенције, исходи, стандарди квал. квалификац. занимања НОКС – Развој стандарда квалификација МП- Кризна комуникација МП – Комуникација подршке ЕУ реформи образовања МП- Кризни ПР на друштвеним мрежама МП- Односи с медијима и кризна комуникација Ерасмус мобилност наставника – Safety Management Ерасмус мобилност наставника - Safety Education <i>Учесник 3 COST акције и усавршавања у области образовања за безбедност</i> Vebinar "Peace & Climate: Bridging Science & Policy", CA 23129	
Други подаци које сматрате релевантним: Одлуком о разврставању наставних предмета студијских програма у уже научне области, научне области и поља на Факултету заштите на раду у Нишу сви предмети на којима је ангажована др Весна Николић, разврстани су у ужу научну област Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине - научна област Менаџмент и бизнис. Објавила више од 400 научних и стручних радова, пет монографија и 2 уџбеника.		

Тамара Миладиновић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Тамара М. Миладиновић		
Звање			Асистент		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2018. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2021.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Избор у звање	2018.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Ангажована као истраживач приправник према конкурс МПНТР-а за талентоване младе истраживаче студенте докторских студија
Докторат	/				
Магистратура	/				
Диплома	2017.	Филозофски факултет у Нишу	Педагогија - МАС		
	2016.	Филозофски факултет у Нишу	Педагогија - ОАС		
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR31	Теорија и организација образовања за заштиту	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZNR10 19.MMZS02	Управљање и развој људских ресурса	Вежбе	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MUVS06	Менаџмент људских ресурса у управљању ванредним ситуацијама	Вежбе	Управљање ванредним ситуацијама	МАС
4.	19.MMZS09	Еколошка андрагогија	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Nikolic, V., Vukic, T., Maletaski, T., & Andevski, M. (2020). Students' attitudes towards sustainable development in Serbia. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> , 21(4), 733-755. https://doi.org/10.1108/IJSHE-11-2019-0336				
2.	Nikolić, V. M., & Vukić, T. M. (2021). Sustainable development as a challenge of engineering education. <i>Thermal Science</i> , 25(3A), 1921-1933. https://doi.org/10.2298/TSCI200726304N				
3.	Nikolić, V., Taradi, J., Vukić, T., & Pedović, I. (2023). Occupational Safety Knowledge Management in Slovenia, Croatia and Serbia. <i>International Journal of Occupational Safety and Ergonomics (JOSE)</i> , DOI: 10.1080/10803548.2022.2154478 (Published online: 06 Jan 2023)				
4.	Nikolić, V., & Vukić, T. (2021). Teacher Training as Support for Resilience in Disasters and Emergencies. In N. Komazec & B. Babić (Eds.), <i>Proceedings of the 7th International Scientific-Professional Conference Security and Crisis Management – Theory and Practice: Safety for The Future 2021</i> (pp. 47-57). Belgrade: Regional Association for Security and Crisis Management-RASEC. S4 GLOSEC Global Security. ISBN 978-86-80692-08-1.				
5.	Миладиновић, Т. и Николић, В. (2024). Култура мира и безбедност у савременом образовном дискурсу. <i>Годишњак за педагогију</i> , 9(1), 7-29. https://doi.org/10.46630/gped.1.2024				
6.	Vukić, T., Jovanović, M., & Todorović, D. (2021). Goals and Objectives of Education for Sustainable Development as Modern Curriculum Innovation in Serbia, Montenegro and Croatia. <i>Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History</i> , 20(1), 55-72. https://doi.org/10.22190/FUPSPH2101055V UDC 37.011.33(497.11+497.13+497.16)				

7.	Vukić, T. i Jovanović, M. (2020). Didaktički aspekt realizacije obrazovanja za održivi razvoj u kurikulumima savremene škole. <i>Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu</i> , 45(1), 111-129. DOI: 10.19090/gff.2020.1.111-129	
8.	Vukić, T. (2020). Obrazovanje za održivi razvoj kao izborni program. <i>Research in Pedagogy</i> , 10(1), 93-107. DOI: 10.5937/istrped2001093V	
9.	Vukić, T. (2019). Sustainable Development from High School Teachers' Perspective. <i>Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History</i> , 18(3), 131-148. ISSN: 1820-8509 (Online), doi.org/10.22190/FUPSPH1903131V M51	
10.	Nikolić, V., Vukić, T., & Galjak, M. (2021). Safety and Health Protection in Schools in the Conditions of Coronavirus Pandemic. In P. Tanović (Ed.), <i>The 16th Conference with international participation Risk and safety engineering</i> (pp. 36-43). Novi Sad: Visoka tehnička škola strukovnih studija u Novom Sadu i Fakultet tehničkih nauka, Departman za građevinarstvo i Geodeziju, ISBN 978-86-6211-126-5 (02-04. jun 2021, Vrnjačka Banja). http://www.rizik.vtsns.edu.rs/RSE_2021/Zbornik_radova_RSE_2021.html	
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника		
Укупан број цитата	-	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	1	
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања		
Други подаци које сматрате релевантним:		

ПРАВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Право заштите животне средине									
Наставник/наставници: Александра М. Илић Петковић									
Статус предмета: Обавезан					Шифра предмета: 19.MMZS03				
Број ЕСПБ: 6									
Услов: -									
Циљ предмета Стицање продубљених теоријских знања о правним институтима у области заштите животне средине, детаљније упознавање са међународним и националним изворима права заштите животне средине и савладавање позитивноправних решења у међународним и националним правним изворима.									
Исход предмета Оспособљеност студената за: • разумевање деловања међународних организација, државе и недржавних субјеката кроз доношење и примену прописа у области заштите животне средине, • тумачење и примену прописа о заштити животне средине у пракси, • вршење надзора над спровођењем наведених прописа.									
Садржај предмета Теоријска настава Општа питања права заштите животне средине. Теоријски оквир права заштите животне средине. Настанак и развој права заштите животне средине. Основне карактеристике права заштите животне средине. Правни инструменти заштите животне средине. Еколошка правда. Еколошка криза. Еколошки омбудсман. Еколошка кривична дела. Еколошка инспекција. Еколошка тужба. Еколошки порези. Међународни правни извори заштите животне средине. Уједињене нације – деловање, активности и прописи о заштити животне средине. Европска унија - деловање, активности и прописи о заштити животне средине. Савет Европе - деловање, активности и прописи о заштити животне средине. Национални правни извори заштите животне средине. Устав Републике Србије. Закон о заштити животне средине. Закон о процени утицаја на животну средину, Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину. Закон о интегрисаном спрачавању и контроли загађивања животне средине. Законско регулисање појединих сегмената животне средине.									
Практична настава Аудиторне вежбе које прате теоријску наставу, презентација и одбрана семинарских радова из области обухваћених теоријским садржајем предмета, анализа прописа, посета релевантним институцијама.									
Литература [1.] Лилић Стеван, Дреновак Ивановић Мирјана (2014). <i>Еколошко право</i> . Београд: Универзитет у Београду, Правни факултет [2.] Јолџић Владан (2008). <i>Еколошко право – општи и посебан део</i> (Пример Србије – државе у транзицији). Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања [3.] Ковачевић Ирина (2012). <i>Еколошко право и еколошка политика</i> . Бања Лука: Европски дефендологија центар за научна, политичка, економска, социјална, безбједносна, социолошка и криминолошка истраживања									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2	Други облици наставе	-	СИР	-	Остали часови	-
Методе извођења наставе Предавања (усмена излагања, презентације, дискусије), вежбе (семинарски радови и анализе прописа) и консултације.									
Оцена знања (максималан број поена 100)									
Предиспитне обавезе		Поена		Испит		Поена			
активност у току предавања		5		усмени испит (теоријски део испита)		40			
активност у току вежби		5							
колоквијум 1		15							
колоквијум 2		15							
семинарски рад		20							

Динамички план реализације предмета Право заштите животне средине

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Право заштите животне средине

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Уводни час - Значај правног уређења заштите животне средине; Предмет и садржина права заштите животне средине.
	вежбе	Уводни час – договор о начину рада.
II	настава	Настанак, развој и основне карактеристике права заштите животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о настанку, развоју и основним карактеристикама права заштите животне средине.
III	настава	Правни инструменти заштите животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о правним инструментима заштите животне средине.
IV	настава	Уједињене нације као субјект права заштите животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о улози Уједињених нација у заштити животне средине.
V	настава	Европска унија као субјект права заштите животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о улози Европске уније у заштити животне средине.
VI	настава	Савет Европе као субјект права заштити животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о улози Савета Европе у заштити животне средине.
VII	настава	Институционални оквир заштите животне средине у Србији.
	вежбе	Анализа и дискусија о основним институцијама у области заштите животне средине.
VIII	настава	Национално законодавство о заштити животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о националном законодавству о заштити животне средине.
IX	настава	Закон о заштити животне средине. Закон о процени утицаја на животну средину.
	вежбе	Анализа и дискусија о Закону о заштити животне средине и Закону о процени утицаја на животну средину.
X	настава	Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину и Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.
XI	настава	Закони о посебно заштићеним вредностима – заштита природе, ваздуха, воде, земљишта, биљног и животињског света, шума.
	вежбе	Анализа и дискусија о законима о посебно заштићеним вредностима.
XII	настава	Закони о посебно заштићеним вредностима – од буке и вибрација, од јонизујућих и нејонизујућих зрачења, управљање отпадом.
	вежбе	Анализа и дискусија о законима о посебно заштићеним вредностима.
XIII	настава	Улога и значај јавности и локалне самоуправе у заштити животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија и улози и значају јавности и локалне самоуправе у заштити животне средине.

Предметни асистент:

др Александра Илић Петковић

Предметни наставник:

др Александра Илић Петковић, ред. проф.

Александра Илић Петковић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Александра М. Илић Петковић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 16.03.2009. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2025.	Факултет заштите на раду, Универзитет у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2014.	Факултет за право, јавну управу и безбедност, Мегатренд универзитет у Београду	Правне науке		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Магистратура	/				
Диплома	2006.	Правни факултет, Универзитет у Нишу	Правне науке		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR05	Правни основи заштите	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZNR11	Право заштите на раду	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
3.	19.MMZS07	Политика заштите животне средине	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
4.	19.MMZS03	Право заштите животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Ilić Petković, A., Nikolić, V., Vukić, T. (2023). The awareness of regulations in the field of occupational safety of healthcare professionals – a case study. <i>TEME</i> , 47(1), 175–190.				
2.	Živković, S., Ilić Krstić, I., Ilić Petković, A., Stojiljković, M., Milenović, M. (2021). Job Satisfaction of Nurses During Covid-19 Pandemic. <i>Annals of Spiru Haret University, Economic Series</i> , 21(4), 467-477.				
3.	Nikolić, V., Taradi, J., Ilić Petković, A. (2021). Workplace Stress of Occupational Safety Specialists in Croatia and Serbia. <i>Work</i> , 70(2), 419–431.				
4.	Ilić Petković, A. (2021). Legal Framework of Occupational Safety and Health Policy in Three South Eastern Countries. <i>TEME</i> , 45(1), 165-178.				
5.	Malenovic Nikolic, J., Ilic Petkovic, A., Vasovic, D., Janackovic, G., Mesic, M. (2020). Comparative Analysis of Environmental Protection Policy on the Local Level – Comparison of Legal Regulations in Three Countries of Southeastern Europe. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 21(5), 1736–1744.				
6.	Илић Петковић, А. (2020). Правни основи заштите. Ниш: Факултет заштите на раду.				
7.	Ilić Petković, A., Nikolić, V. (2020). Educational Needs of Employees in Work-related Stress Management. <i>Work</i> , 65(3), 661-669.				
8.	Janačković, G., Vasović, D., Malenović Nikolić, J., Ilić Petković, A. & Ilić Krstić, I. (2018). Conceptual Model of Virtual Collaborative Platform for Environmental Data Anlysis and Assessment. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 19(3), 1008–1015.				
9.	Илић Петковић, А. (2017). Државни службеници у Србији са освртом на систем безбедности и здравља на раду. Ниш: Факултет заштите на раду.				
10.	Malenović Nikolić, J., Vasović, D., Janačković, G., Ilić Petković, A. & Ilić Krstić, I. (2016). Improving the management system of mining and energy complexes based on risk assessment, environmental law and principles of sustainable development. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 17(3), 1066–1075.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			34 (извор: <i>Google Scholar</i>)		

Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		5	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 2	Међународни: -
Усавршавања	• "Високошколска настава – савремени приступи и перспективе", Факултет заштите на раду у Нишу, Ниш, 2022. • „Превенција у спречавању настанка мобинга“, Институт за пословна истраживања – МБА, Београд, 2014. • „Повреде на раду, збрињавање, извештавање и евидентирање“, Центра за развој људских ресурса и менаџмент, Београд, 2011.		
Други подаци које сматрате релевантним: • Члан организација: The Balkan Environmental Association (BENA) и The European Society of Safety Engineers (ESSE) • Рецензент радова у међународним и националним часописима: Agronomy Research, Psychology Research and Behaviour Management, Journal of the Polytechnic Rijeka, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, Facta Universitatis, Series: Teaching, Learning and Teacher Education, Safety Engineering, Социолошки преглед. • Рецензент научне монографије: Илић Крстић, И. (2018). Еколошка безбедност у пограничју – студија случаја. Ниш: Машински факултет. • Предавач на Националном курсу „Ментално здравље здравствених радника – карактеристике, фактори ризика, превентивне и терапијске мере“, Клиника за психијатрију Клиничког центра у Нишу, 2018.			

СОЦИЈАЛНА ЕКОЛОГИЈА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Социјална екологија									
Наставник/наставници: Ивана Љ. Илић-Крстић									
Статус предмета: Обавезан					Шифра предмета:		19.MMZS04		
Број ЕСПБ: 6									
Услов: -									
Циљ предмета Упознавање студената са социјално–еколошким тумачењима односа природа–друштво у циљу прихватања холистичког погледа на свет и принципа еколошке етике ради правилног сагледавања утицаја друштвеног развоја на животну средину, како би као менаџери дали пуни допринос решавању еколошких проблема и остваривању хуманијих услова живота и концепта одрживог развоја.									
Исход предмета Оспособљеност студената и стицање вештина за: • разумевање друштвене условљености еколошких проблема и еколошке кризе, • прихватање еколошко–етичких принципа и делуовање у складу са њима, • прихватање чињенице да нема трајног и суштинског решавања проблема у животној средини без уважавања социјалних фактора у њој, • разумевање институционалних облика и њихових механизма који доприносе усклађивању развојних потреба друштва и капацитета животне средине, • учествовање у изради стратешких докумената о остваривању концепта одрживог развоја на локалном, регионалном и глобалном нивоу.									
Садржај предмета Теоријска настава Предмет Социјалне екологије: Екологија као наука. Основни појмови екологије. Човек као природно и друштвено биће. Човекова средина (појам и елементи човекове животне средине, однос елемената човекове животне средине, однос радне и животне средине). Квалитет живота: Појам квалитета живота. Квалитет животне средине као елемент квалитета живота. Еколошка криза: Појам еколошке кризе. Социјални аспекти еколошке кризе модерног друштва: загађеност природе, загађеност радне средине (отуђење у раду и технички ризици), загађеност друштвене средине (отуђење људи од живота и друштва, конзументска култура, лажне вредности). Друштвени узроци еколошке кризе: технолошки развој, развој насеља, индустријализација, природа привредног и друштвеног система, раст становништва, вредносни систем, потрошња, глобализација. Различита схватања о односу природе и друштва: Мисао о односу природе и друштва до седамдесетих година двадесетог века; схватања о решавању еколошких проблема чланова Римског клуба изложена у следећим публикацијама: Границе раста, Човечанство на раскршћу, РИО – Преобликовање међународног система, Циљеви човечанства, Након ере расипања, Са оне стране границе: Глобални колапс или одржива будућност, 2052 - Глобална прогноза за следећих четрдесет година. Еколошка свест, етика и култура: Појам и елементи еколошке свести. Значај еколошке свести за усклађивање односа између друштва и природе. Филозофско – социјалне основе развоја еколошке етике. Утицај религије, традиције и других чинилаца на обликовање еколошке етике. Антропоцентризам: наглашени и слаби антропоцентризам. Екоцентризам: анимоетика, биоетика и геаетика. Социјално-еколошке теорије: дубинска екологија, екофеминизам, екоанархизам, еколиберализам, екосоцијализам. Еколошка култура и решавање еколошких проблема: Појам културе. Доиндустријска култура и животна средина. Индустријска култура и животна средина, постиндустријска - еколошка култура и животна средина. Филм и заштита животне средине. Музика и заштита животне средине. Еколошка политика: Појам еколошке политике. Традиционална и еколошка политика. Принципи, циљеви и субјекти еколошке политике. Еколошки покрети и еколошке партије: Појам нових друштвених покрета, еколошки покрети и њихов значај за решавање еколошких проблема, еколошке партије и идеологија зелених. Глобализација и екологија: Глобално друштво као друштво произведених ризика. Глобализација и еколошке неједнакости у свету.									
Практична настава Аудиторне вежбе: дискусија на основу анализе прочитаних текстова, статистичких података и приказаног видео материјала о узроцима и последицама еколошке кризе, еколошким изазовима савременог света, еколошком активизму, еколошким избеглицама, еколошком дискурсу, прихватању еколошко–етичких принципа, степену развијености еколошке свести; одбрана семинарских радова.									
Литература [1.] Марковић Данило (2015). <i>Социјална екологија</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства [2.] Милојевић Весна (2005). <i>Еколошка култура</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [3.] Илић Крстић Ивана (2018). <i>Еколошка безбедност у пограничју-студија случаја</i> . Нови Сад: Прометеј; Ниш: Машински факултет и ЈУНИР [4.] Надић Дарко (2012). <i>Огледи из политичке екологије</i> . Београд: Чигоја штампа и Факултет политичких наука Универзитета у Београду [5.] Hannigan John (2014). <i>Environmental Sociology</i> . London and New York: Routledge									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2	Други облици наставе	-	СИР	-	Остали часови	-
Методе извођења наставе Предавања, презентације, дискусија, семинарски радови, консултације, индивидуални и групни рад									

Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Социјална екологија

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Социјална екологија

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Предмет Социјалне екологије. Екологија као наука. Основни појмови екологије. Појам и елементи човекове животне средине, однос елемената човекове животне средине, однос радне и животне средине.
	вежбе	Методологија израде семинарских радова и додела тема
II	настава	Појам квалитета живота. Квалитет животне средине као елемент квалитета живота.
	вежбе	Дискусија: Утицај квалитета животне средине на квалитет живота
III	настава	Појам еколошке кризе. Социјални аспекти еколошке кризе модерног друштва. Друштвени узроци еколошке кризе.
	вежбе	Дискусија: Еколошка криза
IV	настава	Мисао о односу природе и друштва до седамдесетих година двадесетог века.
	вежбе	Дискусија: Мисао о односу природе и друштва
V	настава	Римски клуб и решавање еколошких проблема.
	вежбе	Дискусија: Римски клуб и решавање еколошких проблема
VI	настава	Еколошка свест, етика и култура: Појам и елементи еколошке свести. Значај еколошке свести за усклађивање односа између друштва и природе.
	вежбе	Дискусија: Еколошка свест
VII	настава	Филозофско – социјалне основе развоја еколошке етике. Утицај религије, традиције и других чинилаца на обликовање еколошке етике. Наглашени и слаби антропоцентризам. Екоцентризам: анимоетика, биоетика и геоетика.
	вежбе	Дискусија: Еколошка етика
VIII	настава	Социјално-еколошке теорије: дубинска екологија, екофеминизам, екоанархизам, еколиберализам, екосоцијализам.
	вежбе	Дискусија: Дубинска екологија
IX	настава	Еколошка култура и решавање еколошких проблема: доиндустријска култура и животна средина. Индустријска култура и животна средина, постиндустријска - еколошка култура и животна средина.
	вежбе	Дискусија: Еколошка култура
X	настава	Филм и заштита животне средине. Музика и заштита животне средине.
	вежбе	Дискусија: Уметност и заштита животне средине
XI	настава	Појам еколошке политике. Традиционална и еколошка политика. Принципи, циљеви и субјекти еколошке политике.
	вежбе	Дискусија: Еколошка политика
XII	настава	Појам нових друштвених покрета. Еколошки покрети и њихов значај за решавање еколошких проблема. Еколошке партије и идеологија зелених.
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова
XIII	настава	Глобализација и екологија: Глобално друштво као друштво произведених ризика. Глобализација и еколошке неједнакости у свету.
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова

Напомена: Први колоквијум у VIII недељи. Други колоквијум у XIII недељи.

Предметни асистент:

др Ивана Илић-Крстић

Предметни наставник:

др Ивана Илић-Крстић, ванр. проф.

Ивана Илић-Крстић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Ивана Љ. Илић-Крстић		
Звање			Ванредни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 20.10.2008.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2022.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Докторат	2016.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Магистратура	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Диплома	2005.	Филозофски факултет	Социологија	Социологија	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR04	Социологија	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZZS10 19.MMZS04	Социјална екологија	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MZNR12	Социологија заштите на раду	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
4.	19.MMZS11	Информисање и односи са јавношћу	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Управљање ванредним ситуацијама Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS10	Пословна етика у заштити животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Ilić Krstić, I., Voza, D., Vuković, M. (2024). Young consumers' intention to purchase organic food: Serbian case study. <i>Journal of Food and Nutrition Research</i> . vol. 63, no. 4, pp. 336-343. ISSN 1336-8672 (print) ISSN 1338-4260 (online). https://www.vup.sk/en/index.php?mainID=2&navID=34&version=2&volume=63&issue=4				
2.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Women Farmers' Empowerment in South-Eastern Serbia: A Case Study. <i>Sociological Review</i> , vol. LVI, no. 4, pp. 1298-1324. ISSN 0085-6320 eISSN2560-4880. doi: 10.5937/socpreg56-41029				
4.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Perception of Climate Change by Female Farmers in Serbia – A Case Study. In: Snježana Kirin, Ivan Štedul and Marija Bubaš (Eds.), Book of Proceedings 8th International Professional and Scientific Conference „Occupational Safety and Health“ (pp. 909-915). Croatia, Karlovac: Karlovac University of Applied Sciences. ISSN 2623-6435				
4.	Ивана Илић Крстић, Весна Милтојевић (2021). Инжењери, етика и професионализам. У: Милош Тасић и Јелена Динић (ур.), Савремени изазови инжењерске професије (стр. 29-42). Ниш: Машински факултет Универзитета у Нишу. ISBN 978-86-6055-153-7 (M45)				
5.	Илић Крстић, И. (2018). <i>Еколошка безбедност у пограничју- студија случаја</i> . Нови Сад: Прометеј; Ниш; Машински факултет: ЈУНИП				
6.	Miltojevic, V., Ilic Krstic, I. Petkovic, A. (2017). Informing and public awareness on waste separation - A case study of the City of Niš (Serbia). <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> , 14(9), 1853-1864. DOI: 10.1007/s13762-017-1305-3 Print ISSN 1735-1472 Online ISSN 1735-2630				

7.	Вуковић, М., Илић Крстић, И. (2014). Дубински интервју: користан метод у истраживању руралних средина. У <i>Људи из пограничја говоре</i> (прир.и М. Тасић, Д. Здравковић, Д. Крстић). Врање: Учительски факултет у Врању, стр. 353–369.
8.	Илић Крстић, И. , Милтојевић, В. (2013). Еколошка безбедност и одрживи развој у пограничним општинама источне и југоисточне Србије - студија случаја. У <i>Изазови одрживог развоја</i> , (прир. М. Петровић). Београд: Социолошко удружење Србије и Црне Горе и Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет у Београду, стр. 196–212.
9.	Илић Крстић, И. (2013). Инжењери, етика и одрживи развој. У Д.Б.Ђорђевић, Б. Ђуровић, <i>Професија инжењер: нека питања</i> . Ниш: Универзитет у Нишу - Машински факултет.
10.	Ilić Krstić, I. (2012). „Impact transition processes in Serbia on wages of employees and their motivation for safety work.” In <i>Proceeding The 7th Scientific and Professional Conference with International Participation – Management and Safety</i> . Čakovec: Croatian Society Of Safety Engineers and University college of applied sciences in safety, pp. 419-425.
11.	Ilić Krstić, I. (2012). The Influence of Ecological Conscience on The Concept of Sustainable Development”. <i>Наука-бизнес-образование: проблемы и перспективы компетентностного взаимодействия</i> . Ульяновск: Ульяновский Государственный Университет, стр. 146-149.
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника	
Укупан број читата	78 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	11
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 2 Међународни: -
Усавршавања	Обука за одржавање наставе на енглеском језику , Фондација ТЕМПУС, место обуке: Уневризет у Нишу, Република Србија, у периоду од новембра 2022 – јануар 2023. године.
Други подаци које сматрате релевантним:	

МОНИТОРИНГ АЕРОЗАГАЂЕЊА И КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Мониторинг аерозагађања и квалитета ваздуха			
Наставник/наставници: Амелија В. Ђорђевић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MZZS04
Број ЕСПБ: 6			
Услов: -			
Циљ предмета			
Стицање знања студената за праћење аерозагађања из енергетских и технолошких извора емисије, као и за мониторинг квалитета амбијенталног ваздуха, обраду резултата мониторинга и извештавање о мониторингу.			
Исход предмета			
Оспособљавање студената за:			
- мониторинг и појединачна мерења емисије аерозагађања из енергетских и технолошких извора загађивања и израду извештаја о резултатима мерења, - мониторинг амбијенталног ваздуха урбаних и руралних средина и појединачна мерења концентрације загађујућих материја, - обраду резултата мерења и израду извештаја и извештавање о квалитету амбијенталног ваздуха.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефиниција мониторинга: Општа класификација мониторинга. Надлежности за вршење мониторинга. Извори аерозагађања: Регистар емисије и преноса загађујућих материја (ПРТР). Локални регистар извора загађивања (ЛИРЗ). Општи подаци о изворима загађивања. Извештавање за ЛРИЗ. Емисија аерозагађања: Врсте емисија: стална емисија, одбегле и дизузне емисије, ванредне емисије. Врсте и обим контроле. Максимална величина масеног протока. Максимална концентрација емисије и показатељ масеног удела. Услови и правила спровођења мерења емисије. Мониторинг квалитета амбијенталног ваздуха: Општи принципи мониторинга. Структура система мониторинга. Информациони систем животне средине и мониторинг. Обезбеђење квалитета и контрола квалитета у процесу мониторинга. Програм мониторинг. Системи аутоматског мониторинга амбијенталног ваздуха. Информациона и програмска подршка. Мреже за пренос података. Топологија мреже мониторинга, Детекциони елементи мреже мониторинга ваздуха. Обрада података о мониторингу. Државна мрежа за праћење квалитета ваздуха у Републици Србији: Општи принципи праћења квалитета ваздуха. Обим и садржај загађујућих супстанци које се прате. Методе мерења и опрема у мрежи за мониторинг. Зоне и агломерације у Републици Србији за мониторинг ваздуха.			
Практична настава			
Одређивање испуштања загађујућих материја у ваздух – општа питања. Мерења емисије. Израчунавања емисије. Процена емисије. Избор методе. Одређивање испуштања загађујућих материја у ваздух – секторске специфичности. Рад са уређајима за мерење емисије. Програм праћења квалитета ваздуха у урбаној средини. Услови и правила спровођења мониторинга амбијенталног ваздуха. Рад са мониторинг станицом „Airpointer“. Презентација и одбрана семинарских радова из области обухваћених теоријским садржајем предмета.			
Литература			
[1.] Живковић Ненад, Ђорђевић Амелија (2017). <i>Мониторинг емисије аерозагађања и квалитета амбијенталног ваздуха</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу [2.] Deflorenne Emmanuel, Gueguen Céline, Jeannot Coralie, Nicco Laetitia, Serveau Laetitia, Vincent Julien (2017). <i>Приручник за израчунавање емисија у зрак за националне Е-ПРТР обвезнике</i> . Hrvatska agencija za okoliš i prirodu i organizacija СІТЕРА [3.] Илић Предраг (2015). <i>Загађење и контрола квалитета ваздуха у функцији заштите животне средине</i> . Бања Лука: Независни Универзитет Бања Лука			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе			
Предавања, дискусије и одбрана семинарских радова на вежбама, консултације.			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Општа класификација мониторинга. Надлежности за вршење мониторинга
	вежбе	Одређивање испуштања загађујућих материја у ваздух – општа питања.
II	настава	Регистар емисије и преноса загађујућих материја (ПРТР). Локални регистар извора загађивања (ЛИРЗ). Општи подаци о изворима загађивања. Извештавање за ЛРИЗ
	вежбе	Мерења емисије, Израчунавања емисије, Процена емисије, Избор методе.
III	настава	Врсте емисија: стална емисија, одбегле и дизузне емисије, ванредне емисије.
	вежбе	Одређивање емисије загађујућих материја у ваздуху – секторске специфичности.
IV	настава	Обим контроле емисије. Максимална величина масеног протока. Максимална концентрација емисије и показатељ масеног удела. Услови и правила спровођења мерења емисије.
	вежбе	Одређивање емисије загађујућих материја из Енергетике
V	настава	Општи принципи мониторинга амбијенталног ваздуха. Структура система мониторинга амбијенталног ваздуха.
	вежбе	Одређивање емисије загађујућих материја из Индустрије
VI	настава	Информациони систем животне средине и мониторинг. Обезбеђење квалитета и контрола квалитета у процесу мониторинга.
	вежбе	Одређивање емисије загађујућих материја из Саобраћаја
VII	настава	Програм мониторинга. Системи аутоматског мониторинга амбијенталног ваздуха. Информациона и програмска подршка.
	вежбе	Мерење емисије, Рад са уређајима - постављање, услови мерења, спровођење мерења, Извештај о мерењу.
VIII	настава	Мреже за пренос података. Топологија мреже мониторинга
	вежбе	Садржај Програма праћења квалитета амбијенталног ваздуха.
IX	настава	Детекциони елементи мреже мониторинга ваздуха.
	вежбе	Услови и правила спровођења мониторинга амбијенталног ваздуха.
X	настава	Државна мрежа за праћење квалитета ваздуха у Републици Србији: Општи принципи праћења квалитета ваздуха.
	вежбе	Мерење квалитета амбијенталног ваздуха, Рад са мониторинг станицом „Airpointer“ - постављање, услови мерења, спровођење мерења, Извештај о мерењу.
XI	настава	Обим и садржај загађујућих супстанци које се прате.
	вежбе	Израда Извештаја о мерењу квалитета амбијенталног ваздуха
XII	настава	Методе мерења и опрема у мрежи за мониторинг.
	вежбе	Презентација и одбрана семинарских радова из области обухваћених теоријским садржајем предмета.
XIII	настава	Зоне и агломерације у Републици Србији за мониторинг ваздуха
	вежбе	Презентација и одбрана семинарских радова из области обухваћених теоријским садржајем предмета.

Предметни асистент:

Аца Божилов

Предметни наставник:

др Амелија Ђорђевић, ред. проф.

Амелија Ђорђевић, Curriculum Vitae

Име и презиме			Амелија В. Ђорђевић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 01.07.1996. год.		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2020.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Управљање квалитетом радне и животне средине	
Докторат	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Управљање квалитетом радне и животне средине	
Магистратура	2003.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Управљање квалитетом радне и животне средине	
Диплома	1993.	Филозофског факултета, група Природноматематичких предмета одсек Хемија	Хемија	Физичка хемија	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR16	Хемијски параметри квалитета радне и животне средине	Предавања Вежбе ДОН	Заштита животне средине Заштита на раду Заштита од пожара	ОАС
2.	19.OZZS05	Заштита ваздуха	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS15	Еколошки ризик	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.OZOP13	Ризик и санација удеса	Предавања	Заштита од пожара	ОАС
5.	19.MZZS04	Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Đorđević, A., Živković, N., Mihajlović, E., Radosavljević, J., Raos, M., Živković, Lj. (2011). The effect of pollutant emission from district heating systems on the correlation between air quality and health risk. <i>Thermal Science</i> . Vol. 15, No. 2, pp. 293-310. DOI:10.2298/TSCI110114033D				
2.	Đorđević, A., Ristić, G., Živković, N., Todorović, B., Hristov, S., Milošević, L. (2016). Respiratory diseases in preschool children in the city of Nis exposed to suspended particulates and carbon monoxide from ambient air. <i>Vojnosanitetski Pregled</i> . Vol. 73, No. 4, pp. 326-336.				
3.	Đorđević, A., Radosavljević, J., Vukadinović, A., Malenović Nikolić, J. (2017). Estimation of Indoor Temperature for a Passive Solar Building with a Combined Passive Solar System. <i>Journal of Energy Engineering</i> . Vol. 143, Issue 4. DOI: http://dx.doi.org/10.1061/(ASCE)EY.1943-7897.0000437				
4.	Đorđević, A., Radosavljević, J., Vukadinović, A., Milošević, L. (2017). Use of the Rehra Model to Calculate the Hazard Index for a Landfill Gas Degassing Facility. <i>VII International Conference Industrial Engineering and Environmental Protection 2017 (IIZS 2017)</i> . Zrenjanin: Technical Faculty "Mihajlo Pupin", pp. 184-190.				
5.	Djordjevic, A., Radosavljevic, J., Vukadinovic, A., Vasovic, D. (2017). Determination of Vulnerability Zones Due to Earthquake-Induced Gas Emissions from Filling Stations. <i>Požárníochrana 2017, Sborník přednášek XXVI. Ročník mezinárodní konference</i> . Ostrava, Česká republika: Technical University of Ostrava Faculty of Safety Engineering And Association of Fire and Safety Engineering With Czech Association of Fire Officers, pp.45-50.				
6.	Đorđević, Lj., Živković, Lj., Živković, N., Đorđević, A. (2012). Assessment of heavy metals pollution in sediments of the The Korbevačka River south eastern Serbia. <i>Soil and Sediment Contamination</i> . Vol. 21, No. 7, pp. 889-900.				
7.	Milosevic L., Mihajlovic E., Djordjevic A., Protic M., Ristic D. (2018) Identification of Fire Hazards Due to Landfill Gas Generation and Emission. <i>Polish Journal of Environmental Studies</i> . Vol.27, No.1. DOI:10.15244/pjoes/75160.				

8.	Radosavljevic, J., Djordjevic, A., Ristic, G., Milosevic, L., Vukadinovic, A. (2016). Landfi Fire Prevention. <i>Požární ochrana 2016, Sborník přednášek XXV ročníku mezinárodní conference</i> . VŠB - Technická univerzita Ostrava. pp. 396-398.
9.	Живковић, Н., Ђорђевић, А. (2017). <i>Мониторинг емисије аерозагађења и квалитета амбијенталног ваздуха</i> . Монографија националног значаја. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.
10.	Ђорђевић, А., Стевановић, В. (2019). <i>Еколошки ризик</i> . Уџбеник. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу. (у штампи)
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника	
Укупан број цитата	172 (Google Scholar)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	12
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 2 Међународни: -
Усавршавања	/
Други подаци које сматрате релевантним:	
Укупна вредност индекса научне компетентности 206,5 и укупан број референци 141. Објављене 3 монографије, два универзитетска уџбеника и три техничка решења.	

Аца Божилов, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Аца В. Божилов		
Звање			Асистент		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2013. год.		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2019.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	/				
Магистратура	/				
Диплома	2012.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Заштита од пожара
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS05	Заштита ваздуха	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZNR44	Пречишћавање индустријских отпадних материја	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS12	Процена утицаја на животну средину	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.MZNR16	Управљање пројектима	Вежбе	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Управљање ванредним ситуацијама Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MZZS04	Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MZOP09	Тактика интервенција и спасавања	Вежбе	Инжењерство заштите од пожара Управљање ванредним ситуацијама	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Аца Božilov, Nenad Živković, Nikola Mišić, The overview of the air quality monitoring based on metal oxide gas sensors and ZigBee technology, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, 2015, Vol.12, No 3, pp. 319-328				
2.	Аца Božilov, Nenad Živković, Dušica Pešić, Nikola Mišić, Bojan Bijelić, Comparative concentration measurements of dust produced by wood processing machines, Journal for Scientist and Engineers SAFETY ENGINEERING, 2015, Vol. 5, № 2, pp. 97-105				
3.	Аца Božilov, Nenad Živković, Nikola Mišić, Analiza elemenata multisenzorskog sistema za monitoring parametara radne i životne sredine, 14. međunarodna konferencija: Zaštita na radu - Put uspešnog poslovanja”, Divčibare, 4-7. oktobar 2017., 2017, str. 141- 150				
4.	Аца Božilov, Nenad Živković, Amelija Đorđević, Nikola Mišić, Milena Medenica, Višesenzorski bezbednosni sistem u domovima budućnosti, XVII Nacionalni naučni skup Čovek i radna sredina, Upravljanje komunalnim sistemom i zaštita životne sredine, Niš, 06-08. decembar 2017, 2017, str. 121-128				
5.	Аца Božilov, Nenad Živković, Viša Tasić, Nikola Mišić, Metod za kalibraciju niskobudžetnog brojača PM _{2,5} čestica, 16. Međunarodna konferencija „Zaštita na radu - Prioritet u poslovanju“, Ohrid, Severna Makedonija, 09 - 12 oktobar 2019, 2019, pp. 131-141				
6.	Aleksandra Ivanović, Аца Božilov, Viša Tasić, The seasonal variations of PM ₁₀ and SO ₂ levels and correlations in some urban-industrial areas in the Republic of Serbia, 7th International Conference on Renewable Electrical Power Sources Belgrade, October 17–18, 2019, pp 119-128				
7.	Aleksandar Simonovski, Viša Tasić, Tatjana Apostolovski-Trijić, Nevena Milikić, Аца Božilov, SO ₂ concentrations in Bor, Serbia, in the period 2011-2020, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, 2020, Univerzitet u Nišu, vol. 17, no. 2, pp. 131 - 137				

8.	Viša Tasić, Mira Cocić, Bojan Radović, Aca Božilov, Tatjana Apostolovski-Trujić, Procena uticaja spoljašnjeg zagađenja suspendovanim česticama na kvalitet unutrašnjeg vazduha na tehničkom fakultetu u Boru, Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, vol. 45, no. 2, 2020., pp. 11 - 18		
9.	Viša Tasić, Aca Božilov, Ivan Lazović, Nikola Mirkov, Merenje koncentracija CO ₂ u unutrašnjem vazduhu objekata primenom low-cost senzora i monitora, Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, vol. 45, no. 2, 2020., pp. 19 - 28		
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника			
Укупан број цитата		1	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		-	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања	Положен стручни испит за обављање послова заштите од пожара. <i>Интерни проверивач за ИСО 17025</i>		
Други подаци које сматрате релевантним:			

ЕКОТОКСИКОЛОГИЈА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Екотоксикологија			
Наставник/наставници: Татјана Д. Голубовић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MZZS06
Број ЕСПБ: 6			
Услов: -			
Циљ предмета Стицање знања о механизмима токсичног деловања загађујућих супстанци и токсичним ефектима на индивидуалне организме, популације и екосистеме. Упознавање са методама за квантификацију токсичности загађујућих супстанци и предвиђање еколошких ефеката.			
Исход предмета Оспособљеност студената и стицање вештина за: • разумевање основних екотоксиколошких принципа, • разумевање услова при којима долази до испољавања дејства загађујућих супстанци на индивидуалне организме, популације и екосистеме, • разумевање последица насталих дејством загађујућих супстанци, • анализу резултата тестова екотоксиколошких испитивања, као и анализу сценарија изложености, • спровођење процене ризика, израчунавање параметара и интерпретација резултата.			
Садржај предмета Теоријска настава Увод у екотоксикологију: Дефиниција, предмет и задаци екотоксикологије, основни појмови и принципи у екотоксикологији. Загађујуће супстанце и њихова судбина у екосистему: Основне класе загађујућих супстанци (неорганске супстанце-метали, неметали, гасовите супстанце, радионуклиди, наночестице итд., органске супстанце-удљоводоници, полихлоровани бифенили, органохлорни, органофосфорни, карбаматни, пиретроидни пестициди, фармацеутици итд.). Начини доспевања загађујућих супстанци у животну средину. Фактори који утичу на транспорт и дистрибуцију загађујућих супстанци (сорпција, деградација, и биодеградација органских супстанци, биоаккумуляција и биомагнификација перзистентних супстанци и др.). Утицај загађујућих супстанци на индивидуалне организме: Путеви експозиције. Токсикокинетика и токсикодинамика; Карциногенеза, генотоксичност, мутагенеза. Утицај загађујућих супстанци на популације, заједнице и екосистеме: Популациона динамика. Генетички стечене резистенције на загађујуће супстанце. Промене у заједницама и екосистемима. Процена екотоксиколошког ризика: Биомониторинг. Биомаркери и њихова улога у процени ризика. Хемијски акциденти: Могућности спречавања, деловања и санације штетних последица акцидената токсичним супстанцама. Регулаторни аспекти екотоксикологије.			
Практична настава Израчунавање: NOAEL (no observed adverse effect level), LOAEL (lowest observed adverse effect level), TDI (tolerable daily intake), ADI (acceptable daily intake), GV (guideline value); квалитативна и квантитативна карактеризација одабраних загађујућих супстанци присутних у води, ваздуху, земљишту и биљкама. Тумачење резултата: претраживање база података у циљу проналажења података о токсичности изабраног сета загађујућих супстанци. Интерпретација резултата добијених претрагом наведених база података. Израда и одбрана семинарских радова.			
Литература [1.] Голубовић Татјана (2015). <i>Екотоксикологија - интерни материјал за припрему испита</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [2.] Виторовић Славољуб, Милошевић Миленко (2002). <i>Основи токсикологије са елементима екотоксикологије</i> . Београд: Универзитет у Београду, ВИЗАРТИС Београд [3.] Јаблановић Миодраг, Јакшић Предраг, Косановић Катица (2003). <i>Увод у екотоксикологију</i> . Косовска Митровица: Универзитет у Приштини, Косовска Митровица [4.] Кастори Рудолф (1997). <i>Тешки метали у животној средини</i> . Нови Сад: Научни институт за ратарство и повртарство [5.] Hoffman David, Rattner Barnett, Burton Allen, Cairns John (2002). <i>Handbook of ecotoxicology</i> . Boca Raton, Florida: CRC Press			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе			
Предавања, аудиторне/рачунске вежбе, консултације.			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	писани испит (практични део испита)	20
активност у току вежби	5	усмени испит (теоријски део испита)	20
колоквијум 1	20		
колоквијум 2	20		
семинарски рад	10		

Динамички план реализације предмета Екотоксикологија

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Екотоксикологија

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Увод у екотоксикологију: Дефиниција, предмет и задаци екотоксикологије, основни појмови и принципи у екотоксикологији.
	вежбе	Рачунске вежбе: израчунавање NOAEL (no observed adverse effect level), LOAEL (lowest observed adverse effect level), TDI (tolerable daily intake), ADI (acceptable daily intake), GV (guideline value).
II	настава	Загађујуће супстанце и њихова судбина у екосистему: Основне класе загађујућих супстанци (неорганске супстанце-метали, неметали, гасовите супстанце, радионуклиди, наночестице итд., органске супстанце-удљоводоници, полихлоровани бифенили, органохлорни, органофосфорни, карбаматни, пиретроидни пестициди, фармацеутици итд.).
	вежбе	Квалитативна и квантитативна карактеризација одабраних загађујућих супстанци присутних у ваздуху.
III	настава	Загађујуће супстанце и њихова судбина у екосистему: Начини доспевања загађујућих супстанци у животну средину.
	вежбе	Методe узимања узоракa гасова, пара и аеросола.
IV	настава	Загађујуће супстанце и њихова судбина у екосистему: Фактори који утичу на транспорт и дистрибуцију загађујућих супстанци (сорпција, деградација, и биодeградација органских супстанци, биоакумулација и биомагнификација перзистентних супстанци и др.).
	вежбе	1. практична вежба (одређивање концентрације NH_3 и SO_2). Интерпретација добијених резултата.
V	настава	Утицај загађујућих супстанци на индивидуалне организме: Путеви експозиције.
	вежбе	Квалитативна и квантитативна карактеризација одабраних загађујућих супстанци присутних у води.
VI	настава	Утицај загађујућих супстанци на индивидуалне организме: Токсикокинетика и токсикодинамика.
	вежбе	Методe узимања узоракa воде за хемијску анализу.
VII	настава	Утицај загађујућих супстанци на индивидуалне организме: Карциногенеза, генотоксичност, мутагенеза.
	вежбе	2. практична вежба (одређивање садржаја органских материја у водама). Интерпретација добијених резултата.
VIII	настава	Утицај загађујућих супстанци на популације, заједнице и екосистеме: Популациона динамика.
	вежбе	Квалитативна и квантитативна карактеризација одабраних загађујућих супстанци присутних у земљишту.
IX	настава	Утицај загађујућих супстанци на популације, заједнице и екосистеме: Генетички стечене резистенције на загађујуће супстанце.
	вежбе	Методe узимања узоракa земљишта за хемијску анализу.
X	настава	Утицај загађујућих супстанци на популације, заједнице и екосистеме: Промене у заједницама и екосистемима.
	вежбе	3. практична вежба (одређивање садржаја CaCO_3 у земљишту, одређивање садржаја хумуса у земљишту, одређивање киселости земљишта). Интерпретација добијених резултата.
XI	настава	Процена екотоксиколошког ризика: Биомониторинг. Биомаркери и њихова улога у процени ризика.
	вежбе	Квалитативна и квантитативна карактеризација одабраних загађујућих супстанци присутних у биљном материјалу.
XII	настава	Хемијски акциденти: Могућности спречавања, деловања и санације штетних последица акцидената с токсичним супстанцама.
	вежбе	Методe узимања узоракa биљног материјала за хемијску анализу.
XIII	настава	Регулаторни аспекти екотоксикологије.
	вежбе	4. практична вежба (одређивање садржаја тешких метала у биљкама). Интерпретација добијених резултата.

Предметни асистент:

др Татјана Голубовић

Предметни наставник:

др Татјана Голубовић, ред. проф.

Татјана Голубовић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Татјана Д. Голубовић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу 12.06.1995.год.		
Ужа научна област			Хемијске опасности у радној и животној средини.		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2020.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Хемијске опасности у радној и животној средини.
Докторат	2010.	Природно математички факултет у Нишу	Хемија		Хемија
Магистратура	2002.	Природно математички факултет у Нишу	Хемија		Хемија
Диплома	1993.	(Филозофски факултет у Нишу, сада Природно математички факултет у Нишу)	Хемија		Хемија
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR02	Хемија	Предавања	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.OZNR24	Токсикологија	Предавања	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
3.	19.OZZS07	Заштита земљишта	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.OZZS04	Хемија животне средине	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
5.	19.MZZS06	Екотоксикологија	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Управљање ванредним ситуацијама Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MZOP05	Токсикологија пожара	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите од пожара	МАС
7.	19.MZNR07	Индустријска токсикологија	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Стојановић, М., Голубовић, Т. (2014). <i>Основи опште и неорганске хемије са задацима</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу				
2.	Golubović, T., Palić, R., Kitić, D., Zlatković, B., Ristić, M., Lazarević, J., Stojanović, G. (2010). Chemical Composition and Antimicrobial Activity of the Essential Oil of <i>Acinos graveolens</i> . <i>Chemistry of Natural Compounds</i> . Vol.46, No.4. pp. 645-648. DOI: 10.1007/s10600-010-9701-7.				
3.	Krstić, I., Zec, S., Lazarević, V., Stanisavljević, M., Golubović, T. (2018). Use of Sintering to Immobilize Toxic Metals Present in Galvanic Sludge into a Stable Glass-Ceramic Structure. <i>Science of Sintering</i> . Vol. 50, No. 2. pp. 139-147. DOI: 10.2298/SOS1802139K.				
4.	Golubović, T., Miltojević, A. (2018). Izloženost ftalatima u radnoj sredini, <i>15. Međunarodna konferencija „Kontinuirano usavršavanje osnov unapređenja zaštite na radu“</i> , Kladov: Savez zaštite na radu Srbije, pp. 65-72.				
5.	Golubović, T., Golubović, S., Ilić, S. (2018). Soil pollution as a consequence of inappropriate waste oils management, <i>IV Savetovanje sa međunarodnim učešćem „ODRŽIVA POLJOPRIVREDA, KORIŠĆENJE I ZAŠTITA ZEMLJIŠTA“ i VII Konferencija sa međunarodnim učešćem „REMEDIJACIJA 2018“</i> , Vrnjačka Banja: Udruženje za uređenje i korišćenje zemljišta i deponija, pp. 73-78.				
6.	Ilić, S., Golubović, T., Marković, T., Pajić, N. (2018). The environmental impact of radionuclides from soil and clay material found in "Zbegovi" deposit in Donje Crniljeve. <i>Facta Universitatis Series: Working and Living Environmental Protection</i> . Vol. 15. No.1. pp. 45 – 52.				

7.	Голубовић, Т. (2015). <i>Екотоксикологија- интерни материјал за припрему испита</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.
8.	Zivkovic, N., Takic, Lj., Djordjevic, Lj., Djordjevic, A., Mladenovic-Ranisavljevic, I., Golubovic, T., Bozilov, A. (2019). Concentrations of Heavy Metal Cations and a Health Risk Assessment of Sediments and River Surface Water: A Case Study from a Serbian Mine. <i>Polish Journal of Environmental Studies</i> . Vol. 28, No. 3. pp. 2009-2020.
9.	Golubović, T., Miltojević, A., Stojiljković, E., Lukić, M., Glišović, S. (2019). Heavy metals: occupational exposure and risk management. <i>16th International conference of occupational health and safety, OSH PRIORITY</i> , Ohrid: Savez zaštite na radu Srbije i Zdruzenie za bezbednost pri rabota 28.april ,Severna Makedonija. pp. 389 – 398.
10.	Glisovic, S., Pesic, D., Stojiljkovic, E., Golubovic, T., Krstic, D., Prascevic, M., Jankovic, Z. (2017). Emerging Technologies and Safety concerns: a Condensed Review of Environmental Life Cycle Risks in the Nanoworld. <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> . Vol. 14. pp. 301–2320. DOI: doi.org/10.1007/s13762-017-1367-2.

Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника

Укупан број цитата	361 (izvor: <i>Google Scholar</i>)	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	18	
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 1	Међународни: 2
Усавршавања	• Сертификат <i>Environmental Chemistry, Toxicology and Engineering y - Michigan State University</i>; • Сертификат <i>Physical- Chemical aspects of Environmental Health- Michigan State University</i>; • Сертификат <i>Environmental Chemistry and Engineering y - Michigan State University</i>; • Сертификат <i>International Environmental and Occupational Health Management Systems - Michigan State University</i>; • Сертификат о похађању <i>11h Mass Spectrometry Summer School – Instrumental Analytical Technique in Environmental and Food Safety Control (University of Nis, Center of Professional Development within Faculty of Science and Mathematics, and NETCHEM project „ICT Networking for Overcoming Technical and Social Barriers in Instrumental Analytical Chemistry Education“</i>. • Студијски боравак на Универзитетима у Reggio Calabria и Бања Луци у оквиру реализације међународног ERASMUS+ пројекта изградње капацитета у високом образовању „Soil Erosion and Torrential Flood Prevention: Curriculum Development at the Universities of Western Balkan Countries/SETOF“.	

Други подаци које сматрате релевантним:

- ангажована од стране Управе за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине изради Програм заштите животне средине града Ниша са Акционим планом за период од 2017. до 2027. Године
- члан стручно-оперативног тима за радиолошко-хемијско-биолошку заштиту Нишавског управног округа
- члан Српског хемијског друштва
- члан Европског друштва инжењера сигурности (The European Society of Safety Engineers)

МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Мониторинг квалитета вода			
Наставник/наставници: Дејан М. Васовић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MZZS07
Број ЕСПБ: 6			
Услов: -			
Циљ предмета Стицање знања о организацији система мониторинга квалитета вода и примени метода испитивања квалитета вода, са циљем очувања функција акватичних екосистема (захтеваног еколошког статуса) и обезбеђења потребног квалитета вода намењене системима за водоснабдевање и каналисање отпадних вода насеља.			
Исход предмета Оспособљеност студената за самосталан рад у: • области контроле рада и управљања системом мониторинга квалитета вода, • системима снабдевања водом и каналисања отпадних вода насеља.			
Садржај предмета Теоријска настава Мониторинг квалитета вода: Просторно-временска организација система мониторинга квалитета вода. Појмови, улога и циљеви мониторинга. Врсте мониторинга. Структурирање и пројектовање система мониторинга квалитета вода на сливном подручју. Аналитичко-концептуални оквири за обраду добијених података, напредни модели визуелизације добијених података. Оцена статуса водних тела: еколошког статуса/потенцијала, хемијског и квантитативног статуса површинских водних тела. Водоснабдевање: Квалитет и особине воде за пиће. Елементи система за снабдевање водом становништва и индустрије, изворишта за снабдевање водом и мере заштите. Дистрибуција пијаће воде: Трансформација квалитета захваћене воде до захтеваног нивоа хигијенске исправности. Дистрибутивна мрежа и остали објекти система за водоснабдевање. Контрола рада и управљање системом водоснабдевања. Каналисање: Системи за прихватање и одвођење отпадних и осталих вода. Количине и квалитет вода. Канализациони системи и диспозиција отпадних и осталих вода. Контрола рада и управљање канализационим системом. Мере заштите реципијента отпадних вода: Мониторинг утицаја отпадних вода на квалитет реципијента. Дефинисање мера заштите реципијента отпадних вода у односу на емисионе и емисионе норме.			
Практична настава Рачунске вежбе и семинарски рад – пројектни задатак из области дефинисања система мониторинга квалитета вода на конкретним сливном подручју и пројектовања система водоснабдевања и каналисања отпадних вода конкретног насеља. Основи прорачуна, мерења и контроле рада система за водоснабдевање и каналисање насеља.			
Литература [1.] Милојевић Милоје (2003). <i>Снабдевање насеља водом и каналисање насеља</i> . Београд: Универзитет у Београду, Грађевински факултет [2.] Стојановић Марина, Васовић Дејан (2019). <i>Мониторинг квалитета вода (интерни материјал за припрему испита)</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу [3.] Вељковић Небојша и др. (2018). <i>Статус површинских вода Србије - Развој мониторинга у оквиру планова управљања речним сливовима</i> . Београд: Агенција за заштиту животне средине Републике Србије [4.] Loucks Daniel, Eelko van Beek (2005). <i>Water Resources Systems Planning and Management: An Introduction to Methods, Models & Applications</i> . Paris: UNESCO Publishing			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе			
Предавања, аудиторне/рачунске вежбе и консултације.			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	писани испит (практични део испита)	20
активност у току вежби	5	усмени испит (теоријски део испита)	20
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Мониторинг квалитета вода

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Мониторинг квалитета вода

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Вода као ресурс. Основни појмови и дефиниције
	вежбе	Циклус кружења вода у природи. Биланс вода
II	настава	Потребе различитих корисника за пијаћом водом. Вода за водоснабдевање
	вежбе	Основни параметри квалитета вода – физички, физичкохемијски и хемијски
III	настава	Врсте прегледа вода. Узорковање и транспорт воде за анализу
	вежбе	Основни параметри квалитета вода – биолошки и микробиолошки
IV	настава	Захтевани квалитет воде у односу на потребе различитих корисника
	вежбе	Анализа параметара квалитета вода
V	настава	Пројектовање система мониторинга квалитета вода на сливном подручју
	вежбе	Критеријуми квалитета површинских, пијаћих и отпадних вода
VI	настава	Мониторинг система за снабдевање водом, изворишта и мера заштите
	вежбе	Индексне методе оцене квалитета вода
VII	настава	Мониторинг квалитета вода у дистрибутивној мрежи
	вежбе	Елементи система мониторинга површинских вода
VIII	настава	Мониторинг квалитета отпадних вода индустрије
	вежбе	Елементи система мониторинга пијаћих вода
IX	настава	Мониторинг квалитета вода у систему јавне канализације
	вежбе	Елементи система мониторинга отпадних вода
X	настава	Мониторинг утицаја отпадних вода на квалитет реципијената
	вежбе	Мониторинг ефеката рада различитих постројења за третман вода
XI	настава	Оптимизација мреже мерних станица
	вежбе	Обрада и презентовање резултата мониторинга
XII	настава	Напредни системи мониторинга квалитета вода
	вежбе	Моделирање параметара квалитета вода
XIII	настава	Стратегија одрживог развоја система мониторинга вода
	вежбе	Моделирање параметара квалитета вода

Предметни асистент:

др Дејан Васовић

Предметни наставник:

др Дејан Васовић, ванр. проф.

Дејан Васовић, Curriculum Vitae

Име и презиме			Дејан М. Васовић		
Звање			Ванредни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 01.11.2008. године		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2022.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	2016.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Магистратура	2011.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Диплома	2006.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Заштита животне средине
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR38	Интегрисани системи менаџмента	Предавања Вежбе	Заштита животне средине Заштита на раду Заштита од пожара	ОАС
2.	19.OZZS06	Заштита вода	Предавања Вежбе ДОН	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS09	Комунални системи и животна средина	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.OZZS17	Интегрисана превенција и контрола загађења	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
5.	19.MZZS07	Мониторинг квалитета вода	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MUVS04	Ерозија земљишта и заштита од бујичних поплава	Предавања Вежбе	Управљање ванредним ситуацијама	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Васовић, Д. (2016). <i>Хибридни модел управљања капацитетом животне средине</i> . Докторска дисертација. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Vasović, D., Malenović Nikolić, J., Janacković, G., Radosavljević, J., Vukadinović, A. (2017). Environmental Management Systems: Contemporary Trends and Practices. <i>Acta Technica Corviniensis - Bulletin of Engineering</i> , 10 (1), 145-147.				
3.	Vasović, D., Malenović Nikolić, J., Radosavljević, J., Vukadinović, A. (2015). A brief overview of IPPC/IED implementation. <i>Proceedings of the V International Conference Industrial Engineering and Environmental Protection IIZS 2015</i> . Zrenjanin: Serbia, pp. 91-95.				
4.	Vasović, D., Stanković, S., Takić, Lj. (2019). Environmental considerations of large wastewater treatment plants - the city of Niš case study. <i>Facta Universitatis - Series: Working and Living Environmental Protection</i> , 16 (1), 15 - 24. DOI:10.22190/FUWLEP1901015V.				
5.	Vasović, D., Malenović Nikolić, J., Janacković, G. (2016). Evaluation and Assessment Model for Environmental Management under the Seveso III, IPPC/IED and Water Framework Directive. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 17 (1), 356-365.				
6.	Takić, Lj., Mladenović Ranisavljević, I., Vasović, D., Đorđević, Lj. (2017). The Assessment of the Danube River Water Pollution in Serbia. Water, Air, & Soil Pollution. <i>Water Air and Soil Pollution</i> 228:380. DOI: 10.1007/s11270-017-3551-x.				
7.	Vasović, D., Janacković, G., Malenović Nikolić, J., Mušicki, S., Marković, S. (2018). Multimodality in the Field of Resources Protection. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 19 (4), 1519-1525.				
8.	Takić, Lj., Vasović, D., Marković, S., Burzić, Z. (2019). The equation for the optimum dosage of coagulant for water treatment plant. <i>Technical Gazette</i> , 26 (2), 571-575. DOI: 10.17559/TV-20180213104907				
9.	Vasović, D., Janacković, G., Malenović Nikolić, J., Milošević, L., Mušicki, S. (2018). Promoting Reflective Practice in Resources Protection Area: a Step to Forecast Outcomes in Uncertainty. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 19 (3), 1320-1329.				
10.	Stanković, S., Vasović, D., Trajković, S. (2019). Model of sustainable water resources management in the conditions of extreme hydrological phenomena. <i>Journal of Environmental Protection and Ecology</i> , 20 (3), 1393-1401.				

Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника		
Укупан број цитата		317 (извор: Google Scholar)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		23
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1 Међународни: 1
Усавршавања	<i>Учесник на KA220-HED пројекту јачања процеса интеграције такозваних меких вештина у области високошколског образовања у сектору вода - Skills4Water, 2023. –</i> <i>Наставник на Jean Monnet модулу Safety4EU, 2023. –</i> <i>Наставник на заједничком мастер студијском програму Ерозија земљишта и превенција бујичних поплава, Шумарског факултета Универзитета у Београду, 2021. -</i> <i>Учесник на 5 COST акција</i> <i>Учесник на више NATO SPS радионица</i> <i>Завршен EMI курс, 2021. године</i> <i>Завршен INNOWAT Jean Monnet модул, 2021. година</i> <i>Учесник на CBHE ERASMUS+ пројекту јачања капацитета у области ерозије земљишта и заштите од бујичних поплава – SETOF, 2020. – 2022. година</i> <i>Студијски боравак на UPSC универзитету у Кишиневу у оквиру ERASMUS+ програма мобилности наставника у области управљања квалитетом животне средине (2 пута), 2023. година</i> <i>Студијски боравак на UAB универзитету у Алба Јулији у оквиру ERASMUS+ програма мобилности наставника у области примене системских стандарда, 2021. година</i> <i>Студијски боравак на WSEiZ универзитету у Варшави у оквиру ERASMUS+ програма мобилности наставника (2 пута) у области управљања квалитетом животне средине, 2017., 2019. година</i> <i>Студијски боравак на WUST универзитету у Вроцлаву у оквиру ERASMUS+ програма мобилности наставника у области управљања квалитетом животне средине, 2018. година</i> <i>Студијски боравак на Универзитету у Ријеци у оквиру CEEPUS програма мобилности наставника у области водоснабдевања и каналисања вода, 2019. година</i> <i>Online семинар: Technology Selection for Sanitation and Municipal Wastewater Management in Western Balcan, организатор: Wageningen University and Research Centre, Unesco-IHE Institute for water education, 2010. година</i> <i>Online семинар: Modernisation of Environmental Science Education, oprанизатор: Wageningen University and Research Centre, Unesco-IHE Institute for water education, 2009. година</i>	
Други подаци које сматрате релевантним: Руководилац Лабораторије за заштиту вода Члан експертске групе за тематску целину воде, дигитална платформа одрживог развоја Србије Члан стручно-оперативног тима за заштиту и спасавање од поплава и несрећа на води и под водом Нишавског управног округа Члан тима за израда Програма заштите животне средине града Ниша са акционим планом за период од 2017. до 2027. године – радна група чиниоци животне средине Члан тима за израда Програма заштите животне средине града Ниша са акционим планом за период од 2017. до 2027. године – радна група фактори ризика по животну средину Заменик шефа Катедре за управљање квалитетом радне и животне средине Заменик председника Већа докторских академских студија Члан више комисија за наставу на ОАС и MAC Члан Комисије за издавачку делатност Члан Комисије за обезбеђење квалитета Члан Канцеларије за међународну сарадњу Члан тима за промоцију факултета Члан тематске радне групе за комуналне делатности и заштиту животне средине градске општине Палилула Члан техничке комисије за оцену студије о процени утицаја на животну средину – област воде (град Ниш) Аутор преко 150 научних радова, од којих је 23 објављено у часописима на SCI листи, Члан Балканске асоцијације за животну средину (BEnA) Члан Европског друштва инжењера заштите (ESSE) Члан Српског друштва за заштиту вода Члан Савеза инжењера и техничара Србије		

ЕКОЛОШКА ПСИХОЛОГИЈА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Еколошка психологија			
Наставник/наставници: Снежана Б. Живковић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS05
Број ЕСПБ: 6			
Услов: -			
Циљ предмета Стицање знања из еколошке психологије, њеном значају и улози, посебно у области развојка еколошке свести и одрживог понашања и унапређења животне и радне средине. Упознавање са односом човека и природе, евалуацији квалитета промена у средини и учешћа у планирању средине.			
Исход предмета Оспособљеност студената и стицање вештина за: - разумевање односа човека са животном средином и психологијом како би се нашли начини да се понашање људи оптимизује и унапреди, - мотивацију за про-еколошко понашање индивидуа према животној средини, - примену теоријских начела еколошке психологије у радном окружењу.			
Садржај предмета Теоријска настава Предмет еколошке психологије: Теоријски модели односа човека и средине. Улога човека у настанку еколошких проблема и друштвених проблема. Представљање психолошких димензија одрживости. Одрживо понашање. Животни стилови одрживости (одрживи начини живота). Социјалне димензије простора: Персонални простор, збијеност, приватност, територијалност. Стресори из животне средине (загађење ваздуха, бука, гужва). Перцепција животне средине. Перцепција опасности и понашање у несрећама и катастрофама. Животна средина и квалитет живота: Мотивација за про-еколошко понашање. Емоције и про-еколошко понашање. Урбана животна средина. Животна средина и неодговорно понашање. Планирање средине: Дизајн животне средине. Промене животне средине и утицај на психолошке промене. Менаџмент животне средине: Менаџмент животне средине из перспективе еколошке психологије. Психолошке димензије еколошких катастрофа. Примена еколошке психологије на радну средину. Практична настава Аудиторне вежбе које су својим садржајем у складу са теоријском наставом. Презентација и одбрана семинарских радова. Анализа примера из праксе који се односе на животну средину и утицаја који човек врши на њу као и последичним деловањем стресора из животне средине на човека. Примери проактивног деловања на окружење кроз анализу примера дизајна животне средине.			
Литература [1.] Живковић Снежана (2016). <i>Еколошка психологија – интерни материјал за припрему испита</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу [2.] Darline Nemeth, Robert Hamilton, Judy Kuriensky (2015). <i>Ecopsychology: Advances from the Intersection of Psychology and Environmental Protection</i> , Volume 1. Science and theory. California, Santa Barbara: ABC/CLIO/Praeger [3.] Bechtel, Azra Churchman (2002). <i>Handbook of Environmental Psychology</i> . New York: Wiley [4.] Paul Bell, Thomas Greene, Jeffrey Fisher, Andrew Baum (2001). <i>Environmental Psychology</i> . Fort Worth: Harcourt College Publishers			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе Усмено излагање (предавања), израда семинарских радова на вежбама, дискусије, консултације.			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Еколошка психологија

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Еколошка психологија

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Предмет еколошке психологије. Теоријски модели односа човека и средине.
	вежбе	
II	настава	Улога човека у настанку еколошких проблема и друштвених проблема. Представљање психолошких димензија одрживости.
	вежбе	
III	настава	Одрживо понашање. Животни стилови одрживости (одрживи начини живота).
	вежбе	
IV	настава	Социјалне димензије простора. Персонални простор, збијеност, приватност, територијалност.
	вежбе	
V	настава	Стресори из животне средине (загађење ваздуха, бука, гужва). Квалитет средине.
	вежбе	
VI	настава	Перцепција животне средине. Перцепција опасности и понашање у несрећама и катастрофама.
	вежбе	
VII	настава	Животна средина и квалитет живота. Мотивација за про-еколошко понашање.
	вежбе	
VIII	настава	Емоције и про-еколошко понашање. Урбана животна средина.
	вежбе	
IX	настава	Животна средина и неодговорно понашање. Планирање средине. Дизајн животне средине.
	вежбе	
X	настава	Промене животне средине и утицај на психолошке промене.
	вежбе	
XI	настава	Менаџмент животне средине.
	вежбе	
XII	настава	Менаџмент животне средине из перспективе еколошке психологије.
	вежбе	
XIII	настава	Психолошке димензије еколошких катастрофа. Примена еколошке психологије на радну средину.
	вежбе	

Предметни асистент:

др Милан Вељковић

Предметни наставник:

др Снежана Живковић, ред. проф.

Снежана Живковић, Curriculum Vitae

Име и презиме			Снежана Б. Живковић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитете у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 12.02.2007. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2004.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		Организација рада и заштите на раду
Магистратура	2001.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		Заштита на раду
Диплома	1998.	Филозофски факултет у Београду	Психологија		Психологија рада
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR42	Организација рада и заштите на раду	Предавања	Заштита на раду	ОАС
2.	19.OZNR45	Психофизиологија рада	Предавања	Заштита на раду	ОАС
3.	19.OZOP10	Организација заштите од пожара	Предавања	Заштита од пожара	ОАС
4.	19.OZOP17	Психологија група	Предавања	Заштита од пожара	ОАС
5.	19.MMZS01 19.MZZS11	Управљање заштитом животне средине	Предавања	Менаџмент заштите животне средине Инжењерство заштите животне средине	МАС
6.	19.MZNR09	Управљање заштитом на раду	Предавања	Инжењерство заштите на раду	МАС
7.	19.MMZS05	Еколошка психологија	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Живковић, С. (2008). <i>Мотивација за заштиту на раду</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Живковић, С. (2011). <i>Улога и значај лица за безбедност и здравље на раду у привредним друштвима у Републици Србији</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
3.	Живковић, С., Палачић, Д. (2015). <i>Управљање безбедношћу у пословним организацијама у Србији и Хрватској - компаративна анализа</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
4.	Живковић, С. (2011). <i>Организација заштите од пожара</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
5.	Живковић, С. (2012). <i>Психологија група</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
6.	Живковић, С., Милутиновић, С. (2020). <i>Управљање заштитом животне средине</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
7.	Живковић, С., Миленовић, М., Обреновић, Ј. (2019). <i>Психофизиологија рада</i> . Ниш: Филозофски факултет у Нишу.				
8.	Živković, S., Veljković, M., Banković-Ilić, I., Krstić, I., Konstantinović, S., Ilić, S., Avramović, J., Stamenković, O., Veljković, V. (2017). Technological, technical, economic, environmental, social, human health risk, toxicological and policy considerations of biodiesel production and use. <i>Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , Vol. 79, pp. 222-247. DOI: 10.1016/j.rser.2017.05.048.				
9.	Gjorchev, J., Malcheski, S., Rađenović, T., Vasović, D., Živković, S. (2023). <i>Transformation and Efficiency Enhancement of Public Utilities Systems: Multidimensional Aspects and Perspectives</i> . Hershey, PA: Business Science Reference. ISBN 9781668477304. DOI: 10.4018/978-1-6684-7730-4, https://www.igi-global.com/book/transformation-efficiency-enhancement-public-utilities/309379				
10.	Krstić, B., Rađenović, T., Živković, S. (2022). Occupational Health and Safety Performance Management System: Conceptual Framework, Design, and Implementation in an Enterprise. In: Snežana Živković, Bojan Krstić, Tamara Rađenović (Eds.) <i>Handbook of Research on Key Dimensions of Occupational Safety and Health Protection Management</i> (pp. 1-26). Hershey, PA: Business Science Reference, pp. ISBN 9781799881896.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					

Укупан број цитата	WoS: 717, Scopus: 292, Google Scholar: 899	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	28	
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 1	Међународни: 6
Усавршавања		
Други подаци које сматрате релевантним: Шеф Катедре за друштвени развој и хуманизацију радне и животне средине. Члан Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке на Универзитету у Нишу. Руководилац пројекта билатералне сарадње између Словеније и Србије „Investigating the Occupational Health and Safety Practices in Slovenia nad Serbia: Strengthening the OHS in Organizations and Enhancing the Well-being of Employees”. Гостујући професор на Уљановском државном универзитету у Уљановску, Русија, октобра 2012. године. Рецензент Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (НАТ). Члан Друштва „European Society of Safety Engineers” (ESSE). Члан Издавачког савета часописа „Economics of Sustainable Development” и часописа „Економика”. Рецензент бројних међународних часописа. Уредник међународних монографија Transformation and Efficiency Enhancement of Public Utilities Systems: Multidimensional Aspects and Perspectives, Handbook of Research on Key Dimensions of Occupational Safety and Health Protection Management, Prevention and Management of Soil Erosion and Torrential Floods.		

Милан Вељковић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Милан В. Вељковић		
Звање			Асистент		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2014. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2025.	Филозофски факултет у Нишу	Психологија		
Магистратура	/				
Диплома	2013.	Филозофски факултет у Нишу	Психологија		
	2009.	Филозофски факултет у Нишу	Психологија		
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR42	Организација рада и заштите на раду	Вежбе	Заштита на раду	ОАС
2.	19.OZNR45	Психофизиологија рада	Вежбе	Заштита на раду	ОАС
3.	19.OZOP10	Организација заштите од пожара	Вежбе	Заштита од пожара	ОАС
4.	19.OZOP17	Психологија група	Вежбе	Заштита од пожара	ОАС
5.	19.OZNR05	Правни основи заштите	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
6.	19.MZNR09	Управљање заштитом на раду	Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
7.	19.MZZS11 19.MMZS01	Управљање заштитом животне средине	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
8.	19.MMZS05	Еколошка психологија	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Milenović, M., Živković, S., Veljković, M. (2020). Socio-demographic characteristics and occupational injuries in miners. <i>Safety Engineering</i> , 9(2), pp. 87-90. ISSN 2217-7124 UDC: 622:314.145:331.45 DOI: 0.7562/SE2019.9.02.06				
2.	Živković, S., Veljković, M., Banković-Ilić, I., Krstić, I., Konstantinović, S., Ilić, S., Avramović, J., Stamenković, O., Veljković, V. (2017). <i>Technological, technical, economic, environmental, social, human health risk, toxicological and policy considerations of biodiesel production and use. Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , Vol. 79, pp. 222-247. DOI: 10.1016/j.rser.2017.05.048				
3.	Milenović, M., Živković, S., Veljković, M. (2019). The psychological perspective of climate changes, <i>Теме</i> , 43(3), pp. 755-767. ISSN 0353-7919 UDK 159.9:551.583				
4.	Veljković, M., Živković, S., Milenović, M. (2016). <i>Psihofiziološki uticaj buke kao stresora. Safety Engineering</i> , 6(1), 37-46.				
5.	Zivkovic, S., Milenovic, M., Krstic I. I., & Veljkovicm M. (2021). Correlation between psychosocial work factors and the degree of stress. <i>Work: A Journal Of Prevention Assessment & Rehabilitation</i> , 69(1), 235-245. ISSN 1051-9815				
6.	Veljković, M., Živković, S., Obrenović, J. (2015): <i>Stres iz životnog okruženja i njegov uticaj na psihičko zdravlje</i> , 10th International conference Management and Safety M&S 2015, str. 212-220. ISBN 978-953-58000-3-3 UDC 613.62:159.9				
7.	Veljković M., Živković S., Bijelić B. (2016) <i>Uticaj prirodnog okruženja na zdravlje, The impact of the natural environment on health</i> , 13. Nacionalna konferencija sa međunarodnim učešćem o zaštiti na radu: Unapređenje sistema zaštite na radu, Tara, Republika Srbija, ISBN 978-86-919221-1-5				
8.	Veljković, M., Stratijev, M., & Živković, S. (2023). Protection of employees from psychosocial risks in international labor regulations. In <i>Proceedings of the First International EUROSA Conference</i> (pp. 232–238). Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad. ISBN 978-86-6022-621-3				

9.	Veljković, M., & Živković, S. (2025). Moderating effects of shift schedules on the relationship between circadian rhythm and job satisfaction. SCIENCE International Journal, 4(1), 247–252.		
10.	Veljković, M., Stratijev, M., Ilić Petković, A. (2023). SEM Analysis of Environmental Attitudes, Motives, and Reuse Behavior among Students. In Nikolić, V., Jovanović, E. (Eds.), Proceedings of the 20th International Conference“ Man and Working Environment” – SEMSIE 2023 (pp. 187-191). Niš: Faculty of Occupational Safety.		
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника			
Укупан број цитата		1	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		2	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања			
Други подаци које сматрате релевантним:			

ЦИРКУЛАРНА ПРИВРЕДА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Циркуларна привреда			
Наставник/наставници: Срђан М. Глишовић, Петар Д. Вранић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS06
Број ЕСПБ: 6			
Услов: -			
Циљ предмета Наставни садржај треба да студентима пружи разумевање предности и изазова преласка на нови, ресурсно-ефикасни, циклични модел привређивања. Студенти стичу знања о основним принципима, концептима и стратегијама за затварање материјално-енергетских циклуса и остваривање ефикасне употребе ресурса.			
Исход предмета Након завршетка курса студент треба да буде оспособљен да: - разуме и примени основне принципе различитих приступа за унапређење ефикасности употребе ресурса и успостављање цикличних привредних активности, - препозна и представи пројекције употребе ресурса и са њима повезане изазове за остварење концепта одрживости, - критички разматра импликације постојећих модела потрошње на квалитет животне средине, - препозна и процени могућности и баријере за имплементацију расположивих организационо-техничких мера и покретачке снаге за прелазак на ефикаснији, циклични привредни модел.			
Садржај предмета Теоријска настава Циркуларна привреда: Појам, развој концепта и значај. Ресурси и биофизичко окружење: Изазови и трендови. Увод у индустријску екологију: Материјално-енергетски токови великог обима. Циклични пословни модели и ланци снабдевања: Каскадни и реверсни токови нуспроизвода, Ефикасност употребе ресурса, Реверсна логистика. Одржива производња и потрошња: Циркуларне стратегије за одрживу производњу. Сагледавање животног циклуса производа и процеса (LCT). Индустријски еко-дизајн и развој производа. Дематеријализација привреде. Принципи ефикасне употребе ресурса: Биомиметика, биолошки и технички нутријенти, Еко-индустријска симбиоза. Методе и алати за вишекритеријумско одлучивање о одрживим, ресурсно ефикасним решењима. Токови и третман индустријског отпада. Рециклажа као инструмент циркуларне привреде: Перспективе и проблеми урбаног рударства. Експлоатација урбаних депозита. Домети циркуларне привреде данас: Искуства у примени, примери добре праксе.			
Практична настава Разрада тема везаних за цикличну употребу ресурса, концепте, методе и трендове циркуларне привреде, кроз примере добре праксе, приказ софтверских алата и одбрану семинарских радова. Рачунске вежбе (вишекритеријумско одлучивање, аналитичко-хијерархијски процес). Вежбе критичког мишљења, дискусије, дебате и анализе релевантних видео материјала.			
Литература [1.] <i>Towards the Circular Economy</i> (2013). Cowes: Ellen MacArthur Foundation. (https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/Ellen-MacArthur-Foundation-Towards-the-Circular-Economy-vol.1.pdf) [2.] <i>Циркуларна економија као шанса за развој Србије</i> (2016). Београд: ОЕБС [3.] Глишовић Срђан (2017). <i>Одрживо пројектовање и животна средина</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [4.] <i>Основе циркуларне економије</i> (2016). Београд: Привредна комора Србије / GIZ GmbH [5.] Anne-Marie Tillman, Siri Willskytt, Daniel Böckin, Hampus André, Maria Ljunggren Söderman (2019). <i>What circular economy measures fit what kind of product? Draft chapter in Handbook on the Circular Economy, Miguel Brandão, David Lazaveric and Göran Finnveden</i> (eds). forthcoming 2020, Cheltenham: Edward Elgar Publishing Ltd. (https://research.chalmers.se/publication/511859/file/511859_Fulltext.pdf)			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе			
Предавања, дискусије и одбрана семинарских радова на вежбама, консултације			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	писани испит (практични део испита)	20
активност у току вежби	5	усмени испит (теоријски део испита)	20
колоквијум	30		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Циркуларна привреда

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Циркуларна привреда

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Ресурси, конзумеризам и биофизичко окружење: изазови и трендови.
	вежбе	
II	настава	Циркуларна привреда: појам, развој концепта и значај.
	вежбе	
III	настава	Увод у индустријску екологију: материјално-енергетски токови и еко-индустријске мреже
	вежбе	
IV	настава	Циклични пословни модели и ланци снабдевања: каскадни и реверсни токови нуспроизвода, ефикасност употребе ресурса, реверсна логистика.
	вежбе	
V	настава	Одржива производња и потрошња: циркуларне стратегије за одрживу производњу. Дематеријализација привреде.
	вежбе	
VI	настава	Животни циклус производа и процеса (LCA/LCT). Индустријски еко-дизајн производа и процеса.
	вежбе	
VII	настава	Принципи ефикасне употребе ресурса: Биомиметика, биолошки и технички нутријенти, Еко-индустријска симбиоза. Методе и алати за вишекритеријумско одлучивање о одрживим, ресурсно ефикасним решењима.
	вежбе	
VIII	настава	Токови и третман индустријског отпада. Рециклажа као инструмент циркуларне привреде: експлоатација урбаних депозита. Перспективе и проблеми „урбаног рударства“.
	вежбе	
IX	настава	Домети и перспективе концепта циркуларне привреде у земљи и иностранству: искуства у примени, примери добре праксе.
	вежбе	
X	настава	Преглед и анализа релевантних видео материјала. Дискусија.
	вежбе	
XI	настава	Вежбе критичког мишљења, дискусије, дебате и анализе релевантних видео материјала.
	вежбе	
XII	настава	Разрада тема везаних за цикличну употребу ресурса, концепте, методе и трендове циркуларне привреде.
	вежбе	
XIII	настава	Рекапитулација градива, одбрана семинарских радова и припрема за испит.
	вежбе	

Предметни асистент:

Милена Меденица

Предметни наставник:

др Срђан Глишовић, ред. проф.
др Петар Вранић, научни сарадник
(уговор о ангажовању)

Срђан Глишовић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Срђан М. Глишовић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 01.04.1997.год.		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	2006.	Универзитет у Новом Саду	Интердисц. инжењерство заштите животне средине		Управљање квалитетом радне и животне средине
Магистратура	1999.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита животне средине		Заштита животне средине
Диплома	1991.	Машински факултет у Нишу	Машинство		Машинство
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS10	Индустријска екологија	Предавања	Заштита животне средине Заштита на раду	ОАС
2.	19.OZNR44	Пречишћавање индустријских отпадних материја	Предавања	Заштита животне средине Заштита на раду	ОАС
3.	19.OZZS12	Процена утицаја на животну средину	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.MZNR16	Управљање пројектима	Предавања	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Управљање ванредним ситуацијама Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MZZS08	Анализа животног циклуса	Предавања	Инжењерство заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS06	Циркуларна привреда	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Luković, A.V., Petrović, G.S., Janković, Ž.M., Glišović, S.M. (2019). A Model for Reduction of Transport-Related CO2 Emissions By Optimizing Industrial Waste Treatment Facility Location. <i>Thermal Science</i> . Vol 23 (3), 2019, pp. 1957 – 1967. DOI: https://doi.org/10.2298/TSCI180206309L .				
2.	Glisovic S, Stojiljkovic E, Stojiljkovic P. (2018). The state of play in disseminating Life Cycle Management practices in the Western Balkan region: the attitude of Serbian SMEs. <i>The International Journal of Life Cycle Assessment</i> , Vol. 23 (7), 1396–1409. DOI:10.1007/s11367-015-0894-7.				
3.	Glisovic, S (2018). Environmental Life Cycle Management as a Framework for Successful Project Development Invited lecture. <i>Proceedings of 13th International Conference "Management And Safety" (M&S 2018)</i> . Ohrid, Macedonia: European Society of Safety Engineers, pp 1-12.				
4.	Jankovic Z., Vojinovic-Miloradov M., Sremacki M., Bozilov A., Lukovic A., Petkovic A., Glisovic S. (2018). A Preview on Environmental Issues and Perspectives of E-Waste Management in the Western Balkans. <i>Fresenius Environmental Bulletin</i> . Vol. 27 (12), 7935-7944.				
5.	Глишовић С. (2017): <i>Одрживо пројектовање и животна средина</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
6.	Glisovic, M. S., Pesic, J. D., Stojiljkovic, E., et al. (2017): Emerging Technologies and Safety Concerns: a Condensed Review of Environmental Life Cycle Risks in the Nanoworld, <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> . Vol. 14, No 10, pp 2301–2320. DOI: 10.1007/s13762-017-1367-2 .				
7.	Vranić, P., Glišović, S. (2017). Conceptual framework for lifecycle management of adaptation projects to climate change at the local level using multicriteria analysis. <i>21st International eco- conference on Environmental protection of urban and suburban settlements</i> . Novi Sad, pp 367-374.				
8.	Glišović, S., Petričević, M. (2017). Perspektive urbanog rudarstva u sistemu cirkularne privrede. <i>Upravljanje komunalnim sistemom i zaštita životne sredine: zbornik radova XVII Naučnog skupa "Čovek i radna sredina"</i> . Niš: Fakultet zaštite na radu u Nišu, str. 223-227.				

9.	Glisovic, S. (2016). Directives of the European Union with Implications on Ecodesign - an Overview and Analysis of the Latest Recasts. <i>Safety Engineering</i> , 6 (2), 129-139.		
10.	Stojiljkovic, E., Glisovic, S., Grozdanovic, M. (2015). The Role of Human Error Analysis in Occupational and Environmental Risk Assessment: A Serbian Experience. <i>Human and Ecological Risk Assessment</i> , Taylor & Francis, 21 (4), 1081-1093. DOI: 10.1080/10807039.2014.955766.		
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника			
Укупан број цитата		65 (извор: <i>Google Scholar</i>)	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		13	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: -	Међународни: 1
Усавршавања	<i>Сертификовани семинари:</i> Менаџмент (Bled School of Management, Блед, Словенија, 2001.), Методологија мултидисциплинарног истраживања (University of Wageningen, Холандија, 2009.), Управљање пројектима (ФОН Београд; ПМФ Ниш; Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Ниш, 2009.), Развој наставних програма (University of Wageningen, Вахенинген, Холандија, 2010.), <i>Рецензирање научних радова (Универзитет у Нишу, 2018.).</i>		
Други подаци које сматрате релевантним:			
• национални координатор међународног пројекта изградње мреже наставних места Холандије и Западног Балкана "NEWEN" (2008.-2011.) • експерт за подршку локалним самоуправама на пројекту MSP-IPA 2007 Европске комисије и Сталне конференције градова и општина (2011.) • координатор пројекта програма прекограничне сарадње EU IPA Cross-border Cooperation and Networking through e-learning and Career (2013-2014)			

Петар Вранић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме		Петар Д. Вранић			
Звање		Виши научни сарадник			
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када		Математички институт Српске Академије Наука и Уметности, Београд. 01.12.2016.године			
Ужа научна област		Управљање квалитетом радне и животне средине			
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2020.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Управљање квалитетом радне и животне средине	
Докторат	2018.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Управљање квалитетом радне и животне средине	
Мастер студије	2012.	Краљевски технички институт, Стокхолм	Урбанизам	Урбанизам	
Диплома	2008.	Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу	Архитектура	Архитектура	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.MZZS08	Анализа животног циклуса	Предавања	Инжењерство заштите животне средине	МАС
2.	19.MMZS06	Циркуларна привреда	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MMZS13	Адаптација на дејство климатских промена	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Lazar Z. Velimirović, Aleksandar Janjić, Petar Vranić, Jelena D. Velimirović, Ivana Petkovski, „Determining the Optimal Route of Electric Vehicle using a Hybrid Algorithm based on Fuzzy Dynamic Programming”, IEEE Transactions on Fuzzy Systems, 2023, vol. 31, no. 2, pp. 609-618				
2.	Petar Vranić, Srđan Glišović, Lazar Velimirović, „Decision support for integrated management of local-level adaptation to climate changes: The Case of Serbia”, International Journal of Disaster Risk Science, 2022, vol. 23 no.1, pp. 71-82				
3.	Ljiljana Vasilevska, Petar Vranić, Magdalena Vasilevska, „Evaluating the Relationship between Urban Redevelopment of Large Housing Estates and Urban Green Space Based on GIS–MCDM Approach: Empirical Experience from Niš, Serbia”, Journal of Urban Planning and Development 2022, vol. 148 no. 2, pp. 505-525.				
4.	Rogers, K., Andreucci, M.B., Jones, N., Japelj, A., Vranic, P. “The Value of Valuing: Recognising the Benefits of the Urban Forest”, U Pearlmutter, D. Calfapietra, C., Samson, R., O'Brien, L., Krajter-Ostojic, S., Sanesi, G., Alonso del Amo,R. (eds.) The Urban Forest - Cultivating Green Infrastructure for People and the Environment, Springer International Publishing, 2017, Series: Future City, vol 7, str. 283-299				
5.	Vranić Petar, Milutinovic, Slobodan, “From local sustainable development towards climate change adaptation a case of Serbia”. International Journal of Sustainable Development and World Ecology, 2016, vol.23 br.1, str. 71-82.				
6.	Vranić, Petar, Nikolić, Vesna, Milutinović, Slobodan, Velimirović, Jelena, “Local sustainable development: a knowledge base for adaptation planning”, European Planning Studies. 2018, vol.26 br.3, str. 505-525.				
7.	Petar Vranić, Dušan Tatić, „Exploring the possibility of connecting the game engine and GIS as means of decision support in urban planning”, Proceedings of the International Conference Synergy of Architecture & Civil Engineering SINARG, Niš, Serbia, pp. 723-732, September 14-15, 2023, ISBN 978-86-88601-82-5				
8.	Petar Vranić, Lazar Velimirović, „The analysis of suitable area for solar plant construction in Nišava district: a GIS-MCDM approach”, 6th Virtual International Conference on Science, Technology and Management in Energy – eNergetics, Niš, Serbia, pp. 121-127, December 14-15, 2020. ISBN 978-86-80616-07-0				
9.	Petar Vranić, Ljiljana Vasilevska, Tigran Haas, „The assessment of proximity of urban green spaces in Niš: a geospatial analysis”, Facta Universitatis Series: Architecture and Civil Engineering, (Fortcoming 2025)				
10.	Petar Vranić, Srđan Glišović, „Одрживо управљање пројектима планирања адаптације на климатске промене” TEME, 2019 vol. 17, no. 3, pp. 733-754.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			210 (извор: Google Scholar) 81 (Web of Science) 96 (Scopus)		
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе			11		

Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 2	Међународни: 1
Усавршавања	<i>Тренинг курсеви и летње школе:</i> „TUNESinURB“- Мапирање услуга екосистема у урбаним срединама са акцентом на зеленој инфраструктури и урбаном шумарству (Шумарски Институт Бугарске Академије Наука у Софији, Универзитет у Софији, Georafica LTD, NIBIO (Норвешка), 2017.г.) „From Brownfields to Green Infrastructure and Urban Forests“ (Министарство животне средине покрајне Nordrhein-Vestfalen, Немачка, Станица за Биолошка истраживања Ruhrgebiet West, и COST FP1204 GreenInUrbs – Дуисбург, Немачка, 2016.г.) Тренинг курс „Dealing with Climate Change Impacts“ (Институт за Напредне Студије Одрживог Развоја (IASS), Алфред Вегенер Инстиут за Поларна и Морска истраживања (AWI), Хемлот центар – Немачки Центар за Геологију (GFZ), Потсдам Институт за Климатска Истраживања (PIK), Потсдам Универзитет, 2016.г.) „Implementation of green infrastructure approach to link environmental and social aspects in the research on urban forests,, (Алпски истраживачки центар Универзитета Туша, Италија, у сарадњи са Одсеком за Иновације биолошких, пољопривредних и шумских екосистема, и COST FP1204 GreenInUrbs, Пиеве Тесино, Италија, 2015.г.) “Critical Assessment of the Urban Transformation in Stockholm” (Европски програм за просторно планирање у сарадњи са Краљевским техничким институтутом - КТХ, Стокхолм, 2011.г.) Онлајн курсеви: Mapping and Spatial Analysis of Crime - Open Software Edition: From Zero to Intermediate Spatial Data Analyst – Udemy Fire Hotspots Analysis using GIS – Udemy Statistics for GIS Professionals – Udemy Learning Open Source GIS Spatial SQL w Postgres and PosGIS – Udemy QGIS: Beginner to Advanced Level. TYC GIS Soluciones Water201x: Blue is the New Green. The University of British Columbia through edX Turn Down the Heat: Why a 4°C Warmer World Must be Avoided. The World Bank through Coursera Critical Thinking in Global Challenges. The University of Edinburg thrrough Coursera		
Други подаци које сматрате релевантним:			
Секретар научног семинара Одлучивање – теорија, технологије и пракса (2017-)			

Милена Меденица, *Curriculum Vitae*

Име и презиме		Милена Б. Меденица			
Звање		Асистент			
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када		Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2012. год.			
Ужа научна област		Управљање квалитетом радне и животне средине			
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Управљање квалитетом радне и животне средине	
Докторат	/				
Магистратура	/				
Диплома	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду	Заштита животне средине	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS02	Управљање отпадом	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZZS07	Заштита земљишта	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS10	Индустријска екологија	Вежбе	Заштита животне средине Заштита на раду	ОАС
4.	19.OZNR35	Комфор радне средине	Вежбе	Заштита на раду	ОАС
5.	19.MZZS08	Анализа животног циклуса	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS06	Циркуларна привреда	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
7.	19.MMZS08	Управљање комуналним отпадом	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Dragan Jovanović, Miomir Raos, Milena Jovanović, Milena Stanković, Ljiljana Živković, Milan Protić, "Vibration Analysis of the Boiler Supply Air Fan—A Case Study", Springer Proceedings in Physics, Vol. 198, Springer, Cham, 2017., ISBN: 978-3-319-69822-9, DOI: 10.1007/978-3-319-69823-6_27				
2.	Mišić, N., Pešić, D., Kostić, A., Božilov, A., Stanković, M. (2016). Floods Prevention in Southern Region of Serbia using GIS Technology, Facta Universitatis Series: Working and Living Environmental Protection, (online) 13 (1), ISSN 0354-804X, Available at: http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FUWorkLivEnvProt/article/view/1239/1317				
3.	Vladana Petrović, Goran Jovanović, Branislava Stojković, Milena Medenica, Milena Jovanović (2016), Aspect of Sustainable Development in Contemporary Architecture, Facta Universitatis Series: Working and Living Environmental Protection, Vol. 13, No. 3, pp. 209 – 214, University of Niš, 2016., ISSN: 0354-804X				
4.	Dragan Jovanović, Miomir Raos, Milena Jovanović, Milena Medenica. (2017). Air pollution and the filtration processing systems for the bituminous material plants, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, Vol. 14, No. 2, pp. 159-167, University of Niš, 2017., ISSN: 0354-804X, ISSN online 2406-0534				
5.	Vladana Petrović, Branislava Stojković, Milica Živković, Nataša Petković Grozdanović, Milena Medenica: "Application of dichroic glass in the architectural design of buildings", Facta Universitatis, Series: Architecture and Civil Engineering, Vol. 18, No 2				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			2		
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе			-		
Тренутно учешће на пројектима			Домаћи: 1	Међународни: -	
Усавршавања					
Други подаци које сматрате релевантним:					

ПОЛИТИКА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Политика заштите животне средине									
Наставник/наставници: Слободан Ј. Милутиновић, Александра М. Илић Петковић									
Статус предмета: Обавезан						Шифра предмета: 19.MZZS07			
Број ЕСПБ: 5									
Услов: -									
Циљ предмета									
Стицање основних теоријских и практичних знања о политици заштите животне средине уз истовремени развој критичког мишљења и практично оспособљавање за учествовање у доношењу одлука из домена практичних политика које се тичу проблема друштвеног развоја и које могу имати позитиван однос и став према животној средини.									
Исход предмета									
Оспособљеност студената да:									
• темељно познају и разумеју теоријске концепте везане за политику заштите животне средине,									
• развију способност праћења и примене новина из области еколошке политике и основну способност за преношење тих знања другима,									
• анализирају постојеће практичне политике и политику заштите животне средине,									
• учествују у формулисању и доношењу стратешких одлука и одлука у домену практичних политика које имају за циљ решавање конкретних еколошких проблема у држави, односно у локалној средини.									
Садржај предмета									
Теоријска настава									
Политика и етика. Етичке теорије (теорија божанског порекла, теорија врлина, утилитаризам, деонтолошка етика). Етичке перспективе заштите животне средине (антропоцентризам, биоцентризам, екоцентризам, дубинска екологија). Однос етике и политике заштите животне средине (реформистички приступ етици животне средине, радикални приступ етици животне средине, еколошки прагматизам, питање легитимитета, питање суверенитета). Савремене политичке теорије (Настанак и развој политичких теорија. Либерализам, социјалдемократија, социјализам, конзервативизам, ... Однос политичких теорија према заштити животне средине). Формирање и историјски развој политике заштите животне средине. Политика заштите животне средине пре 1992. године. Политика заштите животне средине после 1992. године. Теорија општег добра. Јавна добра и заједнички интереси. Врсте добара. Специфичност јавних добара. Екстерналије. Позитивне и негативне екстерналије. Позицијска добра и екстерналије у потрошњи. Међународна политика заштите животне средине. Принципи међународне политике заштите животне средине. Механизми и средства: мултилатерални споразуми. Инструменти политике заштите животне средине на националном нивоу. Плански инструменти. Законски инструменти. Економски инструменти. Инструменти за процену утицаја. Инструменти за мониторинг и евалуацију. Заштита животне средине и конфликти. Промене политике заштите животне средине после конференције РИО+20.									
Практична настава									
Анализа случаја: Недостатак воде на Блиском Истоку. Анализа случаја: Утицај рудника угља у региону Усти на политику заштите животне средине. Анализа случаја: Екстракција минералних сировина или конзервација на Новом Зеланду. Дебата: Примена мултилатералних споразума у заштити животне средине – предности и недостаци. Семинар: Анализа неприступне позиције Републике Србије за Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене (анализа пост-скрининг документа). Израда и одбрана семинарских радова.									
Литература – скратити на 5 референце									
[1.] Милутиновић Слободан (2012). Политике одрживог развоја. Ниш: Факултет заштите на раду									
[2.] Andrej Steiner, Henrieta Martonakova, Zuzana Guziová (ur.) (2003). Vodič za dobro upravljanje u oblasti životne sredine. Beograd: UNDP									
[3.] Timothy Doyle, Doug McEachern (2008). Environment and Politics. Third Edition. London: Routledge									
[4.] Steven Cohen (2006). Understanding Environmental Policy. New York: Columbia University Press									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2	Други облици наставе	-	СИР	-	Остали часови	-
Методе извођења наставе									
Предавања (усмена излагања, презентације, дебате), вежбе (семинари, анализе случаја) и консултације.									
Оцена знања (максималан број поена 100)									
Предиспитне обавезе		Поена	Испит				Поена		
активност у току предавања		5	усмени испит (теоријски део испита)				40		
активност у току вежби		5							
колоквијум		30							
семинарски рад 1		10							
семинарски рад 2		10							

Динамички план реализације предмета Политика заштите животне средине

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Политика заштите животне средине

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	Предавања	Уводни час – предмет и садржина политике заштите животне средине
	Вежбе	Уводни час - договор о начину рада
II	Предавања	Политика и етика; Етичке теорије; Етичке перспективе заштите животне средине; Однос етике и политике заштите животне средине
	Вежбе	Анализа и дискусија о политици и етици, етичким тероријама и етичким перспективама заштите животне средине, као и о односу етике и политике заштите животне средине
III	Предавања	Савремене политичке теорије и однос политичких теорија према заштити животне средине
	Вежбе	Анализа и дискусија о савременим политичким теоријама и њиховом односу према заштити животне средине; Анализа случаја: недостатак воде на Блиском Истоку
IV	Предавања	Формирање и историјски развој политике заштите животне средине - политика заштите животне средине пре и после 1992. године
	Вежбе	Анализа и дискусија о формирању и историјском развоју политике заштите животне средине; Анализа случаја: утицај рудника угља у региону Усти на политику заштите животне средине
V	Предавања	Теорија општег добра - јавна добра и заједнички интереси, врсте добара, специфичност јавних добара, екстерналије, позицијска добра и екстерналије у потрошњи
	Вежбе	Анализа и дискусија о теорији општег добра - јавним добрима и екстерналијама; Анализа случаја: екстракција минералних сировина или конзервација на Новом Зеланду
VI	Предавања	Екологизам и еколошке партије - зелена идеологија, еколошке партије и еколошки покрети
	Вежбе	Анализа и дискусија зеленој идеологији, еколошким партијама и еколошким покретима
VII	Предавања	Међународна политика заштите животне средине – принципи, механизми и средства - мултилатерални споразуми
	Вежбе	Анализа и дискусија о међународној политици заштите животне средине; Дебата: примена мултилатералних споразума у заштити животне средине – предности и недостаци
VIII	Предавања	Националне политике заштите животне средине – плански и законски инструменти
	Вежбе	Анализа и дискусија о планским и законским инструментима политике заштите животне средине; Анализа претприступне позиције Републике Србије за Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене (анализа пост-скрининг документа)
IX	Предавања	Националне политике заштите животне средине – економски инструменти
	Вежбе	Анализа и дискусија о економским инструментима политике заштите животне средине
X	Предавања	Националне политике заштите животне средине - инструменти за процену утицаја и инструменти за мониторинг и евалуацију
	Вежбе	Анализа и дискусија о инструментима за процену утицаја и инструментима за мониторинг и евалуацију; Анализа претприступне позиције Републике Србије за Поглавље 27 – Животна средина и климатске промене (анализа пост-скрининг документа)
XI	Предавања	Политика заштите животне средине у земљама у транзицији
	Вежбе	Анализа и дискусија о политици заштите животне средине у земљама у транзицији
XII	Предавања	Примена ИТ и ГИС-а у формулисању и доношењу стратешких одлука и одлука у домену практичних политика
	Вежбе	Анализа и дискусија о промени политике заштите животне средине после конференције РИО+20
XIII	Предавања	Гостујуће предавање (представник локалне самоуправе): Практичне политике заштите животне средине у граду и примена ГИС
	Вежбе	Анализа и дискусија о практичним политикама заштите животне средине у граду
XIV	Предавања	Заштита животне средине и конфликти
	Вежбе	Анализа и дискусија о заштити животне средине и конфликтима

Предметни асистент:

др Александра Илић Петковић
др Слободан Милутиновић

Предметни наставник:

др Слободан Милутиновић, ред. проф.
др Александра Илић Петковић, ванр. проф.

Слободан Милутиновић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Слободан Ј. Милутиновић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду, од 15.02.1991. год.		
Ужа научна област			Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2004	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	1993	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		/
Магистратура	1990	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		/
Диплома	1985	Грађевински факултет у Нишу	Високоградња		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS13	Одрживи развој	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZZS18	Менаџмент природним ресурсима	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.MMZS07	Политика заштите животне средине	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
4.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS13	Адаптација на дејство климатских промена	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Милутиновић, С. (2012). <i>Политике одрживог развоја</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Milutinović, S., R. Laušević, J. Petersen-Perlman, M. Bartula, A. Solujić (2016). <i>Local Water Security Assessment for Improved Water Management in Selected Countries in the Middle East and North Africa (MENA) Region</i> . Szentendre, Hungary: Regional Environmental Center.				
3.	Милутиновић, С. (2004). <i>Локална Агенда 21: Увод у планирање одрживог развоја</i> . Београд: Стална конференција градова и општина.				
4.	Милутиновић, С. (2020): <i>Управљање природним ресурсима</i> . Ниш: Факултет заштите на раду (уџбеник у припреми).				
5.	Милутиновић, С. (2018). <i>Приручник за планирање прилагођавања на измењене климатске утицаје у локалним заједницама у Србији</i> . Београд: Стална конференција градова и општина.				
6.	Vranić, P., V. Nikolić, S. Milutinović, J. D. Velimirović (2018). "Local sustainable development: a knowledge base for adaptation planning". <i>European Planning Studies</i> . Vol. 26, No 3, pp. 502-525. DOI: 10.1080/09654313.2017.1420144.				
7.	Vranić, P., M. Zhiyanski, S. Milutinović (2016). A conceptual framework for linking urban green lands ecosystem services with planning and design tools for amelioration of micro-climate. <i>Journal of Integrative Environmental Sciences</i> . Vol 13, No. 2 – 4, pp. 129 – 143. DOI: 10.1080/1943815X.2016.1201516.				
8.	Vranic, P., S. Milutinovic (2016). From local sustainable development towards climate change adaptation: a case study of Serbia. <i>International Journal of Sustainable Development & World Ecology</i> , Vol. 23, No. 1, (pp. 71-82), DOI: 10.1080/13504509.2015.1070381.				
9.	Milutinovic, S., S. Zivkovic (2014). Planning local sustainable development in Western Balkans. <i>Management of Environmental Quality</i> , Vol. 25, No 1, pp 19 – 29. DOI: 10.1108/MEQ-05-2013-0050.				
10.	Milutinović, S., V. Nikolić (2014). Rethinking higher education for sustainable development in Serbia: an assessment of Copernicus charter principles in current higher education practices". <i>Journal of Cleaner Production</i> , Vol. 62, No 1, pp. 107 – 113. DOI: 10.1016/j.jclepro.2013.05.028.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					

Укупан број цитата		226 (<i>h-index</i> 8; <i>i10 index</i> 6) (извор: <i>Google Scholar</i>)	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		8	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: -	Међународни: 1
Усавршавања	• Fulbright Visiting Scholarship, University of Pennsylvania, USA, January 2010 / May 2010 • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: University of Padova, Italy, November 2012 and November 2013; • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: Technical University of Darmstadt, Germany, November 2009 / December 2009 and May 2010 / Jun 2010; • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: Central European University, Budapest, Hungary, 2006/07; • JFDP Visiting Scholarship, University of North Carolina at Chapel Hill, USA, за школску годину 2003-2004. • International Summer School "Implementation of Sustainability into Research and Teaching of Higher Education Institutions in Eastern Europe", Leuphana Universität Lüneburg Institute for Environmental and Sustainability Communication, Lüneburg, Germany, September 12 – 20, 2011 • Training in Environment and Development: Policies for Our Sustainable Future – ReSET OSI-HESP, Regional Summer School for Excellence in Teaching - Moscow State University, Moscow, Russian Federation, July 20th 2006 / August 15th 2006 • Regional Summer School for Excellence in Teaching - Taurida National University, Simferopol, Ukraine: Environment and Development: Policies for Our Sustainable Future – ReSET OSI-HESP; July 15th 2005 / August 10th 2005 • Academic Fellowship Program (AFP), The Open Society Institute (OSI), Budapest, Hungary: Returning Scholars Fellowship Program (RSFP); September 1st 2004 / September 1st 2005 • InWEnt (Internationale Weiterbildung und Entwicklung gGmbH), sponsored by the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany. Bonn, Gotha and Dresden, Germany: InWEnt TOT "Training of Trainers on Local Economic Promotion"; Certified trainer on local economic promotion skills; May 12th 2003 / May 24th 2003 • Central European University - Summer University, Budapest, Hungary: A Program for University Teachers and Professionals in the Social Sciences and Humanities, curriculum: "The Future Role of Cities in a Globalizing World: Challenges for new public strategies and innovative urban governance"; July 4th 2002 / July 18th 2002 • <i>Institute for housing and urban planning Rotterdam; ITECO Engineering (Swiss); Principles and practice in local governance and management (Local governance and policy making; Municipality management; MSP Kick-off Sintergration and Joint MSP Kick-off Sintergration); August 2001</i>		
Други подаци које сматрате релевантним:			
• Ужа научна област „Одрживи урбани развој“ из одлуке о избору је промењена у „Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине“ Одлуком о разврставању наставних предмета студијских програма у уже научне области, научне области и поља на Факултету заштите на раду у Нишу; • Члан Националног савета за климатске промене Републике Србије, од 2017 • Члан Националног научног савета за животну средину Републике Србије, 2007-2008 • Руковођење или учешће у међународним и националним стручним или апликативним пројектима (наведени су пројекти у последњих 5 година): – "Development of Local Action Plans on Climate Change Adaptation and Resilience"(RFP 599); Funding: UNDP Serbia under the GEF funded projects "Second Biennial Update Report and Third National Communication under the UNFCCC" (<i>2BUR-3NC project</i>) and "Establishing Transparency Framework for the Republic of Serbia" (<i>CBIT project</i>). Expertise Advisors SAS, Paris, France. Позиција у пројекту: Climate Change Policy Expert; 2018 – "Development of the methodology and Guidelines for Climate Change Adaptation Planning at the local level in Serbia"; Funding UNDP and GEF; Имплементација: Стална конференција градова и општина; Позиција у пројекту: Консултант; 2018 – "e-Learning: Good Environmental Governance at the Local Level"; Funding: OSCE Belgrade Office; Имплементација: Стална конференција градова и општина; Позиција у пројекту: Координатор; 2016 – "Local Initiatives for a Sustainable Ukraine (LINK)"; Funding: Norwegian Ministry of Climate and Environment; Имплементација: REC – Regional Environmental Center for SEE, Budapest; Позиција у пројекту: консултант; 2016 – "Capacity assessment for implementation of EU LIFE projects in Serbia"; Funding UNDP Belgrade Office; Имплементација: TIMESIS s.r.l., Италија; Позиција у пројекту: Key expert; 2016 – "Water SUM - Sustainable Use of Transboundary Water Resources and Water Security Management", Component 2. Water and Security (WaSe); Funding: SIDA; Имплементација: REC – Regional Environmental Center for SEE, Budapest; 2015 – 2017 – "Climate Change Adaptation in Western Balkans" (Project No. 11.9774.8-005.00); GIZ – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit; Позиција у пројекту: National Expert; 2014 – 2015			

Александра Илић Петковић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Александра М. Илић Петковић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 16.03.2009. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2025.	Факултет заштите на раду, Универзитет у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2014.	Факултет за право, јавну управу и безбедност, Мегатренд универзитет Београду	Правне науке		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Магистратура	/				
Диплома	2006.	Правни факултет, Универзитет у Нишу	Правне науке		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR05	Правни основи заштите	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZNR11	Право заштите на раду	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
3.	19.MMZS07	Политика заштите животне средине	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
4.	19.MMZS03	Право заштите животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Ilić Petković, A., Nikolić, V., Vukić, T. (2023). The awareness of regulations in the field of occupational safety of healthcare professionals – a case study. TEME, 47(1), 175–190.				
2.	Živković, S., Ilić Krstić, I., Ilić Petković, A., Stojiljković, M., Milenović, M. (2021). Job Satisfaction of Nurses During Covid-19 Pandemic. Annals of Spiru Haret University, Economic Series, 21(4), 467-477.				
3.	Nikolić, V., Taradi, J., Ilić Petković, A. (2021). Workplace Stress of Occupational Safety Specialists in Croatia and Serbia. Work, 70(2), 419–431.				
4.	Ilić Petković, A. (2021). Legal Framework of Occupational Safety and Health Policy in Three South Eastern Countries. TEME, 45(1), 165-178.				
5.	Malenovic Nikolic, J., Ilic Petkovic, A., Vasovic, D., Janackovic, G., Mesic, M. (2020). Comparative Analysis of Environmental Protection Policy on the Local Level – Comparison of Legal Regulations in Three Countries of Southeastern Europe. Journal of Environmental Protection and Ecology, 21(5), 1736–1744.				
6.	Илић Петковић, А. (2020). Правни основи заштите. Ниш: Факултет заштите на раду.				
7.	Ilić Petković, A., Nikolić, V. (2020). Educational Needs of Employees in Work-related Stress Management. Work, 65(3), 661-669.				
8.	Janačković, G., Vasović, D., Malenović Nikolić, J., Ilić Petković, A. & Ilić Krstić, I. (2018). Conceptual Model of Virtual Collaborative Platform for Environmental Data Anlysis and Assessment. Journal of Environmental Protection and Ecology, 19(3), 1008–1015.				
9.	Илић Петковић, А. (2017). Државни службеници у Србији са освртом на систем безбедности и здравља на раду. Ниш: Факултет заштите на раду.				
10.	Malenović Nikolić, J., Vasović, D., Janačković, G., Ilić Petković, A. & Ilić Krstić, I. (2016). Improving the management system of mining and energy complexes based on risk assessment, environmental law and principles of sustainable development. Journal of Environmental Protection and Ecology, 17(3), 1066–1075.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			34 (извор: Google Scholar)		

Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		5	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 2	Међународни: -
Усавршавања	• "Високошколска настава – савремени приступи и перспективе", Факултет заштите на раду у Нишу, Ниш, 2022. • „Превенција у спречавању настанка мобинга“, Институт за пословна истраживања – МБА, Београд, 2014. • „Повреде на раду, збрињавање, извештавање и евидентирање“, Центра за развој људских ресурса и менаџмент, Београд, 2011.		
Други подаци које сматрате релевантним: • Члан организација: The Balkan Environmental Association (BENA) и The European Society of Safety Engineers (ESSE) • Рецензент радова у међународним и националним часописима: Agronomy Research, Psychology Research and Behaviour Management, Journal of the Polytechnic Rijeka, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, Facta Universitatis, Series: Teaching, Learning and Teacher Education, Safety Engineering, Социолошки преглед. • Рецензент научне монографије: Илић Крстић, И. (2018). Еколошка безбедност у пограничју – студија случаја. Ниш: Машински факултет. • Предавач на Националном курсу „Ментално здравље здравствених радника – карактеристике, фактори ризика, превентивне и терапијске мере“, Клиника за психијатрију Клиничког центра у Нишу, 2018.			

УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛНИМ ОТПАДОМ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Управљање комуналним отпадом			
Наставник/наставници: Јасмина М. Радосављевић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS08
Број ЕСПБ: 5			
Услов: -			
Циљ предмета Стицање теоретских знања о интегралном, одрживом управљању комуналним отпадом и методама третмана комуналног отпада, неопходних за компаративну анализу и оптимизацију система менаџмента комуналним отпадом.			
Исход предмета Оспособљеност студената и стицање вештина за: • примену системског приступа управљању комуналним отпадом на локалном и регионалном нивоу, • избор метода третмана комуналног отпада, • оптимизацију система менаџмента комуналним отпадом у функцији квалитета животне средине.			
Садржај предмета Теоријска настава Настајање комуналног отпада. Врсте и класификација отпада. Количина и састав комуналног отпада. Интегрално управљање комуналним отпадом. Принципи, елементи и аспекти интегралног одрживог менаџмента комуналним отпадом на локалном и регионалном нивоу. Опције управљања комуналним отпадом: рециклажа (стакло, пластика, папир, метал итд), компостирање, инсенерација, МБО-механичко биолошка обрада комуналног отпада, депоновање комуналног отпада. Утицај појединих метода третмана отпада на животну средину. Санитарне депоније: Избор локације санитарне депоније. Регионалне санитарне депоније. Капацитет санитарне депоније. Технички и технолошки услови за пројектовање, изградњу и рад санитарних депонија. Функционалне зоне санитарних депонија: пријемно-отпремна зона, радна зона, зона одлагања отпада. Санација и рекултивација депонија. Депонијски пожари: површински депонијски пожари, подземни депонијски пожари. Утицај депонија на животну средину: вода, ваздух, земљиште.			
Практична настава Анализа локалних и регионалних планова управљања комуналним отпадом, одбрана семинарских радова.			
Литература [1.] Радосављевић Јасмина, Ђорђевић Амелија (2012). <i>Депоније и депоновање комуналног отпада</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [2.] Радосављевић Јасмина (2009). <i>Урбана екологија</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [3.] Tchobanoglous George, Theisen Hilary, Vigil Samuel (1993). <i>Integrated Solid Waste Management</i> . New York: McGraw-Hill [4.] William C. Blackman, Jr. (2016). <i>Basic hazardous waste management</i> . CRC Press			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СРП	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе Методе извођења наставе се занимају на предавањима, аудиторним вежбама, консултацијама и изради семинарских радова.			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	писани испит (практични део испита)	20
активност у току вежби	5	усмени испит (теоријски део испита)	20
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Управљање комуналним отпадом

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Управљање комуналним отпадом

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Отпад, Управљање отпадом, Врсте планских докумената о управљању отпадом, Престанак статуса отпада, Програми превенције стварања отпада, Субјекти управљања отпадом.
	вежбе	Појмови и дефиниције у области управљања отпадом.
II	настава	Управљање комуналним отпадом, Посебни и дугорочни циљеви у управљању отпадом, Кључни принципи управљања отпадом, Врсте и класификације отпада, Комунални отпад, Настанак комуналног отпада, Количина и састав комуналног отпада.
	вежбе	Разрада: Настанак и подела комуналног отпада.
III	настава	Интегрално управљање комуналним отпадом, Методе третмана комуналног отпада, Рециклажа (пластике, метала, стакла, папира, амбалаже итд),
	вежбе	Разрада: Интегрално управљање комуналним отпадом.
IV	настава	Интегрално управљање комуналним отпадом: Рециклажни центри, Трансфер станице, Компостирање, Локација компостног постројења.
	вежбе	Разрада: Интегрално управљање комуналним отпадом.
V	настава	Термички третман отпада, Спаљивање (инсинерација) отпада, Остаци након инсинерације, Елементи система за инсинерацију отпада, Фазе отпада приликом инсинерације, Фазе процеса приликом инсинерације, Врсте инсинератора, Инсинерација опасног отпада.
	вежбе	Разрада: Спаљивање отпада.
VI	настава	Поступци третмана комуналног отпада (пиролиза, гасификација, плазма процес)
	вежбе	Разрада: Поступци третмана комуналног отпада (пиролиза, гасификација, плазма процес).
VII	настава	МБО – механичко биолошка обрада отпада.
	вежбе	Разрада: МБО – механичко биолошка обрада отпада.
VIII	настава	Санитарне депоније.
	вежбе	Разрада: санитарне депоније.
IX	настава	Санитарне депоније, депонијски пожари.
	вежбе	Разрада: Санитарне депоније, депонијски пожари.
X	настава	Затварање санитарних депонија, Утицај депонија на животну средину.
	вежбе	Разрада: Затварање санитарних депонија, Утицај депонија на животну средину.
XI	настава	Сакупљање и транспорт комуналног отпада.
	вежбе	Разрада: Сакупљање и транспорт комуналног отпада.
XII	настава	Национално законодавство у области управљања отпадом.
	вежбе	Пример: Регионални планови управљања отпадом.
XIII	настава	Законодавство ЕУ у области управљања отпадом.
	вежбе	Пример: Локални планови управљања отпадом.
XIV	настава	Управљање комуналним отпадом-искуства развијених земаља.
	вежбе	Пример: Локални планови управљања отпадом.

Предметни асистент:

Милена Меденица

Предметни наставник:

др Јасмина Радосављевић, ред. проф.

Јасмина Радосављевић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме		Јасмина М. Радосављевић			
Звање		Редовни професор			
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када		Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 15.06.1989.год.			
Ужа научна област		Управљање квалитетом радне и животне средине			
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2013.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	2002.	Универзитет у Новом Саду, Технички факултет „М. Пупин“ у Зрењанину	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Магистратура	1995.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Диплома	1987.	Грађевински факултет у Нишу	Грађевинско инжењерство		Грађевинско инжењерство
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS02	Управљање отпадом	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZZS03	Енергетска ефикасност у зградарству	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS11	Просторно планирање и заштита животне средине	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.OZNR32	Заштита на раду у грађевинарству	Предавања	Заштита на раду	ОАС
5.	19.OZNR39	Индустријски објекти	Предавања	Заштита на раду	ОАС
6.	19.MZZS09	Урбана екологија	Предавања	Инжењерство заштите животне средине	МАС
7.	19.MMZS08	Управљање комуналним отпадом	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Радосављевић, Ј. (2010). <i>Просторно планирање и заштита животне средине</i> . Уџбеник. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Радосављевић, Ј. (2009). <i>Урбана екологија</i> . Уџбеник. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
3.	Радосављевић Ј. (2006). <i>Урбана екологија и просторно планирање</i> . Уџбеник. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
4.	Радосављевић, Ј., Ђорђевић, А. (2012). <i>Депоније и депоновање комуналног отпада</i> . Монографија националног значаја. Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
5.	Радосављевић Ј., Павловић Т., Ламбић М. (2010). <i>Соларна енергетика и одрживи развој</i> . Монографија националног значаја. Београд: Грађевинска књига.				
6.	Radosavljevic, J., Lambic, M., Mihajlovic, E., Djordjevic, A. (2012). Estimation of Indoor Temperature for a Direct Gain Passive Solar Building. <i>J. Energy Eng.</i> Vol.140, Issue 1. DOI: 10.1061/(ASCE)EY.1943-7897.0000104.				
7.	Dragicevic, S., Lambic, M., Radosavljevic, J., Raos, M. (2013). Estimation of the Effect of Environmental Conditions on the Efficiency of Active Solar Wall Air Heating System. <i>J. Energy Eng.</i> Vol.140, Issue 3. DOI: 10.1061/(ASCE)EY.1943-7897.0000156.				
8.	Djordjević, A., Radosavljević, J., Vukadinović, A., Malenović Nikolić, J. (2017). Estimation of Indoor Temperature for a Passive Solar Building with a Combined Passive Solar System. <i>J. Energy Eng.</i> Vol.143, Issue 4. DOI: 10.1061/(ASCE)EY.1943-7897.0000437.				
9.	Vukadinovic, A., Radosavljevic, J., Djordjevic, A., Bonic, D. (2019). Estimation of Indoor Temperature for a Passive Solar Residential Building with an Attached Sunspace during the Heating Period. <i>Environmental Progress & Sustainable Energy</i> . Vol. 38, No. 4, pp. 1-9. DOI: 10.1002/ep.13127.				
10.	Radosavljević, J., Vukadinović, A. (2019). Opasnosti koje dovode do povreda na radu na gradilištu. <i>Tehnika-Naše građevinarstvo</i> , 73(6), pp. 787-792. DOI:10.5937/tehnika1906787R.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			341 (извор: <i>Google Scholar</i>)		
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе			10		

Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања		
Други подаци које сматрате релевантним: Укупна вредност индекса научне компетентости 310. Укупан број референци 188.		

Милена Меденица, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Милена Б. Меденица		
Звање			Асистент		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2012. год.		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	/				
Магистратура	/				
Диплома	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Заштита животне средине
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
8.	19.OZZS02	Управљање отпадом	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
9.	19.OZZS07	Заштита земљишта	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
10.	19.OZZS10	Индустријска екологија	Вежбе	Заштита животне средине Заштита на раду	ОАС
11.	19.OZNR35	Комфор радне средине	Вежбе	Заштита на раду	ОАС
12.	19.MZZS08	Анализа животног циклуса	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине	МАС
13.	19.MMZS06	Циркуларна привреда	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
14.	19.MMZS08	Управљање комуналним отпадом	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
6.	Dragan Jovanović, Miomir Raos, Milena Jovanović, Milena Stanković, Ljiljana Živković, Milan Protić, "Vibration Analysis of the Boiler Supply Air Fan—A Case Study", Springer Proceedings in Physics, Vol. 198, Springer, Cham, 2017., ISBN: 978-3-319-69822-9, DOI: 10.1007/978-3-319-69823-6_27				
7.	Mišić, N., Pešić, D., Kostić, A., Božilov, A., Stanković, M. (2016). Floods Prevention in Southern Region of Serbia using GIS Technology, Facta Universitatis Series: Working and Living Environmental Protection, (online) 13 (1), ISSN 0354-804X, Available at: http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FUWorkLivEnvProt/article/view/1239/1317				
8.	Vladana Petrović, Goran Jovanović, Branislava Stoiljković, Milena Medenica, Milena Jovanović (2016), Aspect of Sustainable Development in Contemporary Architecture, Facta Universitatis Series: Working and Living Environmental Protection, Vol. 13, No. 3, pp. 209 – 214, University of Niš, 2016., ISSN: 0354-804X				
9.	Dragan Jovanović, Miomir Raos, Milena Jovanović, Milena Medenica. (2017). Air pollution and the filtration processing systems for the bituminous material plants, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, Vol. 14, No. 2, pp. 159-167, University of Niš, 2017., ISSN: 0354-804X, ISSN online 2406-0534				
10.	Vladana Petrović, Branislava Stoiljković, Milica Živković, Nataša Petković Grozdanović, Milena Medenica: "Application of dichroic glass in the architectural design of buildings", Facta Universitatis, Series: Arhitecture and Civil Engineering, Vol. 18, No 2				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			2		
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе			-		
Тренутно учешће на пројектима			Домаћи: 1		Међународни: -
Усавршавања					
Други подаци које сматрате релевантним:					

ЕКОЛОШКА АНДРАГОГИЈА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине											
Назив предмета: Еколошка андрагогија											
Наставник/наставници: Весна М. Николић											
Статус предмета: Изборни						Шифра предмета:		19.MMZS09			
Број ЕСПБ: 5											
Услов: -											
Циљ предмета Упознавање са концептом еколошке андрагогије; различитим андрагошким приступима образовању за заштиту животне средине, моделима оптимизације потенцијала учења за заштиту животне средине и тренинг менаџмента у радној организацији и локалној заједници. Развој лидерских способности и вештина за иновативне приступе и проактивне стратегије у заштити животне средине. Упознавање са основама методологије екоандрагошких истраживања.											
Исход предмета • Поседовање развијеног система знања из области образовања за заштиту животне средине; • Разумевање улоге и одговорности менаџера за сагледавање и промишљање могућности образовања за заштиту животне средине у радној средини и локалној заједници; • Развијене компетенције екоандрагошког деловања; • Лидерске способности и вештине тренинг менаџмента у овој области; • Методолошке компетенције за екоандрагошка истраживања, израду развојних стратегија и примену иновативних приступа.											
Садржај предмета Теоријска настава Појам и предмет еколошке андрагогије: појам, предмет, развој, место и положај у систему андрагошких наука; Филозофски приступи и теорије образовања одраслих за заштиту животне средине: либерална, прогресивна, бихејвиористичка, хуманистичка, радикална; образовање за заштиту животне средине и образовање за одрживи развој: појмовни, концептуални, друштвено-нормативни контекст; Формално, неформално и информално образовање за заштиту животне средине: систем образовања, облици, карактеристике, целоживотно учење; Чиниоци образовања за заштиту животне средине: породица, школа, друштво, радна организација, друштвене организације, удружења, покрети; Еколошка свест одраслих, партиципација у заштити животне средине и потенцијал радне и локалне средине за учење и еколошко деловање (грађански активизам, зелено пословање итд.); Глобални изазови и подручја образовања одраслих за животну средину: еколошка криза, климатске промене, природне катастрофе, ванредне ситуације итд (учење у функцији адаптације на климатске промене, перцепције рањивости заједнице и могућности јачања капацитета за резилијентност; за смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама); Тренинг менаџмент у заштити животне средине: андрагошки циклус, анализа потреба, процес и фазе тренинга, управљање; Менаџери као лидери у заштити животне средине: појам и одређења лидерства, теоријски приступи и модели лидерства; стилови и функције лидерства; лидерство и промене у радној и животној средини; менаџмент вс. лидерство; Увод у методологију истраживања екоандрагошких проблема: појам и предмет, врсте истраживања, истраживачки пројекат, фазе истраживања, методе, технике и инструменти, анализа, интерпретација и примена резултата екоандрагошких истраживања.											
Практична настава Аудиторне вежбе које прате теоријску наставу, презентација и одбрана семинарских радова који се односе на актуелна питања и проблеме образовања одраслих за заштиту животне средине и промишљање његових импликација на проактивно менаџерско деловање и лидерство у заштити животне средине.											
Литература [1.] Николић Весна (2003). <i>Образовање и заштита животне средине</i> . Београд: Задужбина Андрејевић [2.] Николић Весна, Живковић Ненад (2010). <i>Безбедност радне и животне средине, ванредне ситуације и образовање</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу, Универзитет у Нишу (одређ. поглавља) [3.] Clover E. Darlene, et al. (2013). <i>The Nature of Transformation - Environmental Adult Education</i> . Netherlands: Sense Publishers [4.] Haugen Caitlin Secrest (2010). <i>Adult Learners and the Environment in the Last Century: An Historical Analysis of Environmental Adult Education Literature</i> , El.Green [5.] Walter Pierre (2009). <i>Philosophies of Adult Environmental Education</i> , Adult Education Quarterly.											
Број часова активне наставе (недељно)											
Предавања		2	Аудиторне вежбе		2	Други облици наставе		СИР	-	Остали часови	-
Методе извођења наставе Метода предавања, разговора и дискусије, студије случаја, консултације											
Оцена знања (максималан број поена 100)											
Предиспитне обавезе				Поена		Испит			Поена		
активност у току предавања				5		усмени испит (теоријски део испита)			40		
активност у току вежби				5							
колоквијум 1				15							
колоквијум 2				15							

семинарски рад	20		
----------------	----	--	--

Динамички план реализације предмета Еколошка андрагогија

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Еколошка андрагогија

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Уводна предавања.
	вежбе	Уводни час – упознавање студената са организационом и дидактичком концепцијом вежби и предиспитним обавезама.
II	настава	Појам и предмет еколошке андрагогије; Образовање за заштиту животне средине и образовање за одрживи развој;
	вежбе	Разматрање актуелних пирања и проблема образовања за заштиту животне средине и одрживи развој - презентације, дебата, дискусија.
III	настава	Еколошка и образовна политика као контекст за развој образовања одраслих за животну средину.
	вежбе	Правни и стратешки оквир образовања за заштиту животне средине.
IV	настава	Економија знања и доживотно учење. Чиниоци образовања за заштиту животне средине.
	вежбе	Методологија израде семинарских радова.
V	настава	Перцепција и потенцијал локалне средине за учење у области заштите животне средине.
	вежбе	Судија случаја; Одбрана семинарских радова.
VI	настава	Перцепција и потенцијал радне средине за учење у области заштите животне средине.
	вежбе	Студија случаја; Одбрана семинарских радова.
VII	настава	Образовање и учење као пут ка резилијентности заједнице. Образовање за смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама (формално, неформално, информално);
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
VIII	настава	Тренинг менаџмент и компетентност тренера;
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
IX	настава	Менаџери као лидери у заштити животне средине;
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
X	настава	Предузетништво, зелено пословање и одрживи развој из дискурса образовања;
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
XI	настава	Образовање за заштиту животне средине и грађански активизам; Учешће јавности у решавању проблема и доношењу одлука у животној средини;
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
XII	настава	Трансформативно учење и одрживи животни стилови;
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
XIII	настава	Увод у методологију истраживања еко-андрагошких проблема
	вежбе	Проширење градива са предавања и одбрана семинарских радова.
XIV	настава	Сумирање резултата предиспитних активности; припрема за полагање испита - предиспитне консултације.
	вежбе	Сумирање резултата предиспитних активности; припрема за полагање испита - предиспитне консултације.

Предметни асистент:

Тамара Миладиновић

Предметни наставник:

др Весна Николић, ред. проф.

Весна Николић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Весна М. Николић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 01.09.1991.год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2013.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2002.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита животне средине		Образовање за заштиту у радној и животној средини
Магистратура	1996.	Филозофски факултет у Београду	Андрагогија		/
Диплома	1991.	Филозофски факултет у Београду	Андрагогија		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR31	Теорија и организација образовања за заштиту	Предавања	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZNR10 19.MMZS02	Управљање и развој људских ресурса	Предавања	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MUVS06	Менаџмент људских ресурса у управљању ванредним ситуацијама	Предавања	Управљање ванредним ситуацијама	МАС
4.	19.MMZS09	Еколошка андрагогија	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Николић, В. (2017). <i>Теорија и организација образовања за заштиту</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (уџбеник)				
2.	Николић, В., Анђелковић, Б. (2018). <i>Систем безбедности и заштите & Развој људских ресурса и управљање знањем</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (монографија)				
3.	Николић, В., Живковић, Н. (2017). <i>Безбедност радне и животне средине, ванредне ситуације и образовање</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу (монографија)				
4.	Nikolić, V., Taradi, J., Vukić, T., & Pedović, I. (2023). Occupational Safety Knowledge Management in Slovenia, Croatia and Serbia. <i>International Journal of Occupational Safety and Ergonomics (JOSE)</i> , DOI: 10.1080/10803548.2022.2154478 (Published online: 06 Jan 2023)				
5.	Nikolic, V., Vukic, T., Maletaski, T., & Andevski, M. (2020). Students’ attitudes towards sustainable development in Serbia. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> , 21(4), 733-755.				
6.	Nikolić, V. M., & Vukić, T. M. (2021). Sustainable development as a challenge of engineering education. <i>Thermal Science</i> , 25(3A), 1921-1933.				
7.	Гаљак, М., Николић, В. (2019). <i>Менаџмент у заштити</i> . Лепосавић: Висока техничка школа струковних студија.				
8.	Milutinović, M., Nikolić, V. (2014). Rethinking higher education for sustainable development in Serbia: An assessment of Copernicus Charter principles in current higher education practices. <i>Journal of Cleaner Production</i> . Vol. 62, pp.107–113.				
9.	Nikolić, V., Milutinović, S., Nedanovski, P., Mrnjajus, K. (2017). ESD Professional Development of University Educators in Serbia, Croatia and Macedonia – comparative analisys. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> . Vol. 18, Issue 6, pp.923-938.				
10.	Nikolić, V., & Vukić, T. (2020). Sustainability Competencies from the University Discourse. <i>ERAZ 2020: Knowledge Based Sustainable Development – Selected papers</i> (pp. 71-83). Belgrade: Association of Economists and Managers of the Balkans.				

Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника		
Укупан број цитата		964 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		18
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1 Међународни: -
Усавршавања	<i>Institut für Arbeit und Gesundheit (IAG) der Deutschen Gesetzlichen Unfallversicherung Dresden, European Network Education and Training in Occupational Safety and Health</i> Сертификат Lead Auditor ISO 45001:2018 НАТ- обука за рецензенте студијских програма и установа у процесу акредитације Сертификат Human resource management, МЦБ, Београд Сертификат Trening trenera, МЦБ, Београд НОКС – Квалификација, компетенције, исходи, стандарди квал. квалификац. занимања НОКС – Развој стандарда квалификација МП- Кризна комуникација МП – Комуникација подршке ЕУ реформи образовања МП- Кризни ПР на друштвеним мрежама МП- Односи с медијима и кризна комуникација Ерасмус мобилност наставника – Safety Management Ерасмус мобилност наставника - Safety Education <i>Учесник 3 COST акције и усавршавања у области образовања за безбедност</i> Vebinar "Peace & Climate: Bridging Science & Policy", CA 23129	
Други подаци које сматрате релевантним: Одлуком о разврставању наставних предмета студијских програма у уже научне области, научне области и поља на Факултету заштите на раду у Нишу сви предмети на којима је ангажована др Весна Николић, разврстани су у ужу научну област Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине - научна област Менаџмент и бизнис. Објавила више од 400 научних и стручних радова, пет монографија и 2 уџбеника.		

Тамара Миладиновић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Тамара М. Миладиновић		
Звање			Асистент		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2018. год.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2021.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Избор у звање	2018.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Ангажована као истраживач приправник према конкурс МПНТР-а за талентоване младе истраживаче студенте докторских студија
Докторат	/				
Магистратура	/				
Диплома	2017.	Филозофски факултет у Нишу	Педагогија - МАС		
	2016.	Филозофски факултет у Нишу	Педагогија - ОАС		
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
5.	19.OZNR31	Теорија и организација образовања за заштиту	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
6.	19.MZNR10 19.MMZS02	Управљање и развој људских ресурса	Вежбе	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
7.	19.MUVS06	Менаџмент људских ресурса у управљању ванредним ситуацијама	Вежбе	Управљање ванредним ситуацијама	МАС
8.	19.MMZS09	Еколошка андрагогија	Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
11.	Nikolic, V., Vukic, T., Maletaski, T., & Andevski, M. (2020). Students' attitudes towards sustainable development in Serbia. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i> , 21(4), 733-755. https://doi.org/10.1108/IJSHE-11-2019-0336				
12.	Nikolić, V. M., & Vukić, T. M. (2021). Sustainable development as a challenge of engineering education. <i>Thermal Science</i> , 25(3A), 1921-1933. https://doi.org/10.2298/TSCI200726304N				
13.	Nikolić, V., Taradi, J., Vukić, T., & Pedović, I. (2023). Occupational Safety Knowledge Management in Slovenia, Croatia and Serbia. <i>International Journal of Occupational Safety and Ergonomics (JOSE)</i> , DOI: 10.1080/10803548.2022.2154478 (Published online: 06 Jan 2023)				
14.	Nikolić, V., & Vukić, T. (2021). Teacher Training as Support for Resilience in Disasters and Emergencies. In N. Komazec & B. Babić (Eds.), <i>Proceedings of the 7th International Scientific-Professional Conference Security and Crisis Management – Theory and Practice: Safety for The Future 2021</i> (pp. 47-57). Belgrade: Regional Association for Security and Crisis Management-RASEC. S4 GLOSEC Global Security. ISBN 978-86-80692-08-1.				
15.	Миладиновић, Т. и Николић, В. (2024). Култура мира и безбедност у савременом образовном дискурсу. <i>Годишњак за педагогију</i> , 9(1), 7-29. https://doi.org/10.46630/gped.1.2024				
16.	Vukić, T., Jovanović, M., & Todorović, D. (2021). Goals and Objectives of Education for Sustainable Development as Modern Curriculum Innovation in Serbia, Montenegro and Croatia. <i>Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History</i> , 20(1), 55-72. https://doi.org/10.22190/FUPSPH2101055V UDC 37.011.33(497.11+497.13+497.16)				

17.	Vukić, T. i Jovanović, M. (2020). Didaktički aspekt realizacije obrazovanja za održivi razvoj u kurikulumima savremene škole. <i>Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu</i> , 45(1), 111-129. DOI: 10.19090/gff.2020.1.111-129	
18.	Vukić, T. (2020). Obrazovanje za održivi razvoj kao izborni program. <i>Research in Pedagogy</i> , 10(1), 93-107. DOI: 10.5937/istrped2001093V	
19.	Vukić, T. (2019). Sustainable Development from High School Teachers' Perspective. <i>Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History</i> , 18(3), 131-148. ISSN: 1820-8509 (Online), doi.org/10.22190/FUPSPH1903131V M51	
20.	Nikolić, V., Vukić, T., & Galjak, M. (2021). Safety and Health Protection in Schools in the Conditions of Coronavirus Pandemic. In P. Tanović (Ed.), <i>The 16th Conference with international participation Risk and safety engineering</i> (pp. 36-43). Novi Sad: Visoka tehnička škola strukovnih studija u Novom Sadu i Fakultet tehničkih nauka, Departman za građevinarstvo i Geodeziju, ISBN 978-86-6211-126-5 (02-04. jun 2021, Vrnjačka Banja). http://www.rizik.vtsns.edu.rs/RSE_2021/Zbornik_radova_RSE_2021.html	
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника		
Укупан број цитата	-	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	1	
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања		
Други подаци које сматрате релевантним:		

ПОСЛОВНА ЕТИКА У ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Пословна етика у заштити животне средине			
Наставник/наставници: Ивана Љ. Илић-Крстић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS10
Број ЕСПБ: 5			
Услов: -			
Циљ предмета			
Упознавање студената са настанком и развојем пословне етике и основних теоријских приступа у њеном дефинисању. Указивање на значај пословне етике у домену заштите животне средине. У циљу савладавања основних постулата примењене етике и пословне етике у области заштите животне средине.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената и стицање вештина за:			
• адекватно етичко просуђивање о проблемима заштите животне средине, • примену стечених знања о етици у току професионалне каријере, • ваљану примену пословне етике у управљању заштитом животне средине.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Одређење појма пословне етике: Дефинисање морала, етике и етичке теорије. Етичке вредности, принципи и методе анализе. Етичке дилеме и критични случајеви. Пословна етика и право. Укључене стране у пословној етици. Основне компоненте организационе етике. Значај пословне етике. Развој пословне етике: Историјски развој пословне етике. Пословна етика као академска област. Пословна етика као покрет. Досадашњи утицај науке и технологије на предузеће и његову етику. Пословна етика и друштвено одговорно пословање. Одрживи развој као кључни циљ пословне етике. Неговање пословне етике. Пословна етика и проблеми заштите животне средине: Пословна етика и животна средина. Пословна етика и концепт одрживог развоја. Пословна етика у заштити животне средине и еколошки менаџмент. Значај пословне етике у превенцији еколошке кризе. Пословна етика и економски развој као претпоставке решавања еколошке кризе. Пословна етика и основни инструменти и мере економско-еколошке политике. Пословна етика и међународна сарадња у области заштите животне средине. Пословна етика и стандарди квалитета у области заштите животне средине. Пословна етика и политика руралног развоја у области заштите животне средине. Организациона култура као претпоставка развоја пословне етике: Појам и значај организационе културе. Садржај и класификације организационе културе. Личне вредности и приоритети. Организациона култура и стил вођства. Процес настанка и промене организационе културе. Системски приступ организационој култури. Организациона култура као фактор ефикасности. Организација која учи и организациона култура. Организациона култура и консалтинг. Међународна пословна етика: Дефинисање међународне пословне етике. Пословне одлуке предузећа развојног карактера. Основни фактори интернационализације пословања. Стратејски приступ интернационализацији пословања. Етички изазови у међународном пословању. Глобализација као кључни контекст за пословну етику. Релевантност глобализације за пословну етику. Европски наспрам алтернативних приступа пословној етици. Глобализација и асимилација између Европе и других регија.			
Практична настава			
Аудиторне вежбе: обрада актуелних тема о изазовима пословне етике у управљању заштитом животне средине кроз одбрану семинарских радова и анализу текстова.			
Литература			
[1.] Цвијановић Драго, Михајловић Бранко, Пејановић Радован (2012). <i>Пословна етика и комуницирање</i> . Београд: Институт за економику пољопривреде			
[2.] Кркач Кристијан (2007). <i>Увод у пословну етику и корпоративну друштвену одговорност</i> . Загреб: Мате			
[3.] Џозеф Р. де Жарден (2006). <i>Еколошка етика: Увод у еколошку филозофију</i> . Београд: Службени гласник			
[4.] Ричард де Џорџ (2003). <i>Пословна етика</i> . Београд: Филип Вишњић			
[5.] Patrick Curry (2006). <i>Ecological ethics: an introduction</i> . Cambridge: Polity Press			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе		СИР	-
Остали часови			-
Методе извођења наставе			
Предавања, презентације, дискусија, семинарски радови, консултације, индивидуални и групни рад			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Пословна етика у заштити животне средине

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Пословна етика у заштити животне средине

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Уводни час
	вежбе	Методологија израде семинарских радова и подела тема
II	настава	Етика и примењена етика
	вежбе	Дискусија: Примењена и нормативна етика
III	настава	Пословна етика: настанак, развој и предмет проучавања пословне етике
	вежбе	Дискусија: Примена пословне етике
IV	настава	Пословна етика и друштвено одговорно пословање
	вежбе	Дискусија: Примена пословне етике у заштити животне средине
V	настава	Одговорност и етика пословања у управљању заштитом животне средине
	вежбе	Дискусија: Одрживи развој као кључни циљ пословне етике
VI	настава	Значај корпоративне културе за пословну етику у управљању заштитом животне средине
	вежбе	Дискусија: Радна етика и конфликт интереса у заштити животне средине
VII	настава	Утицај пословне етике на пословну комуникацију у процесу управљања заштитом животне средине и еколошки менаџмент
	вежбе	Дискусија: Лојалност и дисциплина у пословној етици
VIII	настава	Пословна етика и међународна сарадња у области заштите животне средине
	вежбе	Дискусија: Приступ управљању етичким понашањем предузећа у заштити животне средине
IX	настава	Организациона култура као претпоставка развоја пословне етике
	вежбе	Дискусија: Одговорност у пословној ситуацији- права и дужности
X	настава	Утицај глобализације на пословни морал у управљању заштитом животне средине
	вежбе	Дискусија: Организациона култура и стил вођства
XI	настава	Међународна пословна етика и потреба за новом пословном етиком у 21.веку
	вежбе	Дискусија: Етички изазови у међународном пословању
XII	настава	Техничко-технолошки напредак и одговорност
	вежбе	Проширење знања са предавања и одбрана семинарских радова
XIII	настава	Утицај транзиционих процеса на пословну етику савременог доба
	вежбе	Проширење знања са предавања и одбрана семинарских радова
XIV	настава	Глобализација као кључни контекст пословне етике у заштити животне средине
	вежбе	Проширење знања са предавања и одбрана семинарских радова

Предметни асистент:

др Ивана Илић-Крстић

Предметни наставник:

др Ивана Илић-Крстић, ванр. проф.

Ивана Илић-Крстић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Ивана Љ. Илић-Крстић		
Звање			Ванредни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 20.10.2008.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2022.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Докторат	2016.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Магистратура	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Диплома	2005.	Филозофски факултет	Социологија	Социологија	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR04	Социологија	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZZS10 19.MMZS04	Социјална екологија	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MZNR12	Социологија заштите на раду	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
4.	19.MMZS11	Информисање и односи са јавношћу	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Управљање ванредним ситуацијама Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS10	Пословна етика у заштити животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Ilić Krstić, I., Voza, D., Vuković, M. (2024). Young consumers' intention to purchase organic food: Serbian case study. <i>Journal of Food and Nutrition Research</i> . vol. 63, no. 4, pp. 336-343. ISSN 1336-8672 (print) ISSN 1338-4260 (online). https://www.vup.sk/en/index.php?mainID=2&navID=34&version=2&volume=63&issue=4				
2.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Women Farmers' Empowerment in South-Eastern Serbia: A Case Study. <i>Sociological Review</i> , vol. LVI, no. 4, pp. 1298-1324. ISSN 0085-6320 eISSN2560-4880. doi: 10.5937/socpreg56-41029				
4.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Perception of Climate Change by Female Farmers in Serbia – A Case Study. In: Snježana Kirin, Ivan Štedul and Marija Bubaš (Eds.), Book of Proceedings 8th International Professional and Scientific Conference „Occupational Safety and Health“ (pp. 909-915). Croatia, Karlovac: Karlovac University of Applied Sciences. ISSN 2623-6435				
4.	Ивана Илић Крстић, Весна Милтојевић (2021). Инжењери, етика и професионализам. У: Милош Тасић и Јелена Динић (ур.), Савремени изазови инжењерске професије (стр. 29-42). Ниш: Машински факултет Универзитета у Нишу. ISBN 978-86-6055-153-7 (M45)				
5.	Илић Крстић, И. (2018). <i>Еколошка безбедност у пограничју- студија случаја</i> . Нови Сад: Прометеј; Ниш; Машински факултет: ЈУНИР				
6.	Miltojevic, V., Ilic Krstic, I. Petkovic, A. (2017). Informing and public awareness on waste separation - A case study of the City of Niš (Serbia). <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> , 14(9), 1853-1864. DOI: 10.1007/s13762-017-1305-3 Print ISSN 1735-1472 Online ISSN 1735-2630				

7.	Вуковић, М., Илић Крстић, И. (2014). Дубински интервју: користан метод у истраживању руралних средина. У <i>Људи из пограничја говоре</i> (прир.и М. Тасић, Д. Здравковић, Д. Крстић). Врање: Учитељски факултет у Врању, стр. 353–369.
8.	Илић Крстић, И. , Милтојевић, В. (2013). Еколошка безбедност и одрживи развој у пограничним општинама источне и југоисточне Србије - студија случаја. У <i>Изазови одрживог развоја</i> , (прир. М. Петровић). Београд: Социолошко удружење Србије и Црне Горе и Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет у Београду, стр. 196–212.
9.	Илић Крстић, И. (2013). Инжењери, етика и одрживи развој. У Д.Б.Ђорђевић, Б. Ђуровић, <i>Професија инжењер: нека питања</i> . Ниш: Универзитет у Нишу - Машински факултет.
10.	Ilić Krstić, I. (2012). „Impact transition processes in Serbia on wages of employees and their motivation for safety work.” In <i>Proceeding The 7th Scientific and Professional Conference with International Participation – Management and Safety</i> . Čakovec: Croatian Society Of Safety Engineers and University college of applied sciences in safety, pp. 419-425.
11.	Ilić Krstić, I. (2012). The Influence of Ecological Conscience on The Concept of Sustainable Development”. <i>Наука-бизнес-образование: проблемы и перспективы компетентностного взаимодействия</i> . Ульяновск: Ульяновский Государственный Университет, стр. 146-149.
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника	
Укупан број цитата	78 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	11
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 2 Међународни: -
Усавршавања	Обука за одржавање наставе на енглеском језику , Фондација ТЕМПУС, место обуке: Уневризет у Нишу, Република Србија, у периоду од новембра 2022 – јануар 2023. године.
Други подаци које сматрате релевантним:	

ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Информисање и односи са јавношћу									
Наставник/наставници: Ивана Љ. Илић-Крстић									
Статус предмета: Изборни					Шифра предмета:		19.MMZS11		
Број ЕСПБ: 5									
Услов: -									
Циљ предмета									
Стицање основних знања о методама и начинима информисања и комуникације са различитим структурама (циљним групама) у циљу стицања комуникационих вештина неопходних за обављање менаџерске професије. Циљ предмета је и да пружи студентима свеобухватан поглед на основне концепте и принципе односа са јавношћу и објасни улогу и значај односа са јавношћу.									
Исход предмета									
Оспособљеност студената и стицање вештина за:									
• боље разумевање комуникационе праксе и стицање комуникационих вештина, • разумевање улоге и функције односа са јавношћу, • успостављањем односа са јавношћу у области заштите и управљања животном средином, • обављање комуникацијских активности чији је циљ да створе, одрже и унапреде добре односе са окружењем.									
Садржај предмета									
Теоријска настава									
Информација: појам и структура информације, основна обележја информација, функције информација. Порука: појам, структура и врсте порука, редуванта, фактографске и вредносне поруке. Информисање: појам и функције информисања, ангажовано и тенденциозно информисање. Комуникација: појам комуникације, облици комуникативне праксе: интерперсонална и масовна комуникација. Модел информационо-комуникационих система: наставак информационо-комуникационих система, Ласлов, Шенон-Виверов, Вивијенов и Врегов информационо-комуникациони систем. Функције информационо-комуникационог система: основне функције и изведене функције информационо-комуникационих система. Врсте комуникације: писана комуникација, вербална, паравербална и невербална комуникација. Примајући подсистеми информационо-комуникационих система: маса, публика, јавност, циљна јавност. Односи са јавношћу: појам и параметри, стратегија односа са јавношћу, комуницирање са јавношћу, комуницирање са стручним круговима и надлежним органима. Методи односа са јавношћу: конференције за штампу, лобирање и спонзорства као метод комуницирања са јавношћу. Односи са јавношћу и животна средина: значај комуникације, комуникациона стратегија, креирање ефективне комуникације, план комуникације: долазне информације, одлазне информације, преносиоци порука, особље, обука и вежбе, мониторинг, ажурирање и прилагођавање. Територијални и локални системи обавештавања и информисања становништва у ванредним ситуацијама. Комуникација са медијима и животна средина: традиционални и нови медији. Локални медији и информисање о животној средини. Архурска конвенција и право на благовремено информисање грађана о животној средини: право на информације о животној средини, прикупљање и достављање информација о животној средини, информационо-комуникациони системи и заштита животне средине.									
Практична настава									
Аудиторне вежбе: дискусије на основу анализе садржаја информисања старих и нових медија о животној средини; дискусија на основу анализе информисања и односа са јавношћу надлежних институција, превасходно Агенције за заштиту животне средине Министарства заштите животне средине РС и Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова РС; анализа примера добре праксе информисања и односа са јавношћу; анализа примене Архурске конвенције у Србији; одбрана семинарских радова.									
Литература									
[1.] Stojković Branimir, Radojković Miroljub (2009). <i>Informaciono komunikacioni sistemi</i> . Beograd: CLIO									
[2.] Mandić Tijana (2003). <i>Komunikologija-psihologija komunikacije</i> . Beograd: CLIO									
[3.] Blek Sem (2003). <i>Odnosi s javnošću</i> . Beograd: CLIO									
[4.] Bartel Van de Walle, Murray Turoff & Starr Roxanne Hiltz (2009). <i>Information Systems for Emergency Management</i> . New York & London: M.E.Sharpe									
[5.] Јеленковић Предраг, Јеленковић Љиљана (2012). Односи с јавношћу у области заштите животне средине. Београд: Чигоја штампа									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2	Други наставе	облици	СИР	-	Остали часови	-
Методе извођења наставе									
Предавања, презентације, дискусија, семинарски радови, консултације, индивидуални и групни рад									
Оцена знања (максималан број поена 100)									
Предиспитне обавезе		Поена		Испит			Поена		
активност у току предавања		5		усмени испит (теоријски део испита)			40		
активност у току вежби		5							
колоквијум 1		15							
колоквијум 2		15							

семинарски рад	20		
----------------	----	--	--

Динамички план реализације предмета Информисање и односи са јавношћу

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Информисање и односи са јавношћу

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Појам и структура информације. Основна обележја информација. Функције информација.
	вежбе	Методологија израде семинарских радова и додела тема
II	настава	Појам, структура и врсте порука. Редунданта, фактографске и вредносне поруке.
	вежбе	Дискусија: Анализа садржаја масовних медија
III	настава	Појам и функције информисања. Ангажовано и тенденциозно информисање.
	вежбе	Дискусија: Информација и дезинформација
IV	настава	Појам комуникације. Интерперсонална и масовна комуникација.
	вежбе	Дискусија: Масовна комуникација
V	настава	Настанак информационо–комуникационих система. Ласлов, Шенон-Виверов, Вивијенов и Врегов информационо–комуникациони систем.
	вежбе	Дискусија: Информационо-комуникациони системи
VI	настава	Основне и изведене функције информационо–комуникационих система.
	вежбе	Дискусија: Функције информационо-комуникационих система
VII	настава	Писана комуникација. Вербална, паравербална и невербална комуникација.
	вежбе	Дискусија: Невербална комуникација
VIII	настава	Примајући подсистеми информационо–комуникационих система: маса, публика, јавност, циљна јавност.
	вежбе	Дискусија: Јавно мњење
IX	настава	Појам и параметри односа са јавношћу. Стратегија односа са јавношћу. Комуницирање са јавношћу. Комуницирање са стручним круговима и надлежним органима.
	вежбе	Дискусија: Комуницирање са стручним круговима
X	настава	Методи односа са јавношћу: Конференције за штампу. Лобирање и спонзорства као метод комуницирања са јавношћу.
	вежбе	Дискусија: Лобирање
XI	настава	Односи са јавношћу у ванредним ситуацијама: Значај комуникације, комуникациона стратегија, креирање ефективне комуникације, план комуникације. Долазне и одлазне информације, преносиоци порука, особље, обука и вежбе, мониторинг, ажурирање и прилагођавање. Територијални и локални системи обавештавања и информисања становништва.
	вежбе	Дискусија: Комуницирање у ванредним ситуацијама
XII	настава	Комуникација са медијима у ванредним ситуацијама: Традиционални и нови медији. Локални медији у ванредним ситуацијама. Радио–аматери и ванредне ситуације.
	вежбе	Проширење знања са предавања и одбрана семинарских радова
XIII	настава	Архурска конвенција и право на благовремено информисање грађана о животној средини: Право на информације о животној средини.
	вежбе	Проширење знања са предавања и одбрана семинарских радова
XIV	настава	Прикупљање и достављање информација о животној средини. Информационо–комуникациони системи и заштита животне средине.
	вежбе	Проширење знања са предавања и одбрана семинарских радова

Напомена: Први колоквијум у VIII недељи. Други колоквијум у XIV недељи.

Предметни асистент:

др Ивана Илић – Крстић

Предметни наставник:

др Ивана Илић – Крстић, ванр. проф.

Ивана Илић-Крстић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Ивана Љ. Илић-Крстић		
Звање			Ванредни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 20.10.2008.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2022.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Докторат	2016.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Магистратура	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Диплома	2005.	Филозофски факултет	Социологија	Социологија	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR04	Социологија	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZZS10 19.MMZS04	Социјална екологија	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MZNR12	Социологија заштите на раду	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
4.	19.MMZS11	Информисање и односи са јавношћу	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Управљање ванредним ситуацијама Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS10	Пословна етика у заштити животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Ilić Krstić, I., Voza, D., Vuković, M. (2024). Young consumers' intention to purchase organic food: Serbian case study. <i>Journal of Food and Nutrition Research</i> . vol. 63, no. 4, pp. 336-343. ISSN 1336-8672 (print) ISSN 1338-4260 (online). https://www.vup.sk/en/index.php?mainID=2&navID=34&version=2&volume=63&issue=4				
2.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Women Farmers’ Empowerment in South-Eastern Serbia: A Case Study. <i>Sociological Review</i> , vol. LVI, no. 4, pp. 1298-1324. ISSN 0085-6320 eISSN2560-4880. doi: 10.5937/socpreg56-41029				
4.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Perception of Climate Change by Female Farmers in Serbia – A Case Study. In: Snježana Kirin, Ivan Štedul and Marija Bubaš (Eds.), Book of Proceedings 8th International Professional and Scientific Conference „Occupational Safety and Health“ (pp. 909-915). Croatia, Karlovac: Karlovac University of Applied Sciences. ISSN 2623-6435				
4.	Ивана Илић Крстић, Весна Милтојевић (2021). Инжењери, етика и професионализам. У: Милош Тасић и Јелена Динић (ур.), Савремени изазови инжењерске професије (стр. 29-42). Ниш: Машински факултет Универзитета у Нишу. ISBN 978-86-6055-153-7 (M45)				
5.	Илић Крстић, И. (2018). <i>Еколошка безбедност у пограничју- студија случаја</i> . Нови Сад: Прометеј; Ниш; Машински факултет: ЈУНИП				
6.	Miltojevic, V., Ilic Krstic, I. Petkovic, A. (2017). Informing and public awareness on waste separation - A case study of the City of Niš (Serbia). <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> , 14(9), 1853-1864. DOI: 10.1007/s13762-017-1305-3 Print ISSN 1735-1472 Online ISSN 1735-2630				

7.	Вуковић, М., Илић Крстић, И. (2014). Дубински интервју: користан метод у истраживању руралних средина. У <i>Људи из пограничја говоре</i> (прир.и М. Тасић, Д. Здравковић, Д. Крстић). Врање: Учитељски факултет у Врању, стр. 353–369.
8.	Илић Крстић, И. , Милтојевић, В. (2013). Еколошка безбедност и одрживи развој у пограничним општинама источне и југоисточне Србије - студија случаја. У <i>Изазови одрживог развоја</i> , (прир. М. Петровић). Београд: Социолошко удружење Србије и Црне Горе и Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет у Београду, стр. 196–212.
9.	Илић Крстић, И. (2013). Инжењери, етика и одрживи развој. У Д.Б.Ђорђевић, Б. Ђуровић, <i>Професија инжењер: нека питања</i> . Ниш: Универзитет у Нишу - Машински факултет.
10.	Ilić Krstić, I. (2012). „Impact transition processes in Serbia on wages of employees and their motivation for safety work.” In <i>Proceeding The 7th Scientific and Professional Conference with International Participation – Management and Safety</i> . Čakovec: Croatian Society Of Safety Engineers and University college of applied sciences in safety, pp. 419-425.
11.	Ilić Krstić, I. (2012). The Influence of Ecological Conscience on The Concept of Sustainable Development”. <i>Наука-бизнес-образование: проблемы и перспективы компетентностного взаимодействия</i> . Ульяновск: Ульяновский Государственный Университет, стр. 146-149.
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника	
Укупан број читата	78 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	11
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 2 Међународни: -
Усавршавања	Обука за одржавање наставе на енглеском језику , Фондација ТЕМПУС, место обуке: Уневризет у Нишу, Република Србија, у периоду од новембра 2022 – јануар 2023. године.
Други подаци које сматрате релевантним:	

УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТИМА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине																			
Назив предмета: Управљање пројектима																			
Наставник/наставници: Срђан М. Глишовић																			
Статус предмета: Изборни						Шифра предмета:		19.MZNR16											
Број ЕСПБ: 5																			
Услов: -																			
Циљ предмета																			
СТИцање знања о концепту, методама, техникама и примени принципа управљања пројектима у превентивном инжењерству и осталим сродним организационим/техничким дисциплинама.																			
Исход предмета																			
Савладавањем програмског садржаја студенти стичу знања и вештине за:																			
• планирање и праћење пројеката, • организовање пројектних активности, • елементарну употребу савремених софтверских алата за управљање пројектима, • примену концепта управљања пројектима у области заштите радне и животне средине.																			
Садржај предмета																			
Теоријска настава																			
Увод у управљање пројектима: развој и примена концепта, значај, сертификациона тела. Основне карактеристике пројеката: Појам, оквир/обухват, пројектни циљеви, тријада ограничења. Планирање, селекција, идентификација ресурса, критични фактори, интеграција пројекта. Процесне групе и животни циклус пројекта. Планирање и праћење пројекта: SWOT анализа, SMART циљеви, матрица логичког оквира (LFM). Методи и технике управљања пројектима: гантаграми, WBS-PBS-OBS структурни дијаграми, мрежно планирање. Мрежни дијаграми: правила за цртање и нумерисање мрежних дијаграма, анализа времена, одређивање критичног пута (CPM метод). Организација управљања пројектом: Управљање квалитетом пројекта - управљање опсегом, временом, трошковима, вредновање напредовања пројекта. Управљање ризиком у оквиру пројекта. имплементација пројекта; мониторинг и контрола. Софтверски алати за управљање пројектима: преглед значајних програмских пакета, увод у MS Project.																			
Практична настава																			
Аудио-визуелне вежбе које прате теоријску наставу, рачунске вежбе (примена CPM метода: формирање структуре мрежног дијаграма, нумерисање догађаја, прогресивно и регресивно рачунање времена, идентификација критичног пута), примена софтверских алата за управљање пројектима (MS Project), презентација и одбрана пројектног задатка из области обухваћених теоријским садржајем предмета.																			
Литература																			
[1.] Јовановић Предраг (2005). Управљање пројектом. Београд: Универзитет у Београду, Београд: Факултет организационих наука																			
[2.] Станимировић Предраг (2009). Мрежно планирање и MS PROJECT. Ниш: Универзитет у Нишу, Ниш: Природно математички факултет																			
[3.] Glisovic Srdjan (2018). Environmental Life Cycle Management as a Framework for Successful Project Development, Management and Safety. Sesvete: The European Society of Safety Engineers																			
[4.] Петронијевић Предраг (2006). Брзи водич кроз MS PROJECT. Београд: Универзитет у Београду, Грађевинско-архитектонски факултет																			
[5.] Project Management Institute (2013). A Guide to the Project Management Body of Knowledge, Fifth Edition (PMBOK Guide). Newtown Square, PE: Project Management Institute																			
Број часова активне наставе (недељно)																			
Предавања		2		Аудиторне вежбе		1		Други облици наставе		0.53		СИР		-		Остали часови		-	
Методе извођења наставе																			
Предавања, вежбе, консултације, одбрана семинарских радова																			
Оцена знања (максималан број поена 100)																			
Предиспитне обавезе				Поена				Испит				Поена							
активност у току предавања				5				писани испит (практични део испита)				25							
активност у току вежби				5				усмени испит (теоријски део испита)				15							
колоквијум 1				15															
колоквијум 2				20															
семинарски рад				15															

Динамички план реализације предмета Управљање пројектима

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Управљање пројектима

Година студија: I

Семестар: јесењи (I)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Пројектни менаџмент: основни појмови, развој концепта
	вежбе	Карактеристике и животни циклус пројекта, пројекат и процес
II	настава	Циљеви и структура пројекта, Процедуре пројектног менаџмента; организација за управљање пројектима.
	вежбе	SMART критеријуми; WBS, OBS, PBS дијаграми
III	настава	Планирање ресурса и времена, Тријада ограничења, Процесне групе у пројектном менаџменту
	вежбе	Гантови дијаграми: активности у временском току
IV	настава	Методе и технике пројектног менаџмента (SWOT анализа, COST-BENEFIT анализа, ROI критеријум)
	вежбе	SWOT анализа, Улоге и задаци пројектног менаџера
V	настава	Планирање реализације пројекта; LFM матрица
	вежбе	Примена Матрице логичког оквира
VI	настава	Методи и технике мрежног планирања: CPM, PERT, PDM
	вежбе	Типови активности, релације и међузависности.
VII	настава	Мрежно планирање: правила за формирање мрежних дијаграма, метод критичног пута (CPM)
	вежбе	Примена CPM метода: формирање мрежних дијаграма
VIII	настава	Фулкерсонова правила, нумерисање, рачунање времена
	вежбе	Примена CPM метода: нумерисање мрежних дијаграма
IX	настава	Анализа времена и критичан пут
	вежбе	Примена CPM метода: одређивање критичног пута
X	настава	Пројектни тимови и тимски рад, формирање тимова
	вежбе	Радионица: тимске улоге – Белбинов тест
XI	настава	Примена софтверских пакета за управљање пројектима.
	вежбе	Софтверски алати за управљање пројектима.
XII	настава	Увод у MS Project: радно окружење, структура софтвера
	вежбе	MS Project: израда плана пројекта, унос вредности и релација
XIII	настава	Праћење и контрола реализације пројекта
	вежбе	MS Project: примери израде пројекта
XIV	настава	Рекапитулација градива и припрема за полагање испита.
	вежбе	Рекапитулација градива и одбрана пројектних задатака.

Предметни асистент:

Аца Божилов

Предметни наставник:

др Срђан Глишовић, ред. проф.

Срђан Глишовић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Срђан М. Глишовић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 01.04.1997.год.		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2017.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	2006.	Универзитет у Новом Саду	Интердисц. инжењерство заштите животне средине		Управљање квалитетом радне и животне средине
Магистратура	1999.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита животне средине		Заштита животне средине
Диплома	1991.	Машински факултет у Нишу	Машинство		Машинство
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS10	Индустријска екологија	Предавања	Заштита животне средине Заштита на раду	ОАС
2.	19.OZNR44	Пречишћавање индустријских отпадних материја	Предавања	Заштита животне средине Заштита на раду	ОАС
3.	19.OZZS12	Процена утицаја на животну средину	Предавања	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.MZNR16	Управљање пројектима	Предавања	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Управљање ванредним ситуацијама Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MZZS08	Анализа животног циклуса	Предавања	Инжењерство заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS06	Циркуларна привреда	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Luković, A.V., Petrović, G.S., Janković, Ž.M., Glišović, S.M. (2019). A Model for Reduction of Transport-Related CO2 Emissions By Optimizing Industrial Waste Treatment Facility Location. <i>Thermal Science</i> . Vol 23 (3), 2019, pp. 1957 – 1967. DOI: https://doi.org/10.2298/TSCI180206309L .				
2.	Glisovic S, Stojiljkovic E, Stojiljkovic P. (2018). The state of play in disseminating Life Cycle Management practices in the Western Balkan region: the attitude of Serbian SMEs. <i>The International Journal of Life Cycle Assessment</i> , Vol. 23 (7), 1396–1409. DOI:10.1007/s11367-015-0894-7.				
3.	Glisovic, S (2018). Environmental Life Cycle Management as a Framework for Successful Project Development Invited lecture. <i>Proceedings of 13th International Conference "Management And Safety" (M&S 2018)</i> . Ohrid, Macedonia: European Society of Safety Engineers, pp 1-12.				
4.	Jankovic Z., Vojinovic-Miloradov M., Sremacki M., Bozilov A., Lukovic A., Petkovic A., Glisovic S. (2018). A Preview on Environmental Issues and Perspectives of E-Waste Management in the Western Balkans. <i>Fresenius Environmental Bulletin</i> . Vol. 27 (12), 7935-7944.				
5.	Глишовић С. (2017): <i>Одрживо пројектовање и животна средина</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
6.	Glisovic, M. S., Pesic, J. D., Stojiljkovic, E., et al. (2017): Emerging Technologies and Safety Concerns: a Condensed Review of Environmental Life Cycle Risks in the Nanoworld, <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> . Vol. 14, No 10, pp 2301–2320. DOI: 10.1007/s13762-017-1367-2 .				
7.	Vranić, P., Glišović, S. (2017). Conceptual framework for lifecycle management of adaptation projects to climate change at the local level using multicriteria analysis. <i>21st International eco- conference on Environmental protection of urban and suburban settlements</i> . Novi Sad, pp 367-374.				
8.	Glišović, S., Petričević, M. (2017). Perspektive urbanog rudarstva u sistemu cirkularne privrede. <i>Upravljanje komunalnim sistemom i zaštita životne sredine: zbornik radova XVII Naučnog skupa "Čovek i radna sredina"</i> . Niš: Fakultet zaštite na radu u Nišu, str. 223-227.				

9.	Glisovic, S. (2016). Directives of the European Union with Implications on Ecodesign - an Overview and Analysis of the Latest Recasts. <i>Safety Engineering</i> , 6 (2), 129-139.
10.	Stojiljkovic, E., Glisovic, S., Grozdanovic, M. (2015). The Role of Human Error Analysis in Occupational and Environmental Risk Assessment: A Serbian Experience. <i>Human and Ecological Risk Assessment</i> , Taylor & Francis, 21 (4), 1081-1093. DOI: 10.1080/10807039.2014.955766.
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника	
Укупан број цитата	65 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	13
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: - Међународни: 1
Усавршавања	<i>Сертификовани семинари:</i> Менаџмент (Bled School of Management, Блед, Словенија, 2001.), Методологија мултидисциплинарног истраживања (University of Wageningen, Холандија, 2009.), Управљање пројектима (ФОН Београд; ПМФ Ниш; Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Ниш, 2009.), Развој наставних програма (University of Wageningen, Вахенинген, Холандија, 2010.), <i>Рецензирање научних радова (Универзитет у Нишу, 2018.).</i>
Други подаци које сматрате релевантним:	
• национални координатор међународног пројекта изградње мреже наставних места Холандије и Западног Балкана "NEWEN" (2008.-2011.) • експерт за подршку локалним самоуправама на пројекту MSP-IPA 2007 Европске комисије и Сталне конференције градова и општина (2011.) • координатор пројекта програма прекограничне сарадње EU IPA Cross-border Cooperation and Networking through e-learning and Career (2013-2014)	

Аца Божилов, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Аца В. Божилов		
Звање			Асистент		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2013. год.		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2019.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	/				
Магистратура	/				
Диплома	2012.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Заштита од пожара
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS05	Заштита ваздуха	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZNR44	Пречишћавање индустријских отпадних материја	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS12	Процена утицаја на животну средину	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.MZNR16	Управљање пројектима	Вежбе	Инжењерство заштите на раду Инжењерство заштите животне средине Инжењерство заштите од пожара Управљање ванредним ситуацијама Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MZZS04	Мониторинг аерозагађења и квалитета ваздуха	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MZOP09	Тактика интервенција и спасавања	Вежбе	Инжењерство заштите од пожара Управљање ванредним ситуацијама	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Аца Božilov, Nenad Živković, Nikola Mišić, The overview of the air quality monitoring based on metal oxide gas sensors and ZigBee technology, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, 2015, Vol.12, No 3, pp. 319-328				
2.	Аца Božilov, Nenad Živković, Dušica Pešić, Nikola Mišić, Bojan Bijelić, Comparative concentration measurements of dust produced by wood processing machines, Journal for Scientist and Engineers SAFETY ENGINEERING, 2015, Vol. 5, № 2, pp. 97-105				
3.	Аца Božilov, Nenad Živković, Nikola Mišić, Analiza elemenata multisenzorskog sistema za monitoring parametara radne i životne sredine, 14. međunarodna konferencija: Zaštita na radu - Put uspešnog poslovanja”, Divčibare, 4-7. oktobar 2017., 2017, str. 141- 150				
4.	Аца Božilov, Nenad Živković, Amelija Đorđević, Nikola Mišić, Milena Medenica, Višesenzorski bezbednosni sistem u domovima budućnosti, XVII Nacionalni naučni skup Čovek i radna sredina, Upravljanje komunalnim sistemom i zaštita životne sredine, Niš, 06-08. decembar 2017, 2017, str. 121-128				
5.	Аца Božilov, Nenad Živković, Viša Tasić, Nikola Mišić, Metod za kalibraciju niskobudžetnog brojača PM _{2,5} čestica, 16. Međunarodna konferencija „Zaštita na radu - Prioritet u poslovanju”, Ohrid, Severna Makedonija, 09 - 12 oktobar 2019, 2019, pp. 131-141				
6.	Aleksandra Ivanović, Аца Božilov, Viša Tasić, The seasonal variations of PM ₁₀ and SO ₂ levels and correlations in some urban-industrial areas in the Republic of Serbia, 7th International Conference on Renewable Electrical Power Sources Belgrade, October 17–18, 2019, pp 119-128				
7.	Aleksandar Simonovski, Viša Tasić, Tatjana Apostolovski-Trijić, Nevena Milikić, Аца Božilov, SO ₂ concentrations in Bor, Serbia, in the period 2011-2020, Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection,				

	2020, Univerzitet u Nišu, vol. 17, no. 2, pp. 131 - 137		
8.	Viša Tasić, Mira Cocić, Bojan Radović, Aca Božilov, Tatjana Apostolovski-Trujić, Procena uticaja spoljašnjeg zagađenja suspendovanim česticama na kvalitet unutrašnjeg vazduha na tehničkom fakultetu u Boru, Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, vol. 45, no. 2, 2020., pp. 11 - 18		
9.	Viša Tasić, Aca Božilov, Ivan Lazović, Nikola Mirkov, Merenje koncentracija CO ₂ u unutrašnjem vazduhu objekata primenom low-cost senzora i monitora, Institut za rudarstvo i metalurgiju Bor, vol. 45, no. 2, 2020., pp. 19 - 28		
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника			
Укупан број цитата		1	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		-	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1	Међународни: -
Усавршавања	Положен стручни испит за обављање послова заштите од пожара. <i>Интерни проверивач за ИСО 17025</i>		
Други подаци које сматрате релевантним:			

ЛОКАЛНИ ОДРЖИВИ РАЗВОЈ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Локални одрживи развој			
Наставник/наставници: Слободан Ј. Милутиновић, Ивана Љ. Илић-Крстић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS12
Број ЕСПБ: 5			
Услов: -			
Циљ предмета			
Оспособљавање студената да: анализирају постојеће стратешке и планске документе на централном и локалном нивоу, креирају и спроводе стратегију локалног одрживог развоја и сродне стратешке и планске развојне документе на локалном нивоу и фацилитирају процес стратешког планирања на локалном нивоу.			
Исход предмета			
Студент који успешно савлада предвиђен програмски садржај оспособљен је да:			
- врши фацилитацију процеса партиципативног планирања у градовима и општинама, - самостално или у тиму ради на изради локалних стратегија одрживог развоја, - учествује у изради развојно-планске документације на локалном нивоу, - управља пројектима развоја на локалном нивоу, - врши мониторинг имплементације стратешких развојних докумената на локалном нивоу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Урбани системи: Теорије локације и теорија централних места. Еволуција урбаних система. Градови примати и центричност градова. Урбанизација у социјалистичким и постсоцијалистичким друштвима. Европски урбани систем). Појам и дефинисање локалног одрживог развоја: Одрживи урбани развој. Просторно планирање и урбани метаболизам. Одрживи рурални развој. Полицентрични развој и однос урбаног и руралног развоја. Политике ЕУ које имају утицај на просторно планирање (политика конкурентности, политика трансевропских мрежа, политика заштите животне средине, политика истраживања и технолошког развоја). Управљање локалним заједницама: Децентрализација. Модели децентрализације. Управљање локалном заједницом у Србији. Уставни и правни основ. Функције и надлежности локалне самоуправе. Структура и територијална основа локалне самоуправе. Фискални систем и финансирање локалне самоуправе. Политике и програми локалног одрживог развоја. Планирање локалног одрживог развоја: Партнерство. Заинтересоване стране и групе. Стратешко и акционо планирање локалне одрживости. Алати за стратешко планирање локалног одрживог развоја).			
Практична настава			
Дебата – приказивање филма „Urbanized“ и дискусија о урбанизацији. Студије случаја: Хамарби, Ниш, Ада, Венеција, Будимпешта, Фрајбург. Семинар: Урбана мобилност (анализа случајева Барселона, Лондон, Рим, Стокхолм, Берлин). Анализа локалних стратегија одрживог развоја у Србији.			
Литература			
[1.] Милутиновић Слободан (2004). <i>Урбанизација и одрживи развој</i> . Ниш: Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду [2.] Милутиновић Слободан (2004). <i>Локална Агенда 21: Увод у планирање одрживог развоја</i> . Београд: Стална конференција градова и општина [3.] Злокапа Здравко, Дамјановић Душан (ур.). (2008). <i>Модели организације локалне самоуправе</i> . Београд: ПАЛГО Центар [4.] Marija Geiger Zeman, Zdenek Zeman (2010). <i>Uvod u sociologiju (održivih) zajednica</i> . Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar [5.] Милутиновић Слободан (ур.). (2006). <i>Приручник за развој визије општине у процесима стратешког планирања одрживог развоја у Србији</i> . Београд: Стална конференција градова и општина			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе	-	СИР	-
Остали часови	-		-
Методе извођења наставе			
Презентације наставника, студије случајева, дебате, семинар.			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
учествовање у раду семинара 1	10		
учествовање у раду семинара 2	10		
колоквијум	30		

Динамички план реализације предмета Локални одрживи развој

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Локални одрживи развој

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Уводне напомене о предмету. Дискусија
	вежбе	Представљање литературе. Упознавање са начином рада на предмету.
II	настава	Урбанизација. Еволуција урбаних и субурбаних простора са становишта економије, демографије и планирања простора. Градови као места и градови као простор. Градови у земљама у транзицији. Глобализација и градови.
	вежбе	Дискусија о изради пројекта.
III	настава	Урбани системи. Теорије локације и теорија централних места. Еволуција урбаних система. Градови примати и центричност градова. Реверзна урбанизација и контраурбанизација. Урбанизација у социјалистичким и постсоцијалистичким друштвима.
	вежбе	Анализа случаја: Хамарби Сјостад, Шведска
IV	настава	Одрживи урбани развој. Урбана средина и здравље. Просторно планирање и урбани метаболизам. Патологија: комунални отпад, енергија и емисије, градови и хидролошки циклус.
	вежбе	Анализа случаја: Фрајбург, Немачка
V	настава	Одрживи рурални развој. Полицентрични развој и однос урбаног и руралног развоја
	вежбе	Анализа случаја: „Ћитаслоу“ покрет
VI	настава	Политике ЕУ које имају утицај на просторно планирање (политика конкурентности, политика трансевропских мрежа, политика заштите животне средине, политика истраживања и технолошког развоја)
	вежбе	Групни рад: Решавање проблема развоја у општини
VII	настава	Децентрализација. Модели децентрализације.
	вежбе	Анализа случаја: Куритиба, Бразил. Пројекција филма. Дискусија.
VIII	настава	Управљање локалном заједницом у Србији. Уставни и правни основ. Функције и надлежности локалне самоуправе. Структура и територијална основа локалне самоуправе. Фискални систем и финансирање локалне самоуправе.
	вежбе	Анализа случаја: Сарагоса, Шпанија. Пројекција филма. Дискусија.
IX	настава	Локална одрживост. Политике и програми локалног одрживог развоја. Политике ЕУ. Националне политике.
	вежбе	Пројекција филма „План развоја Даблина“. Дискусија.
X	настава	Планирање локалног одрживог развоја. Партнерство. Заинтересоване стране и групе.
	вежбе	Визија заједнице. Партиципативна анализа стања.
XI	настава	Стратешко и акционо планирање локалне одрживости.
	вежбе	Методолошки приступ стратешком планирању локалног одрживог развоја: стварање партнерства, анализа проблема, акционо планирање, спровођење и надгледање
XII	настава	Алати за стратешко планирање локалног одрживог развоја. SWOT анализа. Анализа поља сила. Технике групног одлучивања
	вежбе	Индивидуални рад: Израда SWOT анализе
XIII	настава	Алати за стратешко планирање локалног одрживог развоја. SWOT анализа.
	вежбе	Индивидуални рад: Израда SWOT анализе
XIV	настава	Анализа поља сила. Технике групног одлучивања
	вежбе	Индивидуални рад: Израда SWOT анализе

Предметни асистент:

др Данијела Аврамовић

Предметни наставник:

др Слободан Милутиновић, ред. проф.
др Ивана Илић-Крстић, ванр. проф.

Слободан Милутиновић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Слободан Ј. Милутиновић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду, од 15.02.1991. год.		
Ужа научна област			Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2004	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	1993	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		/
Магистратура	1990	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		/
Диплома	1985	Грађевински факултет у Нишу	Високоградња		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS13	Одрживи развој	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZZS18	Менаџмент природним ресурсима	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.MMZS07	Политика заштите животне средине	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
4.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS13	Адаптација на дејство климатских промена	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Милутиновић, С. (2012). <i>Политике одрживог развоја</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Milutinović, S., R. Laušević, J. Petersen-Perlman, M. Bartula, A. Solujić (2016). <i>Local Water Security Assessment for Improved Water Management in Selected Countries in the Middle East and North Africa (MENA) Region</i> . Szentendre, Hungary: Regional Environmental Center.				
3.	Милутиновић, С. (2004). <i>Локална Агенда 21: Увод у планирање одрживог развоја</i> . Београд: Стална конференција градова и општина.				
4.	Милутиновић, С. (2020): <i>Управљање природним ресурсима</i> . Ниш: Факултет заштите на раду (уџбеник у припреми).				
5.	Милутиновић, С. (2018). <i>Приручник за планирање прилагођавања на измењене климатске утицаје у локалним заједницама у Србији</i> . Београд: Стална конференција градова и општина.				
6.	Vranić, P., V. Nikolić, S. Milutinović, J. D. Velimirović (2018). "Local sustainable development: a knowledge base for adaptation planning". <i>European Planning Studies</i> . Vol. 26, No 3, pp. 502-525. DOI: 10.1080/09654313.2017.1420144.				
7.	Vranić, P., M. Zhiyanski, S. Milutinović (2016). A conceptual framework for linking urban green lands ecosystem services with planning and design tools for amelioration of micro-climate. <i>Journal of Integrative Environmental Sciences</i> . Vol 13, No. 2 – 4, pp. 129 – 143. DOI: 10.1080/1943815X.2016.1201516.				
8.	Vranic, P., S. Milutinovic (2016). From local sustainable development towards climate change adaptation: a case study of Serbia. <i>International Journal of Sustainable Development & World Ecology</i> , Vol. 23, No. 1, (pp. 71-82), DOI: 10.1080/13504509.2015.1070381.				
9.	Milutinovic, S., S. Zivkovic (2014). Planning local sustainable development in Western Balkans. <i>Management of Environmental Quality</i> , Vol. 25, No 1, pp 19 – 29. DOI: 10.1108/MEQ-05-2013-0050.				
10.	Milutinović, S., V. Nikolić (2014). Rethinking higher education for sustainable development in Serbia: an assessment of Copernicus charter principles in current higher education practices". <i>Journal of Cleaner Production</i> , Vol. 62, No 1, pp. 107 – 113. DOI: 10.1016/j.jclepro.2013.05.028.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					

Укупан број цитата	226 (<i>h-index</i> 8; <i>i10 index</i> 6) (извор: <i>Google Scholar</i>)	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	8	
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: -	Међународни: 1
Усавршавања	• Fulbright Visiting Scholarship, University of Pennsylvania, USA, January 2010 / May 2010 • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: University of Padova, Italy, November 2012 and November 2013; • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: Technical University of Darmstadt, Germany, November 2009 / December 2009 and May 2010 / Jun 2010; • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: Central European University, Budapest, Hungary, 2006/07; • JFDP Visiting Scholarship, University of North Carolina at Chapel Hill, USA, за школску годину 2003-2004. • International Summer School "Implementation of Sustainability into Research and Teaching of Higher Education Institutions in Eastern Europe", Leuphana Universität Lüneburg Institute for Environmental and Sustainability Communication, Lüneburg, Germany, September 12 – 20, 2011 • Training in Environment and Development: Policies for Our Sustainable Future – ReSET OSI-HESP, Regional Summer School for Excellence in Teaching - Moscow State University, Moscow, Russian Federation, July 20th 2006 / August 15th 2006 • Regional Summer School for Excellence in Teaching - Taurida National University, Simferopol, Ukraine: Environment and Development: Policies for Our Sustainable Future – ReSET OSI-HESP; July 15th 2005 / August 10th 2005 • Academic Fellowship Program (AFP), The Open Society Institute (OSI), Budapest, Hungary: Returning Scholars Fellowship Program (RSFP); September 1st 2004 / September 1st 2005 • InWEnt (Internationale Weiterbildung und Entwicklung gGmbH), sponsored by the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany. Bonn, Gotha and Dresden, Germany: InWEnt TOT "Training of Trainers on Local Economic Promotion"; Certified trainer on local economic promotion skills; May 12th 2003 / May 24th 2003 • Central European University - Summer University, Budapest, Hungary: A Program for University Teachers and Professionals in the Social Sciences and Humanities, curriculum: "The Future Role of Cities in a Globalizing World: Challenges for new public strategies and innovative urban governance"; July 4th 2002 / July 18th 2002 • <i>Institute for housing and urban planning Rotterdam; ITECO Engineering (Swiss); Principles and practice in local governance and management (Local governance and policy making; Municipality management; MSP Kick-off Sintergration and Joint MSP Kick-off Sintergration); August 2001</i>	
Други подаци које сматрате релевантним: • Ужа научна област „Одрживи урбани развој“ из одлуке о избору је промењена у „Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине“ Одлуком о разврставању наставних предмета студијских програма у уже научне области, научне области и поља на Факултету заштите на раду у Нишу; • Члан Националног савета за климатске промене Републике Србије, од 2017 • Члан Националног научног савета за животну средину Републике Србије, 2007-2008 • Руковођење или учешће у међународним и националним стручним или апликативним пројектима (наведени су пројекти у последњих 5 година): – "Development of Local Action Plans on Climate Change Adaptation and Resilience"(RFP 599); Funding: UNDP Serbia under the GEF funded projects "Second Biennial Update Report and Third National Communication under the UNFCCC" (<i>2BUR-3NC project</i>) and "Establishing Transparency Framework for the Republic of Serbia" (<i>CBIT project</i>). Expertise Advisors SAS, Paris, France. Позиција у пројекту: Climate Change Policy Expert; 2018 – "Development of the methodology and Guidelines for Climate Change Adaptation Planning at the local level in Serbia"; Funding UNDP and GEF; Имплементација: Стална конференција градова и општина; Позиција у пројекту: Консултант; 2018 – "e-Learning: Good Environemntal Governance at the Local Level"; Funding: OSCE Belgrade Office; Имплементација: Стална конференција градова и општина; Позиција у пројекту: Координатор; 2016 – "Local Initiatives for a Sustainable Ukraine (LINK)"; Funding: Norwegian Ministry of Climate and Environment; Имплементација: REC – Regional Environmental Center for SEE, Budapest; Позиција у пројекту: консултант; 2016 – "Capacity assessment for implementation of EU LIFE projects in Serbia"; Funding UNDP Belgrade Office; Имплементација: TIMESIS s.r.l., Италија; Позиција у пројекту: Key expert; 2016 – "Water SUM - Sustainable Use of Transboundary Water Resources and Water Security Management", Component 2. Water and Security (WaSe); Funding: SIDA; Имплементација: REC – Regional Environmental Center for SEE, Budapest; 2015 – 2017 – "Climate Change Adaptation in Western Balkans" (Project No. 11.9774.8-005.00); GIZ – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit; Позиција у пројекту: National Expert; 2014 – 2015		

Ивана Илић-Крстић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Ивана Љ. Илић-Крстић		
Звање			Ванредни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 20.10.2008.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област	Ужа научна област	
Избор у звање	2022.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Докторат	2016.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Магистратура	2010.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис	Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине	
Диплома	2005.	Филозофски факултет	Социологија	Социологија	
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR04	Социологија	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MZZS10 19.MMZS04	Социјална екологија	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MZNR12	Социологија заштите на раду	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите на раду	МАС
4.	19.MMZS11	Информисање и односи са јавношћу	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Управљање ванредним ситуацијама Инжењерство заштите од пожара Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS10	Пословна етика у заштити животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
6.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Ilić Krstić, I., Voza, D., Vuković, M. (2024). Young consumers' intention to purchase organic food: Serbian case study. <i>Journal of Food and Nutrition Research</i> . vol. 63, no. 4, pp. 336-343. ISSN 1336-8672 (print) ISSN 1338-4260 (online). https://www.vup.sk/en/index.php?mainID=2&navID=34&version=2&volume=63&issue=4				
2.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Women Farmers' Empowerment in South-Eastern Serbia: A Case Study. <i>Sociological Review</i> , vol. LVI, no. 4, pp. 1298-1324. ISSN 0085-6320 eISSN2560-4880. doi: 10.5937/socpreg56-41029				
4.	Ivana Ilić Krstić, Vesna Miltojević (2022). Perception of Climate Change by Female Farmers in Serbia – A Case Study. In: Snježana Kirin, Ivan Štedul and Marija Bubaš (Eds.), Book of Proceedings 8th International Professional and Scientific Conference „Occupational Safety and Health“ (pp. 909-915). Croatia, Karlovac: Karlovac University of Applied Sciences. ISSN 2623-6435				
4.	Ивана Илић Крстић, Весна Милтојевић (2021). Инжењери, етика и професионализам. У: Милош Тасић и Јелена Динић (ур.), Савремени изазови инжењерске професије (стр. 29-42). Ниш: Машински факултет Универзитета у Нишу. ISBN 978-86-6055-153-7 (M45)				
5.	Илић Крстић, И. (2018). <i>Еколошка безбедност у пограничју- студија случаја</i> . Нови Сад: Прометеј; Ниш; Машински факултет: ЈУНИР				
6.	Miltojevic, V., Ilic Krstic, I. Petkovic, A. (2017). Informing and public awareness on waste separation - A case study of the City of Niš (Serbia). <i>International Journal of Environmental Science and Technology</i> , 14(9), 1853-1864. DOI: 10.1007/s13762-017-1305-3 Print ISSN 1735-1472 Online ISSN 1735-2630				

7.	Вуковић, М., Илић Крстић, И. (2014). Дубински интервју: користан метод у истраживању руралних средина. У <i>Људи из пограничја говоре</i> (прир.и М. Тасић, Д. Здравковић, Д. Крстић). Врање: Учительски факултет у Врању, стр. 353–369.
8.	Илић Крстић, И. , Милтојевић, В. (2013). Еколошка безбедност и одрживи развој у пограничним општинама источне и југоисточне Србије - студија случаја. У <i>Изазови одрживог развоја</i> , (прир. М. Петровић). Београд: Социолошко удружење Србије и Црне Горе и Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет у Београду, стр. 196–212.
9.	Илић Крстић, И. (2013). Инжењери, етика и одрживи развој. У Д.Б.Ђорђевић, Б. Ђуровић, <i>Професија инжењер: нека питања</i> . Ниш: Универзитет у Нишу - Машински факултет.
10.	Ilić Krstić, I. (2012). „Impact transition processes in Serbia on wages of employees and their motivation for safety work.” In <i>Proceeding The 7th Scientific and Professional Conference with International Participation – Management and Safety</i> . Čakovec: Croatian Society Of Safety Engineers and University college of applied sciences in safety, pp. 419-425.
11.	Ilić Krstić, I. (2012). The Influence of Ecological Conscience on The Concept of Sustainable Development”. <i>Наука-бизнес-образование: проблемы и перспективы компетентностного взаимодействия</i> . Ульяновск: Ульяновский Государственный Университет, стр. 146-149.
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника	
Укупан број читата	78 (извор: <i>Google Scholar</i>)
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе	11
Тренутно учешће на пројектима	Домаћи: 2 Међународни: -
Усавршавања	Обука за одржавање наставе на енглеском језику , Фондација ТЕМПУС, место обуке: Уневризет у Нишу, Република Србија, у периоду од новембра 2022 – јануар 2023. године.
Други подаци које сматрате релевантним:	

Данијела Аврамовић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Данијела М. Аврамовић		
Звање			Асистент са докторатом		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 05.11.2004.		
Ужа научна област			Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2025.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2014.	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Магистратура	2005.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита животне средине		Економика заштите животне средине
Диплома	1999.	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита животне средине		
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR04	Социологија	Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.OZZS13	Одрживи развој	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.OZZS18	Менаџмент природним ресурсима	Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
4.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Avramović, D. (2025). <i>Implications of climate conditions of the city of Niš on urban risks</i> . In J. Taradi (Ed.), Proceedings 1- 20th International conference Managment and Safety (M&S 2025), The European Society of Safety Engineers, August 15-16, Niš. Online publication: www.european-safety-engineer.org				
2.	Avramović, D. & Milutinović, S. (2025). <i>Ecological and economic aspects of resource management in national parks of Serbia</i> , Proceedings the 21th International Conference Man and Working Environment „Safety Engineering & Management – Science, Industry, Education“, Faculty of Occupational Safety in Niš, Niš, 25-26 September, pp. 167–171. DOI: 10.46793/SEMSIE25.167A				
3.	Ilić Krstić, I., Milošević, L. & Avramović, D. (2025). <i>Awareness of young people in Serbia of the effects of climate change – a case study</i> , Proceedings the 21th International Conference Man and Working Environment „Safety Engineering & Management – Science, Industry, Education“, Faculty of Occupational Safety in Niš, Niš, 25-26 September, pp. 127-134. DOI: 10.46793/SEMSIE25.127IK				
4.	Ilić Krstić, I., Avramović D. & Randelović A. (2024): <i>Analysis of socio-demographic characteristics of injuries at workplace for the 2022 year in Serbia</i> , In. Book of Proceedings 9th International Professional and Scientific Conference "Occupational Safety and Health", September 18-21, Karlovac University of Applied Sciences, pp. 664–674.				
5.	Ilić-Krstić, I., Avramović, D., Živkovic, S. (2021). <i>Occupational injuries in underground coal mining in Serbia: A case study</i> (Article). WORK- a journal of prevention assessment & rehabilitation. vol. 69 br. 3, str. 815-825 ISSN 1051-9815 DOI: 10.3233/WOR-213514				
6.	Аврамовић Д. & Спасић Д. (2019): <i>Утицај температуре, падавина и влажности ваздуха на штете од елементарних непогода у државним шумама Републике Србије</i> , Теме, г. 43(3), јул – септембар, стр. 783-806. UDK 551.5:630(497.11)				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			112 (извор: <i>Google Scholar</i>)		
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе			1		
Тренутно учешће на пројектима			Домаћи:-		Међународни:-
Усавршавања	Дидактичко-методичко усавршавање под називом „Високошколска настава – савремени приступи и перспективе“ Центра за образовање наставника Филозофског факултета у Нишу				

Други подаци које сматрате релевантним:

- Члан тима за промоцију Факултета
- Чланица Источно-алпско-динарског друштва за проучавање вегетације и екологију (EADSVE, Salzburg, Wien)
- Чланица Европског друштва инжењера заштите (ESSE)
- Ауторка је 120 научних радова, од којих је један објављен у часопису на SCI листи

АДАПТАЦИЈА НА ДЕЈСТВО КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Адаптација на дејство климатских промена			
Наставник/наставници: Слободан Ј. Милутиновић, Петар Д. Вранић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS13
Број ЕСПБ: 5			
Услов: -			
Циљ предмета			
Оспособљавање студената да разумеју постојеће проблеме везане за промену климе, узроковану антропогеним утицајима, као и улогу коју имају мере адаптације као оговор на ове проблеме.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената и стицање вештина за:			
- самостално истраживање еколошких и еволуционих импликација климатских промена на природне системе, као и хуманих и културолошких импликација на друштвене и друштвено - економске системе, - примену различитих оквира за адаптацију, као и конкретних мера адаптације на практичне политике у различитим секторима, како би се ефикасније управљало ризиком климатских промена, смањила осетљивост система и повећала њихова отпорност, - самосталан или тимски рад на развоју анализа осетљивости и акционих планова адаптације на дејство климатских промена на националном и локалном нивоу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Основе климатских промена и адаптације на промене климе. Хидролошки и угњенички циклус, гасови са ефектом стаклене баште, осетљивост климе. Климатске пројекције и сценарија. Адаптација и митигација. Рањивост, отпорност и способност прилагођавања у еколошким и друштвеним системима. Адаптација и правичан развој. Утицај климатских промена у различитим секторима и мере адаптације: водни ресурси и безбедност воде; јавно здравље; пољопривреда; енергетика; биодиверзитет. Климатски утицаји и рањивост у урбаним системима. Процена урбане рањивости и механизми адаптације. Планирање адаптације на промене климе у урбаним срединама. Утицај климатских промена на водну и еолску ерозију. Процена рањивости и мере адаптације. Управљање спровођењем мера адаптације на глобалном и националном нивоу. Национални оквир за борбу против климатских промена и смањење ризика од катастрофа. Финасирање и надгледање адаптације на промене климе.			
Практична настава			
Анализе случаја: Стратегија адаптације на промене климе ЕУ. Стратегија адаптације на промене климе у сливу Дунава. Акциони план адаптације на климатске промене са проценом рањивости за Београд.			
Литература			
[1.] Милутиновић Слободан (2018). <i>Приручник за планирање прилагођавања на измењене климатске утицаје у локалним заједницама у Србији</i> . Београд: Стална конференција градова и општина			
[2.] UNDP (2015). Резиме поглавља Промене климе, погођеност и адаптација Другог извештаја Републике Србије према Оквирној конвенцији УН о промени климе. Београд: УНДП.			
[3.] Акциони план адаптације на климатске промене са проценом рањивости за Београд. (2015).			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе		СИР	-
Остали часови			-
Методе извођења наставе			
Предавања, аудиторне вежбе, семинари, консултације			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
учествовање у раду семинара 1	10		
учествовање у раду семинара 2	10		
колоквијум 1	30		

Динамички план реализације предмета Адаптација на дејство климатских промена

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Адаптација на дејство климатских промена

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Основе климатских промена и адаптације на промене климе
	вежбе	Договор о раду на савладавању градива. Договор о семинарским радовима.
II	настава	Хидролошки и угњенички циклус, гасови са ефектом стаклене баште, осетљивост климе
	вежбе	Адаптација на климатске промене: претраживање WEB ресурса
III	настава	Климатске пројекције и сценарија
	вежбе	Моделовање климатских промена
IV	настава	Адаптација и митигација
	вежбе	Представљање пројектног задатка
V	настава	Рањивост, отпорност и способност прилагођавања у еколошким и друштвеним системима
	вежбе	Анализа случаја: Стратегија адаптације на промене климе ЕУ
VI	настава	Адаптација и правичан развој
	вежбе	Анализа случаја: Стратегија адаптације на промене климе у сливу Дунава
VII	настава	Утицај климатских промена у различитим секторима и мере адаптације: водни ресурси и безбедност воде
	вежбе	Анализе случаја: Системи за водоснабдевање и наводњавање на соларну енергију у руралним пределима (пример Танзаније); Реконструкција парка Гомезнаро у Мадриду (ретензије)
VIII	настава	Утицај климатских промена у различитим секторима и мере адаптације: јавно здравље; пољопривреда
	вежбе	Анализе случаја: Агрошумарство (Монпелје, Француска); Национални план за деловање у периоду високих температура, Македонија
IX	настава	Утицај климатских промена у различитим секторима и мере адаптације: енергетика; биодиверзитет
	вежбе	Анализа случаја: Језеро Јангце, Кина
X	настава	Климатски утицаји и рањивост у урбаним системима
	вежбе	Методологија планирања мера адаптације на промене климе у урбаним срединама 1 (приказ методологије; практичан рад на процени рањивости)
XI	настава	Процена урбане рањивости и механизми адаптације
	вежбе	Методологија планирања мера адаптације на промене климе у урбаним срединама 2 (приказ методологије; практичан рад на процени рањивости)
XII	настава	Планирање адаптације на промене климе у урбаним срединама
	вежбе	Анализа случаја: Акциони план адаптације на климатске промене са проценом рањивости за Београд
XIII	настава	Управљање спровођењем мера адаптације на глобалном и националном нивоу
	вежбе	Консултације везане за израду семинарских радова
XIV	настава	Национални оквир за борбу против климатских промена и смањење ризика од катастрофа
	вежбе	Анализа случаја: Нацрт Плана адаптације на промене климе Републике Србије

Предметни асистент:

др Слободан Милутиновић

Предметни наставник:

др Слободан Милутиновић, ред. проф.
др Петар Вранић, виши научни сарадник
(уговор о ангажовању)

Слободан Милутиновић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Слободан Ј. Милутиновић		
Звање			Редовни професор		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду, од 15.02.1991. год.		
Ужа научна област			Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2004	Факултет заштите на раду у Нишу	Менаџмент и бизнис		Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	1993	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		/
Магистратура	1990	Факултет заштите на раду у Нишу	Заштита на раду		/
Диплома	1985	Грађевински факултет у Нишу	Високоградња		/
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZZS13	Одрживи развој	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
2.	19.OZZS18	Менаџмент природним ресурсима	Предавања Вежбе	Заштита животне средине	ОАС
3.	19.MMZS07	Политика заштите животне средине	Предавања Вежбе	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
4.	19.MMZS12	Локални одрживи развој	Предавања	Инжењерство заштите животне средине Менаџмент заштите животне средине	МАС
5.	19.MMZS13	Адаптација на дејство климатских промена	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Милутиновић, С. (2012). <i>Политике одрживог развоја</i> . Ниш: Факултет заштите на раду у Нишу.				
2.	Milutinović, S., R. Laušević, J. Petersen-Perlman, M. Bartula, A. Solujić (2016). <i>Local Water Security Assessment for Improved Water Management in Selected Countries in the Middle East and North Africa (MENA) Region</i> . Szentendre, Hungary: Regional Environmental Center.				
3.	Милутиновић, С. (2004). <i>Локална Агенда 21: Увод у планирање одрживог развоја</i> . Београд: Стална конференција градова и општина.				
4.	Милутиновић, С. (2020): <i>Управљање природним ресурсима</i> . Ниш: Факултет заштите на раду (уџбеник у припреми).				
5.	Милутиновић, С. (2018). <i>Приручник за планирање прилагођавања на измењене климатске утицаје у локалним заједницама у Србији</i> . Београд: Стална конференција градова и општина.				
6.	Vranić, P., V. Nikolić, S. Milutinović, J. D. Velimirović (2018). "Local sustainable development: a knowledge base for adaptation planning". <i>European Planning Studies</i> . Vol. 26, No 3, pp. 502-525. DOI: 10.1080/09654313.2017.1420144.				
7.	Vranić, P., M. Zhiyanski, S. Milutinović (2016). A conceptual framework for linking urban green lands ecosystem services with planning and design tools for amelioration of micro-climate. <i>Journal of Integrative Environmental Sciences</i> . Vol 13, No. 2 – 4, pp. 129 – 143. DOI: 10.1080/1943815X.2016.1201516.				
8.	Vranic, P., S. Milutinovic (2016). From local sustainable development towards climate change adaptation: a case study of Serbia. <i>International Journal of Sustainable Development & World Ecology</i> , Vol. 23, No. 1, (pp. 71-82), DOI: 10.1080/13504509.2015.1070381.				
9.	Milutinovic, S., S. Zivkovic (2014). Planning local sustainable development in Western Balkans. <i>Management of Environmental Quality</i> , Vol. 25, No 1, pp 19 – 29. DOI: 10.1108/MEQ-05-2013-0050.				
10.	Milutinović, S., V. Nikolić (2014). Rethinking higher education for sustainable development in Serbia: an assessment of Copernicus charter principles in current higher education practices". <i>Journal of Cleaner Production</i> , Vol. 62, No 1, pp. 107 – 113. DOI: 10.1016/j.jclepro.2013.05.028.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					

Укупан број цитата		226 (<i>h</i> -index 8; <i>i10</i> index 6) (извор: <i>Google Scholar</i>)	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		8	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: -	Међународни: 1
Усавршавања	• Fulbright Visiting Scholarship, University of Pennsylvania, USA, January 2010 / May 2010 • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: University of Padova, Italy, November 2012 and November 2013; • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: Technical University of Darmstadt, Germany, November 2009 / December 2009 and May 2010 / Jun 2010; • Erasmus Mundus Visiting Scholarships: Central European University, Budapest, Hungary, 2006/07; • JFDP Visiting Scholarship, University of North Carolina at Chapel Hill, USA, за школску годину 2003-2004. • International Summer School "Implementation of Sustainability into Research and Teaching of Higher Education Institutions in Eastern Europe", Leuphana Universität Lüneburg Institute for Environmental and Sustainability Communication, Lüneburg, Germany, September 12 – 20, 2011 • Training in Environment and Development: Policies for Our Sustainable Future – ReSET OSI-HESP, Regional Summer School for Excellence in Teaching - Moscow State University, Moscow, Russian Federation, July 20th 2006 / August 15th 2006 • Regional Summer School for Excellence in Teaching - Taurida National University, Simferopol, Ukraine: Environment and Development: Policies for Our Sustainable Future – ReSET OSI-HESP; July 15th 2005 / August 10th 2005 • Academic Fellowship Program (AFP), The Open Society Institute (OSI), Budapest, Hungary: Returning Scholars Fellowship Program (RSFP); September 1st 2004 / September 1st 2005 • InWEnt (Internationale Weiterbildung und Entwicklung gGmbH), sponsored by the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany. Bonn, Gotha and Dresden, Germany: InWEnt TOT "Training of Trainers on Local Economic Promotion"; Certified trainer on local economic promotion skills; May 12th 2003 / May 24th 2003 • Central European University - Summer University, Budapest, Hungary: A Program for University Teachers and Professionals in the Social Sciences and Humanities, curriculum: "The Future Role of Cities in a Globalizing World: Challenges for new public strategies and innovative urban governance"; July 4th 2002 / July 18th 2002 • <i>Institute for housing and urban planning Rotterdam; ITECO Engineering (Swiss); Principles and practice in local governance and management (Local governance and policy making; Municipality management; MSP Kick-off Sintegration and Joint MSP Kick-off Sintegration); August 2001</i>		
Други подаци које сматрате релевантним:			
• Ужа научна област „Одрживи урбани развој” из одлуке о избору је промењена у „Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине” Одлуком о разврставању наставних предмета студијских програма у уже научне области, научне области и поља на Факултету заштите на раду у Нишу; • Члан Националног савета за климатске промене Републике Србије, од 2017 • Члан Националног научног савета за животну средину Републике Србије, 2007-2008 • Руковођење или учешће у међународним и националним стручним или апликативним пројектима (наведени су пројекти у последњих 5 година): – "Development of Local Action Plans on Climate Change Adaptation and Resilience"(RFP 599); Funding: UNDP Serbia under the GEF funded projects "Second Biennial Update Report and Third National Communication under the UNFCCC" (<i>2BUR-3NC project</i>) and "Establishing Transparency Framework for the Republic of Serbia" (<i>CBIT project</i>). Expertise Advisors SAS, Paris, France. Позиција у пројекту: Climate Change Policy Expert; 2018 – "Development of the methodology and Guidelines for Climate Change Adaptation Planning at the local level in Serbia"; Funding UNDP and GEF; Имплементација: Стална конференција градова и општина; Позиција у пројекту: Консултант; 2018 – "e-Learning: Good Environemntal Governance at the Local Level"; Funding: OSCE Belgrade Office; Имплементација: Стална конференција градова и општина; Позиција у пројекту: Координатор; 2016 – "Local Initiatives for a Sustainable Ukraine (LINK)"; Funding: Norwegian Ministry of Climate and Environment; Имплементација: REC – Regional Environmental Center for SEE, Budapest; Позиција у пројекту: консултант; 2016 – "Capacity assessment for implementation of EU LIFE projects in Serbia"; Funding UNDP Belgrade Office; Имплементација: TIMESIS s.r.l., Италија; Позиција у пројекту: Key expert; 2016 – "Water SUM - Sustainable Use of Transboundary Water Resources and Water Security Management", Component 2. Water and Security (WaSe); Funding: SIDA; Имплементација: REC – Regional Environmental Center for SEE, Budapest; 2015 – 2017 – "Climate Change Adaptation in Western Balkans" (Project No. 11.9774.8-005.00); GIZ – Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit; Позиција у пројекту: National Expert; 2014 – 2015			

Петар Вранић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме			Петар Д. Вранић		
Звање			Виши научни сарадник		
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када			Математички институт Српске Академије Наука и Уметности, Београд. 01.12.2016.године		
Ужа научна област			Управљање квалитетом радне и животне средине		
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2020.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Докторат	2018.	Факултет заштите на раду у Нишу	Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду		Управљање квалитетом радне и животне средине
Мастер студије	2012.	Краљевски технички институт, Стокхолм	Урбанизам		Урбанизам
Диплома	2008.	Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу	Архитектура		Архитектура
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.MZZS08	Анализа животног циклуса	Предавања	Инжењерство заштите животне средине	МАС
2.	19.MMZS06	Циркуларна привреда	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
3.	19.MMZS13	Адаптација на дејство климатских промена	Предавања	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Lazar Z. Velimirović, Aleksandar Janjić, Petar Vranić, Jelena D. Velimirović, Ivana Petkovski, „Determining the Optimal Route of Electric Vehicle using a Hybrid Algorithm based on Fuzzy Dynamic Programming”, IEEE Transactions on Fuzzy Systems, 2023, vol. 31, no. 2, pp. 609-618				
2.	Petar Vranić, Srđan Glišović, Lazar Velimirović, „Decision support for integrated management of local-level adaptation to climate changes: The Case of Serbia”, International Journal of Disaster Risk Science, 2022, vol. 23 no.1, pp. 71-82				
3.	Ljiljana Vasilevska, Petar Vranić, Magdalena Vasilevska, „Evaluating the Relationship between Urban Redevelopment of Large Housing Estates and Urban Green Space Based on GIS–MCDM Approach: Empirical Experience from Niš, Serbia”, Journal of Urban Planning and Development 2022, vol. 148 no. 2, pp. 505-525.				
4.	Rogers, K., Andreucci, M.B., Jones, N., Japelj, A., Vranic, P. “The Value of Valuing: Recognising the Benefits of the Urban Forest”, U Pearlmutter, D. Calfapietra, C., Samson, R., O'Brien, L., Krajter-Ostojic, S., Sanesi, G., Alonso del Amo,R. (eds.) The Urban Forest - Cultivating Green Infrastructure for People and the Environment, Springer International Publishing, 2017, Series: Future City, vol 7, str. 283-299				
5.	Vranić Petar, Milutinovic, Slobodan, “From local sustainable development towards climate change adaptation: a case of Serbia”. International Journal of Sustainable Development and World Ecology, 2016, vol.23 br.1, str. 71-82.				
6.	Vranić, Petar, Nikolić, Vesna, Milutinović, Slobodan, Velimirović, Jelena, “Local sustainable development: a knowledge base for adaptation planning”, European Planning Studies. 2018, vol.26 br.3, str. 505-525.				
7.	Petar Vranić, Dušan Tatić, „Exploring the possibility of connecting the game engine and GIS as means of decision support in urban planning”, Proceedings of the International Conference Synergy of Architecture & Civil Engineering SINARG, Niš, Serbia, pp. 723-732, September 14-15, 2023, ISBN 978-86-88601-82-5				
8.	Petar Vranić, Lazar Velimirović, „The analysis of suitable area for solar plant construction in Nišava district: a GIS-MCDM approach”, 6th Virtual International Conference on Science, Technology and Management in Energy – eNergetics, Niš, Serbia, pp. 121-127, December 14-15, 2020. ISBN 978-86-80616-07-0				
9.	Petar Vranić, Ljiljana Vasilevska, Tigran Haas, „The assessment of proximity of urban green spaces in Niš: a geospatial analysis”, Facta Universitatis Series: Architecture and Civil Engineering, (Fortcoming 2025)				
10.	Petar Vranić, Srđan Glišović, „Одрживо управљање пројектима планирања адаптације на климатске промене” TEME, 2019 vol. 17, no. 3, pp. 733-754.				
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника					
Укупан број цитата			210 (извор: Google Scholar) 81 (Web of Science) 96 (Scopus)		

Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		11	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 2	Међународни: 1
Усавршавања	<i>Тренинг курсеви и летње школе:</i> „TUNESinURB“- Мапирање услуга екосистема у урбаним срединама са акцентом на зеленој инфраструктури и урбаном шумарству (Шумарски Институт Бугарске Академије Наука у Софији, Универзитет у Софији, Georafica LTD, NIBIO (Норвешка), 2017.г.) „From Brownfields to Green Infrastructure and Urban Forests“ (Министарство животне средине покрајне Nordrhein-Vestfalen, Немачка, Станица за Биолошка истраживања Ruhrgebiet West, и COST FP1204 GreenInUrbs – Дуисбург, Немачка, 2016.г.) Тренинг курс „Dealing with Climate Change Impacts“ (Институт за Напредне Студије Одрживог Развоја (IASS), Алфред Вергенер Институт за Поларна и Морска истраживања (AWI), Хемлот центар – Немачки Центар за Геологију (GFZ), Потсдам Институт за Климатска Истраживања (PIK), Потсдам Универзитет, 2016.г.) „Implementation of green infrastructure approach to link environmental and social aspects in the research on urban forests,, (Алпски истраживачки центар Универзитета Туша, Италија, у сарадњи са Одсеком за Иновације биолошких, пољопривредних и шумских екосистема, и COST FP1204 GreenInUrbs, Пиеве Тесино, Италија, 2015.г.) “Critical Assessment of the Urban Transformation in Stockholm” (Европски програм за просторно планирање у сарадњи са Краљевским техничким институтом - КТХ, Стокхолм, 2011.г.) Онлајн курсеви: Mapping and Spatial Analysis of Crime - Open Software Edition: From Zero to Intermediate Spatial Data Analyst – Udemy Fire Hotspots Analysis using GIS – Udemy Statistics for GIS Professionals – Udemy Learning Open Source GIS Spatial SQL w Postgres and PosGIS – Udemy QGIS: Beginner to Advanced Level. TYC GIS Soluciones Water201x: Blue is the New Green. The University of British Columbia through edX Turn Down the Heat: Why a 4°C Warmer World Must be Avoided. The World Bank through Coursera Critical Thinking in Global Challenges. The University of Edinburg through Coursera		
	Други подаци које сматрате релевантним: Секретар научног семинара Одлучивање – теорија, технологије и пракса (2017-)		

ЕКОНОМИЈА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине			
Назив предмета: Економија заштите животне средине			
Наставник/наставници: Тамара А. Рађеновић			
Статус предмета: Изборни		Шифра предмета:	19.MMZS14
Број ЕСПБ: 5			
Услов: -			
Циљ предмета Стицање знања о негативним економским последицама употребе/коришћења обновљивих и необновљивих природних ресурса, мерама за очување и њихову рационалну употребу, са економским мерама за сузбијање и контролу загађења, као и са ефектима улагања у превентиву у циљу целисходног и рационалног управљања расположивим природним ресурсима у складу са економски одрживим развојем.			
Исход предмета Оспособљеност студената да: • препознају и разумеју значај правилног сагледавања међуодноса друштва и животне средине у контексту економског и општег друштвеног развоја, • примене стечено знање из области економије заштите животне средине у изради процена економске вредности животне средине и њених компоненти и креирању економски одрживог развоја, • препознају и анализирају негативне економске и еколошке последице загађивања животне средине, • предложи примену адекватних економских мера и инструмената за заштиту животне средине.			
Садржај предмета Теоријска настава Економија и животна средина: природни ресурси и економски развој; микроекономија и макроекономија животне средине; теоријско аналитичке методе изучавања економије природних ресурса; економија природних ресурса; ресурси у јавном власништву и заједничка добра; фактори који утичу на загађивање животне средине; економски индикатори животне средине; економски аспекти процене утицаја на животну средину. Економија обновљивих и необновљивих природних ресурса: оптимална употреба обновљивих и необновљивих природних ресурса; мере за очување и рационалну употребу природних ресурса. Економија загађења: појам и врсте загађења; нивои загађења; мере за сузбијање и контролу загађења. Економске последице загађивања животне средине: појам; класификација; последице по времену и месту настанка; последице загађивања обновљивих и необновљивих природних ресурса; методе израчунавања економских последица загађења животне средине. Економске мере и инструменти заштите животне средине: класификација економских инструмената; инструменти комендовања и контроле; економско-подстицајни инструменти; субвенционисање трошкова за смањење загађења; тржишне дозволе за загађење животне средине. Осигурање и заштита животне средине: појам и елементи осигурања за заштиту животне средине, ризици у животној средини, економски значај осигурања за заштиту животне средине.			
Практична настава Аудиторне вежбе прате теоријску наставу. Упознавање рада са економским индикаторима и индексним базама података. Израда економског дела посебних процена утицаја и процена економске вредности животне средине и њених компонената. Презентација и одбрана семинарских радова.			
Литература [1.] Pešić Radmilo (2002). <i>Ekonomija prirodnih resursa i životne sredine</i> . Beograd: Poljoprivredni fakultet [2.] Harris Jonathan (2009). <i>Ekonomija životne sredine i prirodnih resursa. Savremeni pristup</i> . Beograd: Data Status. [3.] Radukić Snežana, Petrović-Randelović Marija (2019). <i>Ekonomski pristup zaštite životne sredine</i> . Niš: Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu [4.] Спасић Драган, Аврамовић Данијела (2013). <i>Економика заштите животне средине</i> . Ниш: Факултет заштите на раду [5.] Tisdell Clement (2009). <i>Resource and Environmental Economics: Modern Issues and Applications</i> . New Jersey, London, Singapore, Beijing, Shangai, Hong Kong, Taippei, Chennai: World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd.			
Број часова активне наставе (недељно)			
Предавања	2	Аудиторне вежбе	2
Други облици наставе		СИР	-
Остали часови			-
Методе извођења наставе			
Метода предавања, разговора и дискусије, демонстрације, студије случаја, консултације – нисам радила			
Оцена знања (максималан број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Испит	Поена
активност у току предавања	5	усмени испит (теоријски део испита)	40
активност у току вежби	5		
колоквијум 1	15		
колоквијум 2	15		
семинарски рад	20		

Динамички план реализације предмета Економија заштите животне средине

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине

Наставни предмет: Економија заштите животне средине

Година студија: I

Семестар: пролећни (II)

Школска година: 2025/2026.

СЕДМИЦА		САДРЖАЈ РАДА
I	настава	Економика заштите животне средине као научна дисциплина (појам, предмет, настанак, развој и значај економије заштите животне средине).
	вежбе	Упознавање са темама и начином израде семинарског рада уз осврт на методе које користи економика заштите животне средине.
II	настава	Економија и животна средина: природни ресурси и економски развој; економија природних ресурса; ресурси у јавном власништву и заједничка добра.
	вежбе	Анализа и дискусија међузависности економије и животне средине.
III	настава	Микроекономски и макроекономски приступ заштити животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о економском приступу заштити животне средине
IV	настава	Фактори који утичу на животну средину: природни, социјално-медицински, економско-географски.
	вежбе	Анализа и дискусија о факторима који утичу на животну средину.
V	настава	Економски индикатори животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о економским индикаторима животне средине.
VI	настава	Економски аспекти процене утицаја на животну средину.
	вежбе	Анализа и дискусија о економским аспектима процене утицаја на животну средину.
VII	настава	Економија обновљивих и необновљивих природних ресурса: оптимална употреба обновљивих и необновљивих природних ресурса.
	вежбе	Анализа и дискусија о мерама за очување и рационалну употребу природних ресурса.
VIII	настава	Економија загађења: појам и врсте загађења; нивои загађења.
	вежбе	Анализа и дискусија о мерама за сузбијање и контролу загађења.
IX	настава	Економске последице загађивања животне средине: појам; класификација; последице по времену и месту настанка; последице загађивања обновљивих и необновљивих природних ресурса.
	вежбе	Анализа и дискусија о економским последицама загађивања животне средине и методама за израчунавање економских последица загађења.
X	настава	Економске мере и инструменти заштите животне средине: класификација економских инструмената.
	вежбе	Анализа и дискусија о економским мерама заштите животне средине
XI	настава	Инструменти командовања и контроле; економско-подстицајни инструменти; субвенционисање трошкова за смањење загађења; тржишне дозволе за загађење животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о економским инструментима заштите животне средине
XII	настава	Осигурање и заштита животне средине: појам и елементи осигурања за заштиту животне средине, ризици у животној средини, економски значај осигурања за заштиту животне средине.
	вежбе	Анализа и дискусија о значају осигурања за заштиту животне средине.
XIII	настава	Примена ИТ и ГИС-а у анализама и пројекцијама економских и еколошких последица загађивања животне средине.
	вежбе	Израда студија случаја коришћењем ИТ и ГИС-а.
XIV	настава	Примена ГИС-а у решавању бројних проблема локалних самоуправа везаних за заштиту животне средине кроз предавања представника локалних самоуправа која су усмерена на приближавање проблема из праксе и потенцијална решења.
	вежбе	Презентације студија случаја уз коришћење ИТ и ГИС-а.

Предметни асистент:

др Тамара Рађеновић

Предметни наставник:

др Тамара Рађеновић, ванр. проф.

Тамара Рађеновић, *Curriculum Vitae*

Име и презиме		Тамара А. Рађеновић			
Звање		Ванредни професор			
Назив институције у којој наставник ради са пуним или непуним радним временом и од када		Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду у Нишу, 2020.год.			
Ужа научна област		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине			
Академска каријера					
	Година	Институција	Научна област		Ужа научна област
Избор у звање	2025.	Факултет заштите на раду	Менаџмент и бизнис		Друштвено-хуманистичке науке у заштити радне и животне средине
Докторат	2018.	Економски факултет Универзитета у Нишу	Економија		Пословно управљање
Магистратура (мастер)	2007.	Пословни факултет Универзитета у Нотингему	Финансије и инвестирање		-
Диплома	2005.	Економски факултет Универзитета у Нишу	Финансијски менаџмент		-
Списак предмета за које је наставник акредитован на првом или другом степену студија					
Ред. бр.	Ознака предмета	Назив предмета	Вид наставе	Назив студијског програма	Врста студија
1.	19.OZNR10	Економика заштите	Предавања Вежбе	Заштита на раду Заштита животне средине Заштита од пожара	ОАС
2.	19.MMZS14	Економија заштите животне средине	Предавања Вежбе	Менаџмент заштите животне средине	МАС
Репрезентативне референце (минимално 5 не више од 10)					
1.	Vranjanac, Ž., Rađenović, Ž., Rađenović, T., Živković, S. (2023). Modeling circular economy innovation and performance indicators in European Union countries. Environmental Science and Pollution Research. Vol. 30, Issue 34, pp. 81573-81584, https://doi.org/10.1007/s11356-023-26431-5 , https://link.springer.com/article/10.1007/s11356-023-26431-5				
2.	Krstić, B., Bonić, Lj., Rađenović, T., Jovanović Vujatović, M., & Ognjanović, J. (2023). Improving Profitability Measurement: Impact of Intellectual Capital Efficiency on Return on Total Employed Resources in Smart and Knowledge-Intensive Companies. Sustainability, 15(15), 12076. https://doi.org/10.3390/su151512076 , https://www.mdpi.com/2071-1050/15/15/12076				
3.	Gjorchev, J., Malcheski, S., Rađenović, T., Vasović, D., Živković, S. (2023). Transformation and Efficiency Enhancement of Public Utilities Systems: Multidimensional Aspects and Perspectives. Hershey, PA: Business Science Reference. ISBN 9781668477304. DOI: 10.4018/978-1-6684-7730-4, https://www.igi-global.com/book/transformation-efficiency-enhancement-public-utilities/309379				
4.	Vasović, D., Rađenović, T., Živković, S. (2023). Public Utility Systems in the Republic of Serbia: Current State and Future Perspectives With Particular Regard to Economic Issues and SDG 6 Targets. In: Gjorchev, J., Malcheski, S., Rađenović, T., Vasović, D., Živković, S. (Eds.) Transformation and Efficiency Enhancement of Public Utilities Systems: Multidimensional Aspects and Perspectives. Hershey, PA: Business Science Reference. ISBN 9781668477304, pp. 1-26, DOI: 10.4018/978-1-6684-7730-4.ch001, https://www.igi-global.com/chapter/public-utility-systems-in-the-republic-of-serbia/325683				
5.	Tamara Rađenović, Nemanja Veselinović, Sonja Vujović, Bojan Krstić, Snežana Živković (2022). Sustainable Tourism in the Protected Areas: The Evidence from Kopaonik National Park. Resilient Society - Journal of Economic and Social Development (JESD), Vol. 9, No. 2, pp. 32-40. https://doi.org/10.55539/jesd , ISSN 1849-3327, UDK 33:316, https://www.jesd-online.com/dokumenti/upload/separated/JESD_9_2-36-44.pdf				
6.	Tamara Rađenović, Vladimir Radivojević, Bojan Krstić, Tanja Stanišić, Snežana Živković (2022). The efficiency of health systems in response to the covid-19 pandemic: Evidence from the EU countries. Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development, Vol. 17, No. 1, pp. 7-15, DOI: 10.35784/pe.2022.1.01, https://ekorozwoj.pollub.pl/no33/01.Radenovic_et_al.pdf				
7.	Bojan Krstić, Tamara Rađenović, Snežana Živković (2022). Occupational Health and Safety Performance Management System: Conceptual Framework, Design, and Implementation in an Enterprise. In: Snežana Živković, Bojan Krstić, Tamara Rađenović (Eds.) Handbook of Research on Key Dimensions of Occupational Safety and Health Protection Management. Hershey, PA: Business Science Reference, pp. ISBN 9781799881896. https://www.igi-global.com/chapter/occupational-health-and-safety-performance-management-system/292281				
8.	Snežana Živković, Bojan Krstić, Tamara Rađenović (2022). Handbook of Research on Key Dimensions of Occupational Safety and Health Protection Management. (Eds.) Hershey, PA: Business Science Reference. ISBN				

	9781799881896. DOI: 10.4018/978-1-7998-8189-6. https://www.igi-global.com/book/handbook-research-key-dimensions-occupational/268337		
9.	Крстић, Б., Рађеновић, Т. (2019). <i>Интелектуални капитал и конкурентност – микро и макро аспект</i> , Универзитет у Нишу, Економски факултет Ниш, стр. 281, ISBN 978-86-6139-191-0		
10.	Крстић, Б., Рађеновић, Т. (2018). <i>Стратегијско и оперативно управљање интелектуалним капиталом предузећа</i> , Универзитет у Нишу, Економски факултет Ниш, стр. 439, ISBN 978-86-6139-152-1		
Збирни подаци научне, односно уметничке и стручне активности наставника			
Укупан број цитата		WoS: 78, Scopus: 118, Google Scholar: 795	
Укупан број радова са SCI (SSCI) листе		10	
Тренутно учешће на пројектима		Домаћи: 1	Међународни: 6
Усавршавања			
Други подаци које сматрате релевантним: Рецензент Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (НАТ). Члан Друштва економиста „Економика“ из Ниша и „ <i>European Society of Safety Engineers</i> “ (ESSE). Члан Издавачког савета часописа „Economics of Sustainable Development“ и часописа „Економика“. Рецензент бројних међународних часописа укључујући: <i>Applied Energy; Journal of Balkan and Near Eastern Studies, Organizations and Markets in Emerging Economies; Asian Journal of Economics, Business and Accounting; South Asian Journal of Social Studies and Economics; Journal of Economics, Management and Trade</i> ; као и бројних домаћих часописа укључујући: <i>Индустрија, Yugoslav Journal of Operations Research (YUJOR), Hotel and Tourism Management, Facta Universitatis, Series: Economics and Organization, Економика</i> . Рецензент међународних монографија „ <i>Handbook of Research on Enhancing Innovation in Higher Education Institutions</i> “ и „ <i>Handbook of Research on Smart Territories and Entrepreneurial Ecosystems for Social Innovation and Sustainable Growth</i> “.			

СТРУЧНА ПРАКСА - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Стручна пракса									
Статус предмета: Обавезан						Шифра предмета: 19.MMZS15			
Број ЕСПБ: 3									
Услов: Стручна пракса се обавља у другом семестру.									
Циљ предмета Упознавање са процесом рада у предузећу (институцији) у коме се стручна пракса обавља, његовим циљевима и организационим јединицама. Упознавање са тимом и пројектом коме се студент у оквиру своје стручне праксе прикључује, а који је одабран у складу са студијским програмом за који се студент определио. Разумевање процеса рада у предузећу (институцији), пословних процеса, разумевање ризика у раду, учешће у пројектовању, изради документације или контроли квалитета, у складу са процесом рада и могућностима радног окружења.									
Исход предмета Оспособљеност студената за: • разумевање организације, циљева и процеса функционисања конкретних привредних субјеката и институција и њиховог деловања у области заштите животне средине, • унапређење способности да се по завршетку студија укључи у процес рада, • стицање јасног увида у могућност примене стечених теоријских, научних и стручних знања и вештина обухваћених студијским програмом у пракси; • решавање конкретних проблема у научној области Менаџмент и бизнис у оквиру изабраног предузећа или институције, • разумевање улоге мастер менаџера у организационој структури предузећа или институције и његових задатака у области заштите животне средине, • професионални приступ послу, одговорност, тимски рад и примену комуникационих вештина у решавању проблема заштите животне средине, • коришћење искуства стручњака запослених у установи у којој се пракса обавља за проширење практичних знања и мотивације студената.									
Садржај предмета Садржај стручне праксе је у пуној сагласности са циљевима праксе и одређује се за сваког студента посебно, у складу са делатношћу предузећа (институције) у коме је студент на пракси и у складу са потребама струке за коју се студент образује. Студент упознаје структуру предузећа (институције) и циљеве његовог пословања, прилагођава властити ангажман студијском програму за који се определио и уредно испуњава радне обавезе сагласно дужностима запослених у предузећу (институцији). Студент описује сопствени ангажман током стручне праксе и даје критички осврт у вези сопственог искуства, знања и вештина које је стекао на пракси. Студент по правилу самостално бира предузеће (институцију) из државног, приватног или јавног сектора у коме ће обавити стручну праксу. Стручна пракса се може обавити у институцијама у земљи са којима Факултет има потписан уговор, односно са институцијом која је сагласна да прихвати студента на стручну праксу. На предлог студента, продекан за наставу одобрава да се пракса обави у жељеном предузећу (институцији), на основу чега се издаје писани упут за стручну праксу. На основу дневника о обављеној стручној пракси, у трајању од најмање 90 часова, и потврде одговорног лица које потписом и печатом предузећа потврђује да је пракса обављена, студенту се додељују 3 ЕСПБ након одбране стручне праксе пред наставницима који су одлуком Наставно-научног већа одређени за одбрану стручне праксе.									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	-	Аудиторне вежбе	-	Други облици наставе	-	СИР	-	Остали часови	6
Методе извођења наставе Консултације у току обављања стручне праксе и израде дневника стручне праксе.									
Оцена знања (максималан број поена 100) Обављена стручна пракса, израда и одбрана дневника стручне праксе се оцењује описно са "одбранио" или "није одбранио".									

МАСТЕР РАД – студијско истраживачки рад - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине									
Назив предмета: Мастер рад – студијско истраживачки рад									
Наставник/наставници: Ментор мастер рада из реда наставника ангажованих за извођење наставе на научно-стручним и стручно-апликативним предметима									
Статус предмета: Обавезан						Шифра предмета:		19.MZS16A	
Број ЕСПБ: 8									
Услов: Уписан II семестар.									
Циљ предмета Припрема студената за израду мастер рада која се заснива на примени основних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних знања у решавању конкретних проблема у оквиру изабраног подручја/предмета. Уз помоћ и усмеравање ментора, оспособљавање за критички приступ и самосталну примену одговарајућих метода и инструмената у истраживању дефинисаног проблема. Стицање неопходних искустава кроз решавање комплексних проблема и задатака и препознавање могућности за примену претходно стечених знања у пракси.									
Исход предмета Оспособљеност студената: - да самостално формулишу проблем и креирају идејну скицу истраживања; - да користе претходно стечена знања ради сагледавања ширег истраживачког контекста у дефинисању структуре и одговарајућег методолошког приступа заданом проблему и предмету истраживања; - да самостално истражују литературу и користе компаративне анализе и друге приступе у циљу извођења закључака о могућим начинима решавања постављеног проблема истраживања; - за критичку опсервацију постојећих проблема и дескрипцију могућих решења у превазилажењу истих; - да сагледају место и улогу менаџера у заштити животне средине, а посебно у креирању иновационих приступа и пројеката у овој области; - да примењују стечена знања и вештине за решавање проблема у пракси; - да прате и примењују новине у струци. На тај начин студенти стичу бољи наступ на тржишту рада, а стечене компетенције им омогућавају запослење у истраживачким и развојним центрима и институтима, односно у организацијама и предузећима која су посвећена еколошки одговорном пословању и отворена ка новим приступима и менаџерским решењима у области заштите животне средине.									
Садржај предмета Студент према својим афинитетима и склоностима бира област студијско-истраживачког рада, односно предмет из кога ће да ради студијско-истраживачки рад који је повезан са одобреном темом мастер рада. Ментор дефинише задатак студијско-истраживачког рада у складу са потребама конкретног истраживања, његовом сложености и структуром. Студент истражује проблем, креира идејну скицу истраживања, утврђује истраживачке методе, проучава релевантне литературне и друге изворе и на основу спроведених анализа изводи закључке о могућим решењима проблема. Поред концептуализације истраживања, студијско-истраживачки рад обухвата и организацију и извођење истраживања, обраду података и израду семинарског рада са тумачењем и интерпретацијом добијених истраживачких резултата. Ментор оцењује студијско-истраживачки рад кроз одбрану семинарског рада и одобрава израду мастер рада који обухвата резултате студијско-истраживачког рада.									
Литература									
Број часова активне наставе (недељно)									
Предавања	-	Аудиторне вежбе	-	Други облици наставе	-	СИР	8	Остали часови	-
Методе извођења наставе Уз помоћ ментора студент истражује проблем, предлаже решења и израђује семинарски рад. У току истраживачког рада, ментор спроводи редовне консултације ради упознавања са напретком студента, критички оцењује досадашњи рад и даје додатна упутства студенту у форми смерница или упућивањем на одређену литературу.									
Оцена знања (максималан број поена 100)									
Предиспитне обавезе				Поена	Испит			Поена	
Семинарски рад - израда				50	Семинарски рад - одбрана			50	

МАСТЕР РАД – израда и одбрана - Спецификација предмета

Студијски програм: Менаџмент заштите животне средине													
Назив предмета: Мастер рад – израда и одбрана													
Наставник/наставници: Комисија за оцену и одбрану мастер рада													
Статус предмета: Обавезан						Шифра предмета:		19. MZS16B					
Број ЕСПБ: 4													
Услов: Положени сви предмети из студијског програма.													
Циљ предмета													
Оспособљавање за синтезу теоријских полазишта, истраживачких поступака и резултата добијених у оквиру студијско-истраживачког рада у решавању конкретне проблема. Стицање искуства у аргументацији и елаборацији резултата студијско-истраживачког рада кроз писану форму и усмено излагање током одбране мастер рада.													
Исход предмета													
Оспособљеност студената за:													
- самостално представљање теоријско-методолошких карактеристика и резултата истраживања кроз израду писаног рада у траженој форми; - аргументацију и елаборацију односно усмену презентацију добијених резултата на одбрани мастер рада; - јасно и прихватљиво образложење предложених решења задатог проблема и њиховог значаја за праксу кроз усмену аргументацију и одговоре на питања; - самостална истраживања нових и непознатих проблема у области менаџмента заштите животне средине (истражују, обрађују податке, изводе закључке, пишу и бране резултате рада);													
Израдом и одбраном мастер рада студенти се усавршавају у ужој научној области која је предмет њихових мастер академских студија и стичу звање мастер менаџер - заштите животне средине. Мастер менаџер располаже продубљеним академским теоријским и практичним знањима и вештинама из области заштите животне средине, познаје основне методолошке приступе у истраживању и решавању сложенијих проблема и способан је да их самостално и креативно примени у пракси.													
Садржај предмета													
Обједињавањем студијско-истраживачког рада и теоријских основа задатог проблема студент израђује мастер рад у писаној форми, по правилу, са следећом структуром: Резиме на српском језику са кључним речима, Садржај, Увод, Текст рада (Формулација проблема и предмета истраживања, Приказ стања у области истраживања, Теоријски или практични део истраживања, Резултати и дискусија), Закључак, Преглед литературе (минимално десет извора, од тога најмање шест извора су академске и стручне публикације и најмање један извор на страном језику) и Прилози.													
Комисија за оцену и одбрану мастер рада оцењује писани рад и одобрава јавну усмену одбрану мастер рада. Јавна усмена одбрана рада се организује пред комисијом од три члана, од којих је један ментор рада. Током усмене одбране кандидат образлаже резултате свог рада, а затим одговара на питања чланова комисије, чиме кандидат демонстрира способност усмене презентације пројекта.													
Литература													
Број часова активне наставе (недељно)													
Предавања		-	Аудиторне вежбе		-	Други облици наставе		-	СИР	-	Остали часови		4
Методе извођења наставе													
Уз помоћ ментора студент израђује мастер рад и припрема усмену одбрану. Студент обавља консултације са ментором и осталим члановима комисије за оцену и одбрану мастер рада.													
Оцена знања (максималан број поена 100)													
Предиспитне обавезе					Поена		Испит			Поена			
Писани рад					30		Одбрана рада			70			